

Afstudeeronderzoek

**Mens-dierrelatie
en
rauwe hondenvoeding**

Daphne Schilderinck
2022

D. Schilderinck

Het gedrag en de houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond en het geven van rauwe hondenvoeding

Afstudeeronderzoek

Student: Daphne Schilderinck
Opleiding: Diergezondheid & Management
Major: HBO bachelor
Opleidingsinstituut: Aeres Hogeschool Dronten
Begeleidend docent: K. Visser
Plaats: Laren (GLD)
Datum: 4 juli 2022

DISCLAIMER Dit rapport is gemaakt door een student van Aeres Hogeschool als onderdeel van zijn/haar opleiding. Het is géén officiële publicatie van Aeres Hogeschool. Dit rapport geeft niet de visie of mening van Aeres Hogeschool weer. Aeres Hogeschool aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor enige schade voortvloeiend uit het gebruik van de inhoud van dit rapport.

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het afstudeeronderzoek over het gedrag en de houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond en het geven van rauwe hondenvoeding. Dit rapport is geschreven in het teken van de afronding van de opleiding Diergezondheid en Management aan de Aeres Hogeschool in Dronten. Het onderzoek is gestart in september 2021 en is beëindigd in juni 2022.

In de afgelopen vier jaar heb ik mijn kennis kunnen verbreden op het gebied van diergezondheid, -welzijn, -voeding en management vakken. Mijn passie ligt voornamelijk bij diervoeding en gezondheid. Daarnaast vind ik de mens-dierrelatie steeds interessanter worden. Mijn afstudeerstage heb ik gelopen bij Mulder Diervoeding/Q-petfood, waardoor ik tot het onderwerp mens-dierrelatie en hondenvoeding ben gekomen. Alles wat ik de afgelopen jaren geleerd heb, komt samen in dit onderzoek.

Voor dit rapport wil ik graag een aantal mensen bedanken. De afgelopen vier jaar ben ik goed op- en begeleid door de docenten van de Aeres Hogeschool in Dronten. In deze jaren heb ik veel geleerd en een snelle groei doorgemaakt. Ik wil de docenten bedanken voor de tijd die zij aan mij besteed hebben. Verder wil ik K. Visser bedanken voor de goede begeleiding en ondersteuning van dit project. Ook wil ik P. van Honk bedanken voor de statistische hulp tijdens dit project. Naast de docenten wil ik ook alle medestudenten bedanken voor de leuke en leerzame jaren op de Aeres Hogeschool.

Eveneens wil ik M. Halff en A. Hendriks van Mulder Diervoeding/Q-Petfoods bedanken voor de begeleiding van dit project gedurende mijn stageperiode van eind augustus tot en met eind januari. Tevens wil ik alle medewerkers van Mulder Diervoeding/Q-Petfoods bedanken voor de leuke en leerzame periode tijdens mijn afstudeerstage en -onderzoek. Tenslotte wil ik alle respondenten bedanken voor hun deelname aan het afstudeeronderzoek.

Na de beoordeling van het vooronderzoek zijn er suggesties meegenomen en verbeteringen aan het rapport aangebracht.

Ik wens u veel lees plezier toe!

Laren, juni 2022
Daphne Schilderinck

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Summary	6
1. Inleiding	7
1.1. Kenmerken van de hond.....	9
1.2. De hondenvoeding markt.....	9
1.2.1. Indelen van hondenvoeding	9
1.2.2. Nutriëntensamenstelling	9
1.2.3. Vochtgehalte	10
1.3. Twee categorieën rauwe hondenvoeding	10
1.3.1. Waaruit bestaat rauwe hondenvoeding?	11
1.4. Motivaties van eigenaren om rauw hondenvoeding te voeren	11
1.5. Risico's bij het voeren van rauwe hondenvoeding	12
1.5.1. Pathogenen	12
1.5.2. Voedingsonevenwichtigheden.....	13
1.5.3. Bereidingstijd en bewaarwijze	13
1.6. Humanisering van hondenvoeding.....	13
1.7. Mens-dierrelatie	13
1.8. De houding van de hondeneigenaar	14
1.9. Het gedrag van de hondeneigenaar.....	15
2. Materiaal en methode	18
2.1. Onderzoeksopzet.....	18
2.2. Materiaal.....	18
2.3.1. Type onderzoek	19
2.3.2. Respondenten	20
2.3.3. Betrouwbaarheid en validiteit	20
2.3.4. Data analyse	21
2.3.5. De procedure	21
2.3.6. Verspreidingswijze.....	21
3. Resultaten	22
3.1. De respons	22
3.2. Algemene resultaten demografische factoren	22
3.3. Resultaten hondenvoeding in de praktijk	24
3.4. Resultaten motivatie eigenaar voor keuze hondenvoeding.....	26

3.4.1. Motivaties voor de keuze van rauwe hondenvoeding	26
3.4.2. Motivaties voor de keuze van géén rauwe hondenvoeding	28
3.5. Resultaten van het gedrag van hondeneigenaren	31
3.6. Resultaten van de houding van hondeneigenaren	34
4. Discussie	39
4.1. Onderzoeksgroep	39
4.2. Hondenvoeding in de praktijk	40
4.3. Motivatie keuze hondenvoeding	41
4.3. Gedrag van hondeneigenaren	42
4.4. Houding van hondeneigenaren	44
4.5. Gebruikte methodiek	46
4.6. Betekenis voor de praktijk	47
5. Conclusie en aanbevelingen	48
5.1. Conclusies	48
5.2. Praktijkrelevantie en aanbevelingen	49
Bronnenlijst	51
Bijlage	56
Bijlage 1: Lexington Attachment to Pets Scale	56
Bijlage 2: 19 vragen met significante bijdrage uit resultaten wetenschappelijk onderzoek (met vertaling naar het Nederlands)	57
Bijlage 3: 15 vragen met significante bijdrage voor enquête	59
Bijlage 4: Enquête mens-dierrelatie en rauwe diervoeding	60
Bijlage 5: Aantal respondenten per dag gedurende 14 dagen	79
Bijlage 6: SPSS output ongepaarde T-toets enquêtevraag 15	80
Bijlage 7: SPSS output ongepaarde T-toets enquêtevraag 16	88
Bijlage 8: SPSS output gemiddelde totaalscore van de houding en het gedrag	94
Bijlage 9: Checklist schriftelijk rapporteren	95
Checklist Schriftelijk Rapporteren	95

Samenvatting

De relatie tussen de hond en de eigenaar is een aspect van het consumentengedrag, wat belangrijk is voor bedrijven om huisdier gerelateerde producten op elkaar af te stemmen. Het koopgedrag van hondeneigenaren speelt hierin een rol. Een voedingstrend die al een decennialang groeiende is, is de verkoop van rauwe hondenvoeding. Door de professionalisering van deze sector is het relevant voor deze fabrikanten om meer inzicht te krijgen in het gedrag en de houding, waar weinig over bekend is, van deze hondeneigenaren voor marketingcampagnes en productontwikkeling.

Het doel was om te onderzoeken of er een verband bestaat tussen het gedrag en de houding van de hondeneigenaar ten opzichte van de hond en het geven van rauwe hondenvoeding. Hieruit is de volgende hoofdvraag geformuleerd; *“In hoeverre is er een verband tussen wat een hond betekent voor de eigenaar en (de keuze) voor het geven van rauwe hondenvoeding?”*

Gegevens werden verzameld middels een literatuuronderzoek en via een online enquête over de mens-dierrelatie en hondenvoeding onder alle hondeneigenaren in Nederland. De onderwerpen van de enquête waren: demografische factoren, gedrag en houding van de hondeneigenaar, keuze van hondenvoeding en de motivaties daarvan. Van het totaal aantal respondenten (n=762) gaven 293 hondeneigenaren rauwe hondenvoeding, 242 fabrieksmatig bereide hondenvoeding en 228 een combinatie van beide voedingen.

Uit de resultaten blijkt dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven meer contact met de hond hebben, de hond meer betrekken bij dagelijkse- en familieactiviteiten, de hond vaker meenemen op reis of op vakantie en de hond wordt vaker als familielid beschouwd. Deze hondeneigenaren hebben meer gevoelens voor de hond en praten hier vaker over met andere mensen. Veelvoorkomende redenen om rauwe hondenvoeding te kopen is dat hondeneigenaren denken dat rauwe voeding gezondheidsvoordelen oplevert voor de hond, de voeding natuurlijk (onbewerkt) is en zien hun hond graag genieten van de maaltijd. Uit onderzoek kan geconcludeerd worden dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond een positievere en sterkere band hebben met de hond.

De onderzoeksdoelgroep voor wat betreft de verdeling over de provincies in Nederland was minder representatief en de groep hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven was oververtegenwoordigd, waardoor de resultaten met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. Toekomstige onderzoeksinspanningen zouden zich kunnen richten op de persoonlijke kenmerken van hondeneigenaren die rauwe of geen rauwe hondenvoeding geven aan de hond, waarbij de hondeneigenaren in dimensies ingedeeld kunnen worden in het kader van de gezelschap/gehechtheid tussen mens en hond.

Summary

The relationship between the dog and the owner is an important aspect of consumer behavior and gives companies information that they can use to adapt pet related products to. The purchasing behavior of dog owners plays an important role in this. A nutrition trend that has been growing for a decade is the sale of raw dog food. With the professionalization of this industry, it is relevant for these manufacturers to better understand the (until now unknown) behavior and attitudes of these dog owners for marketing campaigns and product development.

The purpose is to investigate whether there is a relationship between the dog owner's behavior and attitude towards the dog and feeding raw dog food. Based on this, the following main question has been formulated; "To what extent is there a relation between what a dog means for an owner and (the choice) of giving a dog raw food?"

Data were collected by using a literature review and using an online survey on the human-animal relationship and dogfood among all dog owners in the Netherlands. The topics of the survey were: demographic factors, behavior and attitude of the dog owner, choice of dog food and its motivations. Of the total number of respondents (n=762), 293 dog owners fed raw dog food, 242 fed factory-made dog food and 228 fed a combination of both.

The results show that dog owners who feed raw dog food have more contact with the dog, involve the dog more in daily and family activities, take the dog more often on trips or vacations and the dog is more often considered a family member. These dog owners have more feelings for the dog and talk about it more often with other people. Common reasons for buying raw dog food is that dog owners think that raw food has health benefits for the dog, the food is natural (unprocessed) and like to see their dog enjoy the meal. From research, it can be concluded that dog owners who feed raw dog food to the dog have a more positive and stronger bond with the dog.

The study target group in terms of distribution across provinces in the Netherlands was less representative and the group of dog owners who feed raw dog food was overrepresented, so the results should be interpreted with caution. Future research could be done on the personal characteristics of owners who feed their dog raw dog food and of owners who give their dog factory made dog food, by dividing these two groups of dog owners into different dimensions within the scope of human-dog companionships/attachment.

1. Inleiding

De liefde voor huisdieren is de laatste jaren steeds beter zichtbaar geworden door een stijging van het huisdierenbezit in Nederland en wereldwijd. Kosten nog moeite worden gespaard om onze huisdieren aan niets te laten ontbreken (HABRI, 2022b). Volgens de American Pet Products Vereniging streven eigenaren van gezelschapsdieren naar een langer en gezonder leven voor hun huisdier (Bowen, 2019).

In 2020 werden er meer dan 27 miljoen huisdieren in Nederland gehouden, waarvan 1.7 miljoen honden (Dibevo, 2020). Tijdens de coronacrisis is uit het huisdierenpopulatie onderzoek gebleken dat aantal huisdieren, vooral honden en katten, flink is toegenomen (Dibevo, 2021). Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat 36% van de huisdierbezitters meer tijd met hun huisdier doorbrengen dan vóór de pandemie en 69% verwacht na de pandemie ook meer tijd met het huisdier door te brengen (HABRI, 2022a).

In het jaar 2019 hadden 17,8% van alle huishoudens in Nederland één of meerdere honden (LICG, 2020), terwijl in 2020 bijna 20% van alle huishoudens in Nederland één of meerdere honden hadden (Dibevo, 2021). Omgerekend waren er in 2020 circa 1,6 miljoen huishoudens met één of meerdere honden. Volgens de prognose van de Nederlandse bevolking zullen er in 2060 8,8 miljoen huishoudens zijn (CBS, 2021). Door de stijging van het aantal huishoudens zal het aantal huishoudens met één of meerdere honden ook toe gaan nemen. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat 87% van de huisdierbezitters eerder geneigd is om een huisdier aan een vriend of familielid aan te bevelen en 81% van eigenaren heeft in de toekomst meer kans om een ander huisdier te krijgen, als het huisdier dat de eigenaren nu hebben overlijdt (HABRI, 2022a). Maar wat zijn de aanschafredenen van hondeneigenaren?

Er zijn verschillende redenen voor het aanschaffen van een hond. Uit onderzoek van Van den Dungen & Hilgers (2006; n=213) en HABRI (2022b; n=16.140) blijkt dat de voornaamste beweegredenen voor de aanschaf van de hond bestaan uit; gezelschap voor het hele gezin (82,6%) en om buiten te zijn en/of te bewegen (62,4). Andere redenen die genoemd worden zijn: bewaking, zorg, sport, fok, show of jacht (Van den Dungen & Hilgers, 2006). Hierdoor speelt een huisdier een belangrijke rol in de samenleving en heeft een huisdier positief effect op de mentale en fysieke gezondheid van mensen (Universiteit Utrecht, 2018; HABRI, 2022b).

Mensen met huisdieren reageren emotioneel minder heftig in stressvolle situaties en kunnen beter omgaan met ingrijpende gebeurtenissen. Daarnaast blijken mensen een gezonder lichaamsgewicht te hebben en tegelijkertijd geeft het minder kans op een verhoogde bloeddruk, cortisolgehalte (stresshormoon) en verkleint het de kans op depressies (Coleman et al., 2008; Cutt, Giles-Corti, Knuiman, & Burke, 2007). Ook is er een positief effect te zien wanneer een huisdier een plaats in het gezin inneemt. In diverse studies is onderzoek gedaan naar korte termijneffecten van interacties met huisdieren, waaruit blijkt dat deze interacties een positief effect hebben op de humane gezondheid. Het hebben van een huisdier zorgt voor een lagere bloeddruk, lagere hartslag, een lage cortisolspiegel in het bloed en een hogere oxytocinespiegel tijdens de interactie met het huisdier (Handlin et al., 2011).

Er zijn twee trends in de huisdierenzorgbranche die een belangrijke rol spelen voor de toenemende liefde voor huisdieren. Als eerste komt de trend vermenselijking van het huisdier steeds meer voor. Vermenselijking, ook wel antropomorfisme genoemd, betekent menselijke eigenschappen aan niet-menselijke wezens toekennen (Epley, Waytz, Akalis, & Cacioppo, 2008). 95% van de eigenaren van gezelschapsdieren beschouwt hun huisdier als onderdeel van het gezin (Bowen, 2019; HABRI, 2022b). Wereldwijd beschouwen 45% van

de eigenaren hun hond als familielid en 35% als kind (HABRI, 2022b). Dieren, zoals honden, waarmee mensen een sociale relatie of band opbouwen, komt meer antropomorfisme voor (Serpell, 2019). Dit komt doordat een mens-dier relatie vaak wordt gezien als een mens-mens relatie, waarbij de menselijke gevoelens en gedachten toegeschreven worden aan dieren (Ministerie LNV, 2007). Doordat dieren gevoelens en emoties ervaren maar andere motieven en behoeftes hebben dan mensen, wat kan leiden tot onbedoelde misstanden, kan Antropomorfisme zowel positieve als negatieve gevolgen hebben voor het welzijn en de gezondheid van huisdieren. (Waytz, Gray, Epley & Wegner, 2010).

Als tweede trend lijken huisdieren vaker een verlengstuk te zijn van de identiteit van de eigenaar (Trendrapport, z.d.). Dit houdt in dat zowel het dier als de accessoires voor het dier moeten passen bij het interieur of imago van de eigenaar (Talentenbranche, z.d.). Denk hierbij aan dat de kleur van de halsband of de kleur van het kussen moeten passen bij de kleur, stijl of interieur van het huis en de kledingstijl van de eigenaar (Talentenbranche, z.d.). Naast de trends in de huisdierenzorgbranche, zijn er ook trends in de huisdierenvoedingssector. Een voedingstrend die al een decennialang groeiende is, is de verkoop van verse, rauwe diervoeding (Wall, 2021). Door het ruime assortiment aan hondenvoedingen op de markt, zullen de voedingstrends ook blijven veranderen.

De variatie aan hondenvoedingen op de markt zijn enorm gevarieerd, van rauwe hondenvoeding tot gespecialiseerde therapeutische diëten. Daarom is het categoriseren en indelen van voeding van belang. Hondenvoeding is op te delen in vijf soorten voedingen: rauwe voeding, gevriesdroogde- en luchtgedroogde voeding, nat- en droogvoer (Voerwijzer.com, 2019). De jaaromzet van de Nederlandse petfoodsector is circa €850 miljoen (Euromonitor, 2018). Hier is de markt van rauwe voeding een klein deel van, maar dit segment is steeds populairder aan het worden (Euromonitor, 2018). Uit het rapport "US Pet Market Outlook 2011-2012" leek het segment vers, ingevroren of gekoeld huisdiervoer bereid te zijn een groei op te leveren. In 2010 heeft het segment een groei van 10% gemaakt in de detailhandelsverkoop. Tot 2015 was de voorspelling van dit segment dat er op jaarbasis een groei van 25% gemaakt zal worden. Uit het rapport "US Pet Market Outlook 2021" blijft vers voer voor huisdieren een niche. Het segment vers voer voor huisdieren bestaat nu uit 4% van de totale verkoop van huisdiervoeding in de Verenigde Staten. Van deze groei bestaat het grootste deel uit vers hondenvoer (Wall, 2021). Hondenbezitters associëren rauwe hondenvoeding met het dieet van de verre voorouders van de hond. Eén van de concepten voor een goed welzijn van de hond is dat het dier zijn natuurlijke gedrag kan vertonen. Hier lijkt een 'natuurlijke' hondenvoeding bij te passen, dit komt neer op het kopen van meer rauwe hondenvoeding (Euromonitor, 2018).

Een stijging van de verkoop van rauwe hondenvoeding en het koopgedrag van consumenten zijn een belangrijk gegeven voor fabrikanten en dierenwinkels, omdat deze informatie toegepast kan worden op de productontwikkeling en marketingcampagnes. Het koopgedrag van hondeneigenaren speelt hierin een belangrijke rol. Hoe mensen winkelen voor hun honden is gerelateerd aan de aard van hun relatie met honden (Boya, Dotson & Hyatt, 2012). De relatie tussen de hond en de hondeneigenaar is een aspect van het consumentengedrag dat het voor bedrijven duidelijk maakt om huisdier gerelateerde producten op elkaar af te stemmen (Ellson, 2008). Met dit gegeven is het relevant om te weten welk gedrag en welke houding tussen mens en hond van belang is. Waar voor de ene persoon een gezelschapsdier een familielid is, is hetzelfde dier voor de ander een dier dat het erf bewaakt. Het is daarom voor dit onderzoek belangrijk om meer te weten te komen over de mens-dier relatie, gedrag en houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond, diervoeding in de praktijk en motivaties voor het aankoopproces van diervoeding.

1.1. Kenmerken van de hond

De hond is van nature een carnivoor, wat te zien is aan de bouw van zijn gebit en het korte verteringsstelsel. Het gebit van een carnivoor is een schaargebit met scherpe kiezen voor het afscheuren van vlees en het kraken van harde botten (Ekowolf, z.d.). Daarnaast heeft de hond een kort verteringsstelsel die beter geschikt is voor het verteren van vlees dan planten. Honden kunnen zowel plantaardig als dierlijk voedsel eten, maar honden vertonen nog steeds talrijke vleesetende eigenschappen (Hill, 2010; Khuly, 2013). De drie sterkst ontwikkelde zintuigen van honden zijn zien, horen en ruiken. Daarnaast vertonen honden graafgedrag om voedsel te verbergen voor eventuele toekomstige tekorten (Hill, 2020; Khuly, 2013). Door kleine veranderingen in het verteringsstelsel van de hond tijdens de domesticatie kunnen honden, in tegenstelling tot wolven, zelf kleine hoeveelheden plantaardig materiaal verteren (Ekowolf, z.d.). De wolf kan dat alleen als er al een voorvertering heeft plaatsgevonden in de prooi (Ekowolf, z.d.). De hondenvoedingsmarkt geeft de hondenbezitter een ruime keuze om de juiste voeding voor de hond aan te schaffen.

1.2. De hondenvoeding markt

Tot op de dag van vandaag blijft de huisdierenvoedingssector groeien met nieuwe producten en verpakkingsvormen die zijn samengesteld om te voldoen aan dieet- of levensfasevereisten van honden (Fediaf, 2019). Huisdierenvoeding valt binnen de categorie fast moving consumer goods, omdat huisdierenvoeding als belangrijk wordt beschouwd door eigenaren (Fediaf, 2019; Stevenson, 2017). Door de veterinaire beroepsgroep wordt erkend dat huisdieren een gezonder en langer leven leiden als gevolg van verbeterde voeding (Fediaf, 2014). Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat 88% van de eigenaren van gezelschapsdieren meer geneigd zijn hun huisdieren van hoogwaardige voeding te voorzien (HABRI, 2022a). De kenmerken van een goede voeding zijn (Fediaf, 2014):

- *Compleet*: De voeding levert voldoende hoeveelheden van alle benodigde voedingsstoffen.
- *Evenwichtig*: De voedingsstoffen zijn in de juiste hoeveelheid aanwezig.
- *Verteerbaar*: Het dier is in staat de voeding te verteren en de voedingsstoffen op te nemen.
- *Smakelijk*: De voeding bevat een goede smaak en geur.
- *Veilig*: De voeding is vrij van stoffen die het dier kunnen schaden.

1.2.1. Indelen van hondenvoeding

In de hondenvoedingsmarkt is een grote variatie aan voeding verkrijgbaar, waardoor het indelen van hondenvoeding belangrijk is. Voor het indelen van hondenvoeding kan er gekeken worden naar de nutriëntensamenstelling, verwerkingstoestand, vochtgehalte, formaat, doel en de voedingstrends (Fediaf, 2018; AAFCO, 2014). Producenten van hondenvoeding zorgen voor een uitgebalanceerd dieet voor honden om aan de voedingsbehoeften van honden te voldoen, waarbij een mengsel van ingrediënten zoals vlees, vis, groenten, granen, vitaminen en mineralen gemengd worden in de juiste verhoudingen en hoeveelheden (Fediaf, 2014; AAFCO, 2014).

1.2.2. Nutriëntensamenstelling

Voor dit onderzoek wordt er gekeken naar de nutriëntensamenstelling en het vochtgehalte in de voeding. Voor de categorie nutriëntensamenstelling zijn er drie soorten voedingen. Ten eerste bestaan er complete voedingen voor honden, die bevatten alle voedingsstoffen in de hoeveelheden en verhoudingen die een hond nodig heeft (Fediaf, 2014; AAFCO, 2014). Deze voeding is alleen geschikt als dagelijkse voeding, zonder toevoegingen van andere voedingsproducten, behalve water. Ten tweede bestaan er aanvullende voedingen. Deze voeding is een onderdeel van het dieet en voldoet niet aan alle voedingsstoffen in de hoeveelheden en verhoudingen die een hond nodig heeft (Fediaf, 2014; AAFCO, 2014). Voorbeelden van aanvullende voedingen zijn rauwe, gedroogde of gevriesdroogde traktaties voor huisdieren (Freeman, et al, 2013).

Om aan de dagelijkse behoeften van de hond te voldoen, moet er een combinatie gemaakt worden met een volledige voeding. Ten derde bestaat er dieetvoer voor honden. Deze voeding heeft een specifiek voedingsprofiel bedoeld voor therapeutische doeleinden ter ondersteuning van bijvoorbeeld de lever-, nier- en hartfunctie (Fediaf, 2014; AAFCO, 2014). In tabel 1 is de categorie indeling van de nutriëntensamenstelling weergegeven.

Tabel 1

Categorieën indeling nutriëntensamenstelling

Categorie indeling	Voedingsstoffen
Complete voeding	Bevat alle voedingsstoffen in de hoeveelheden en verhoudingen die een hond nodig heeft (Fediaf, 2014; AAFCO, 2014).
Aanvullende voeding	Voldoet niet aan alle voedingsstoffen in hoeveelheden en verhoudingen die een hond nodig heeft (Fediaf, 2014; AAFCO, 2014).
Dieetvoeding	Specifiek voedingsprofiel bedoeld voor therapeutische doeleinden (Fediaf, 2014; AAFCO, 2014).

1.2.3. Vochtgehalte

Door te kijken naar het vochtgehalte in de voeding kan hondenvoeding onderverdeeld worden in drie classificaties: droogvoer, semi-moist en natvoer. Onder droogvoer valt alle voeding die minder dan 14% vocht bevat (Fediaf, 2014; Farrugia, 2021). Dit zijn de geperste en geëxtrudeerde (krokante brokken), gebakken-, diner-, en gevriesdroogde voeding. Onder semi-moist voer (half vochtig voedsel) valt alle voeding die tussen de 14% en 60% vocht bevat (Fediaf, 2014; Farrugia, 2021). Dit zijn producten die kunstmatige conserveringsmiddelen bevatten en niet op een natuurlijke manier geconserveerd zijn. Onder natvoer valt alle voeding die meer dan 60% vocht bevat (Fediaf, 2014; Farrugia, 2021). Dit zijn blik- en natvoer, stoommaaltijden en rauwe hondenvoeding (Fediaf, 2014). In tabel 2 is een kort overzicht weergegeven van de categorie indeling van het vochtgehalte. Rauwe hondenvoeding valt dus in de classificatie natvoer en kan onderverdeeld worden in twee hoofdcategorieën: commercieel en thuis bereidt.

Tabel 2

Categorieën indeling vochtgehalte

Categorie indeling	% vocht in voeding
Droog	<14%
Semi-moist (half vochtig)	14-60%
Nat	>60%

1.3. Twee categorieën rauwe hondenvoeding

Commerciële rauwe hondenvoeding wordt gemaakt op basis van recepten die zijn ontwikkeld door of voor een bedrijf die een specifiek voeding op de markt brengt. Deze commerciële rauwe hondenvoeding wordt in grote hoeveelheden gemaakt bij diervoederfabrikanten en vervolgens verpakt in kleinere volumes voor verkoop aan hondeneigenaren. Dit wordt ook wel kant-en-klaar vers vlees (KVV) genoemd (Fediaf, 2014). Thuis bereide rauwe diëten worden ook wel BARF, "Bones and raw food" genoemd. Dit zijn diëten met vers vlees die eigenaren zelf maken en samenstellen (Freeman, et al, 2013).

Beide categorieën vallen voor dit onderzoek onder de term “rauwe hondenvoeding of vers vlees”. Waaruit rauwe hondenvoeding precies bestaat, wordt hieronder uitgelegd.

1.3.1. Waaruit bestaat rauwe hondenvoeding?

Rauwe hondenvoeding, ook wel vers vlees genoemd, kan bestaan uit skeletspieren, inwendige organen en botten van zoogdieren, vissen of pluimvee (Freeman, et al, 2013). Een juist samengestelde rauwe hondenvoeding is rijk aan eiwitten en voedingsstoffen, verzadigend, erg smakelijk en rijk aan prebiotische dierlijke vezels (Bond en Lindburg, 1990). Dierlijke eiwitten bevatten uitgebalanceerde aminozuren en een complete reeks aan eiwitachtige voedingsstoffen waaronder taurine en carnitine, die een belangrijke bijdrage leveren aan het hart (Brown, 2010). Organen zorgen daarnaast voor veel A- en B-vitamines, mineralen en vetzuren die nodig zijn voor de onderhoud van het lichaam, groei en voortplanting (Peterson en Ciucci, 2003). Dierlijke vezels bevatten stoffen als collagenen en glycosaminoglycanen die ervoor zorgen dat de goede bacteriën in de darmen gestimuleerd worden (Depauw et al, 2012). Botten en kraakbeen bevatten mineralen, waaronder calcium, fosfor, eiwitten, vetzuren en vetoplosbare aminozuren en vitamines (Siebecker, 2005). Ook niet-voedende factoren zoals smaak, temperatuur en voedseltextuur kunnen belangrijk zijn voor het bevorderen van het mentale en fysieke welzijn van de hond (Bond en Lindburg, 1990). Elke hondenbezitter heeft zijn eigen mening en motivatie voor het voeren van rauwe hondenvoeding. In de volgende paragraaf worden deze motivaties besproken

1.4. Motivaties van eigenaren om rauw hondenvoeding te voeren

Door de populariteit van rauwe hondenvoeding zijn er hondeneigenaren die kiezen voor een rauwe hondenvoeding of een combinatie van rauwe hondenvoeding met brokken of blikvoer (Hagen-Plantinga, 2011). Hondeneigenaren die voorstanders zijn van het voeren van vers vlees claimen vaak dat deze diëten uitstekend zijn en belangrijke gezondheidsvoordelen hebben. Desondanks is dit niet wetenschappelijk bewezen (Freeman, et al, 2013).

De primaire reden voor het voeren van rauwe hondenvoeding is dat honden carnivoren zijn. Sommige eigenaren geloven dat het voeren van rauwe hondenvoeding, zoals de natuur het ooit bedoeld heeft en waarop de stofwisseling van het dier geëvolueerd is, gezien kan worden als optimale voeding (Hagen-Plantinga, 2011). Bovendien geloven mensen die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond dat de verhittingsprocessen van commerciële diëten tot gevolg kunnen hebben dat voedingsstoffen slechter benutbaar zijn of zelf vernietigd worden. Deze mensen vinden dat de natuurlijkheid van het product verloren gaat (Hagen-Plantinga, 2011).

Verschillende onderzoeken hebben laten zien dat mensen verschillend denken over het geven van rauwe voeding aan hun hond. Het onderzoek van Morgan, Willis & Shepherd (2017) gaat over de motivaties van katten- en hondeneigenaren bij het geven van diëten met rauwe dierlijke producten. Het onderzoek van Morelli (2019) is een webgebaseerde enquête om de motivaties en gewoonten van eigenaren te begrijpen die besloten hebben hun honden rauwe hondenvoeding te geven.

Van de respondenten vindt 77,4% dat rauwe voeding gezonder is dan commerciële voeding én vindt 65,7% dat het immuunsysteem verbeterd is door het voeren van rauwe voeding (Morgan, Willis & Shepherd, 2017) (n=1680). Uit het onderzoek van Morelli (2019) (n=218) bleek dat 21% van de respondenten de gezondheidstoestand van de hond zelf zag verbeteren. Verder gaf men aan het belangrijk te vinden dat de hond vlees at (24%, Morelli, 2019) en 71,2% van de respondenten vindt een rauw dierlijk dieet natuurlijker (Morgan, Willis & Shepherd, 2017). Ook voor het uiterlijk zagen hondeneigenaren verschillen. Van de respondenten zag 67,5% tot 79,4% dat de huid verbeterde en de vacht meer ging glanzen (Morelli, 2019; Morgan, Willis & Shepherd, 2017). Beide onderzoeken geven ook aan dat rauwe voeding een positieve invloed heeft op het gebit. Zo zegt 66,5% dat de rauwe voeding de mondhygiëne verbetert (Morgan, Willis & Shepherd, 2017) en 41,7% vindt dat de hond een schoner gebit heeft (Morelli, 2019). Tevens wordt nog als voordeel benoemd dat rauw

hondenvoeding vrij is van geur-, kleur- en smaakstoffen en conserveringsmiddelen. Een andere motivatie voor het voeren van rauwe hondenvoeding is dat het een oplossing kan zijn voor aandoeningen zoals digestieproblemen en allergieën (Hagen-Plantinga, 2011).

Tenslotte geven de onderzoeken van Morelli (2019) en Morgan, Willis & Shepherd (2017) aan dat mensen ontevredenheid tonen over commerciële diervoeding. Van de respondenten blijkt 67,3% bezorgd te zijn over de veiligheid- en kwaliteitscontroles en de voedingswaarde van commerciële voedingsmiddelen (Morgan, Willis & Shepherd, 2017). Van de respondenten is 77,5% gestopt met het voeren van volledige commerciële diervoeding. De groep toonde daarnaast een duidelijk wantrouwen over het gebrek aan duidelijkheid van de gebruikte ingrediënten (Morelli, 2019). Naast de motivaties zijn er ook risico's bij het voeren van rauwe diervoeding.

1.5. Risico's bij het voeren van rauwe hondenvoeding

Het voeren van ieder soort hondenvoeding brengt risico's met zich mee waarbij elk risico weer verschillend kan zijn. Geen enkel dieet is risicovrij, echter heeft rauwe hondenvoeding meer en andere risico's dan andere voeding.

1.5.1. Pathogenen

Rauwe voeding kan besmet zijn met diverse pathogenen, of het nu gebruikt wordt voor menselijke consumptie, voor commerciële rauwe diervoeding of wordt gebruikt in droog geëxtrudeerd of vochtig voer voor huisdieren. Deze pathogenen kunnen gezondheidsrisico's met zich meebrengen voor het huisdier die het dieet krijgt, evenals andere huisdieren, menselijke familieleden en andere mensen die in contact komen met het huisdier of uitwerpselen ervan (Freeman et al, 2013). Er zijn geen gegevens die aantonen dat door voedsel overgedragen ziekten vaker voorkomen bij rauw gevoerde diëten (Schlesinger en Joffe, 2011).

Hoewel er zo voorzichtig en hygiënisch mogelijk gewerkt wordt tijdens de verwerking van vlees, bestaat er nog de kans op een bacteriële besmetting tijdens het slachten of de verwerking van vlees. Doordat bevroren en vriesdrogen niet alle ziekteverwekkers doden, lopen zowel zelfbereide als commerciële rauwe diëten het risico om besmet te raken met pathogenen. Echter, kan ook commercieel geëxtrudeerd droog voer besmet raken met salmonella en andere ziekteverwekkers. Salmonella is bij honden en mensen in verband gebracht met droogvoer, omdat er terugroepacties zijn geweest van droog- en blikvoer vanwege salmonella besmettingen (Freeman et al, 2013). Dit geeft aan dat het voeren van commercieel droog geëxtrudeerd, geperst en vochtig huisdiervoer niet geheel zonder risico is. Het relatief lage aantal terugroepacties van commerciële rauwe hondenvoeding kan als reden hebben dat consumenten en dierenartsen ziekten niet associëren met mogelijke besmetting, een gebrek aan strengere controle testen door fabrikanten of een beperkt marktaandeel voor rauwe diervoeding ten opzichte van droog geëxtrudeerd en vochtige diëten (Freeman, et al, 2013).

Een andere bacterie is de Campylobacter bacterie. Deze bacterie wordt over het algemeen niet als pathogeen voor honden gezien, maar wel bij mensen (Holmberg et al, 2015). De uitscheiding van Campylobacter komt relatief veel voor bij honden en katten, maar er zijn geen significante verschillen aangetoond tussen honden die rauwe (n=29) of niet rauwe voeding (n=21) krijgen (Fredriksson-Ahomaa et al, 2017). Er is daarnaast een risico op een parasitaire besmetting d.m.v. verschillende wormen of protozoa in rauwe voeding (Van Bree et al, 2018).

De meeste risico's voor de mens zijn te voorkomen door goede hygiënische maatregelen te hanteren net zoals met de omgang van rauw vlees in de humane sector. Was handen voor en na het aanraken van rauw vlees (RIVM, z.d.a.). Naast het risico op pathogenen is er ook meer risico op voedingsevenwichtigheden bij zelfbereide voedingen.

1.5.2. Voedingsonevenwichtigheden

Het is lastig om een goed uitgebalanceerd thuisbereid dieet te formuleren. Bij zelf bereide diëten komen voedingsonevenwichtigheden vaker voor dan commercieel bereide diëten. Dit komt doordat commercieel bereide diëten volgens een uitgebalanceerd recept geproduceerd worden en mensen met een thuisbereid dieet zelf een dieet samenstellen (Hagen-Plantinga, 2011). Naast het risico op voedingsonevenwichtigheden is er ook nog een bijkomend nadeel aan het voeren van rauwe hondenvoeding, namelijk meer bereidingstijd en een speciale bewaarwijze.

1.5.3. Bereidingstijd en bewaarwijze

Het klaarmaken van een rauwe voeding kost meer bereidingstijd dan het voeren van bijvoorbeeld brokken (Hagen-Plantinga, 2011; Morelli, 2019). Rauwe hondenvoeding moet bewaard worden in een vriezer en op de juiste manier ontdooid worden in de koelkast. Sommige mensen hebben een aparte vriezer en koelkast voor de voeding van hun huisdier. Deze aanschaf redenen zijn duurder en het kan zorgen voor hogere energiekosten (Persoonlijke communicatie H. van Es, 14 december 2021).

Tegenwoordig weten mensen steeds meer over hondenvoeding en worden huisdiereigenaren ook steeds kritischer over de aanschaf van producten of voeding voor hun dieren. Mensen slaan steeds verder door in het koppelen van humane eigenschappen aan dieren. Zo kopen eigenaren bijvoorbeeld producten voor hun dier die mensen ook voor zichzelf kopen.

1.6. Humanisering van hondenvoeding

In de markt voor hondenvoeding is humanisering een belangrijke trend geworden (Fediaf, 2014; Bowen, 2019). Door de humanisering besteden hondeneigenaren meer aandacht aan onderwerpen als voeding, gezondheid en verzorging. Consumenten geven gemiddeld 7% meer uit aan hun huisdieren, volgens de American Pet Products Vereniging (Bowen, 2019). In de huisdierenvoedingsbranche spelen gezondheid en duurzaamheid een steeds grotere rol. De verwachting is dat de petfoodbranche op het gebied van gezondheid en duurzaamheid de komende jaren flink gaat toenemen (Vermeulen, 2021).

De hondenvoeding markt heeft al een verschuiving doorgemaakt gebaseerd op de evolutie van de relatie tussen de eigenaar en de hond. Hoe sterker de band tussen hond en eigenaar, hoe attenter de eigenaar is op het genot van de hond tijdens de maaltijd. Dit heeft invloed op het soort voeding of merk dat hondeneigenaren kopen voor hun huisdier (Forges-Larose, et al, 2020).

Veel eigenaren van honden zien graag de humane voeding weerspiegelt in de hondenvoeding. Als gevolg hiervan neemt de vraag naar premium producten, zoals 'natuurlijk', 'rauw' en 'biologisch' voedsel toe. Daarnaast is er een toenemende aandacht voor verduurzaming van verpakkingen en het meten van CO₂ uitstoot van producten (Vermeulen, 2021). Producten die eigenaren voor zichzelf kopen, willen de mensen ook graag voor hun hond kopen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld accessoires en diervoeding. Naast de premium producten worden ook luxe, gezonde en functionele voedingen steeds populairder omdat hondeneigenaren meer gefocust zijn op het dieet van hun huisdier. Deze specialistische producten, waaronder producten die een specifiek gezondheidsvoordeel hebben, blijven sterk groeien (Fediaf, 2014). De mens-dierrelatie is van belang om de relatie tussen de keuze van hondenvoeding en de betekenis die mensen geven aan hun hond te onderzoeken.

1.7. Mens-dierrelatie

In een mens-dierrelatie is ieder mens verantwoordelijk voor de gezondheid, verzorging, huisvesting en het welzijn van het dier (RVO, 2021). Het dierenwelzijn is een belangrijk begrip in de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren en in de Wet Dieren. Dierenwelzijn gaat over de kwaliteit van het leven van dieren, zo ook van honden. Dieren zijn wezens met

gevoel en kunnen zowel positieve als negatieve emoties en pijn ervaren (Boissy et al., 2007). Onder het dierenwelzijn valt de lichamelijke en fysieke gezondheid van het dier, waarbij het dier de mogelijkheid moet krijgen om te kunnen groeien, functioneren en zijn natuurlijke gedrag moet kunnen vertonen (Boissy et al., 2007). De mens moet daarom respectvol met dieren omgaan.

Dieren hebben een eigenwaarde, die los staat van de waarde en functie die mensen toekennen aan dieren, waardoor het belangrijk is voor hondeneigenaren om kennis te hebben van het natuurlijke gedrag van honden. Op deze manier kunnen eigenaren op de juiste manier inspelen op de behoeftes van de hond en dus de relatie tussen mens en dier steeds belangrijker wordt.

De relatie tussen mens en dier is ingewikkeld en op onderzoeksgebied wordt hier tegenwoordig steeds meer aandacht aan besteed. Feitelijk weten we nog maar weinig over hoe de mens-dier relatie is ontstaan, hoe deze relatie werkt en welke effecten de relaties zullen hebben (Instituut voor Antrozoölogie, z.d.). In de huidige maatschappij spelen honden een rol in het welzijn van mensen, honden vervullen de behoefte aan vriendschap, gezelschap en onvoorwaardelijke liefde (Dotson & Hyatt, 2008).

Er zijn meer dan 140 verschillende instrumenten die de mens-dier relatie, de band en gehechtheid kunnen beoordelen. Ondanks alle maatregelen ontbreekt er nog een focus op kwaliteit (Anderson, 2007). Enkele voorbeelden van instrumenten die in eerdere literatuur zijn gebruikt, zijn: Pet Attitude Scale, Pet Relationship Scale, Pet attachment Scale, Pet Bonding Scale, Pet Relationship Scale, Dog Attitude Scale en de Lexington Attachment to Pets Scale (Coleman et al., 2016). Naast dat er instrumenten zijn die de relatie, gehechtheid of band kunnen meten tussen mens en dier, zijn er ook instrumenten die de houding ten opzichte van honden kunnen meten (Coleman et al., 2016). Wat een hond betekent voor de eigenaar wordt in dit onderzoek onderzocht d.m.v. de houding van hondeneigenaren t.o.v. de hond.

1.8. De houding van de hondeneigenaar

Een attitude is een persoonlijke houding of instelling die iemand heeft ten opzichte van bijvoorbeeld een mens, dier of object. De attitude van de hondeneigenaar is dus de houding of instelling die de persoon heeft ten opzichte van de hond en bijvoorbeeld de keuze van hondenvoeding. Deze houding wordt gevormd door iemands persoonlijkheid, herinneringen, ervaringen, principes, normen, waarden, gevoelens en de kennis die iemand heeft van zichzelf en de wereld. Een attitude vormt de basis van gedrag en het is de manier waarop interacties met anderen plaatsvinden. Het verschil tussen een attitude en gedrag, is dat gedrag op korte termijn veranderlijk is (Van Dale, z.d.).

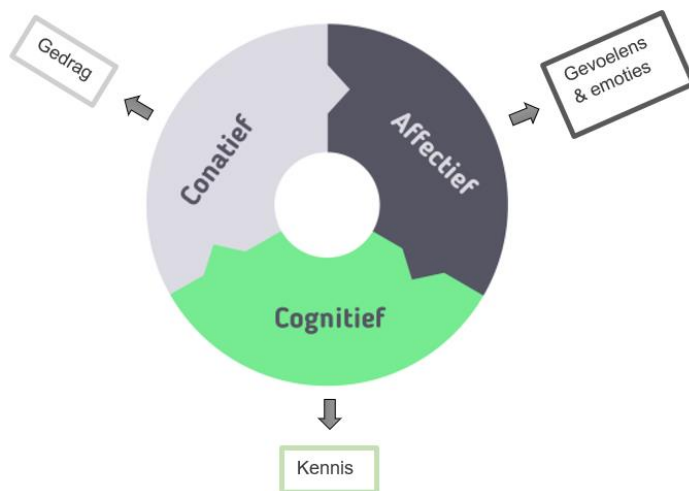
De houding of band die een hondeneigenaar heeft met de hond is een belangrijk aspect voor het koopgedrag (Boya, Dotson & Hyatt, 2012). De houding van hondeneigenaren is van belang voor bedrijven om producten hierop af te stemmen. In dit onderzoek zal er gekeken worden of er een verschil zit in de houding van hondeneigenaren die hun hond rauwe- of geen hondenvoedingen geven.

De meest bekende theorie met betrekking tot attitudes is het driecomponentenmodel. Dit model suggereert dat attitudes bestaan uit gedachten, gevoelens en gedragingen (Coleman et al., 2016). De drie componenten bestaan uit cognitief, affectief en conatief, weergegeven in figuur 1. De cognitieve component gaat over de kennis van de hondeneigenaar. De affectieve component achterhaalt de dieper gelegen gevoelens en emoties van de hondeneigenaar ten opzichte van het onderwerp. De conatieve component gaat over het gedrag van de hondeneigenaar ten opzicht van het onderwerp (De Onderzoekers, z.d.). Op

het gebied van attitudeonderzoek bestaat er nog geen overeenstemming over de vraag of alle drie de componenten nodig zijn om een attitude te vormen. Andere theoretici hebben betoogd dat attitudes slechts uit één of twee componenten bestaan. Het driecomponentenmodel is gebruikt bij de ontwikkeling van schalen voor het meten van attitudes ten opzichte van personen met een handicap en blanke privileges en homofobie. Bij de ontwikkeling van een schaal om de houding ten opzichte van honden te meten, is het belangrijk om na te gaan hoe een persoon zich gedraagt tegenover honden, wat de persoons gedachten zijn in de richting van honden en hoe de persoon over honden denkt (Coleman et al., 2016).

Figuur 1

Het driecomponentenmodel (De Onderzoekers, z.d.)

De houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond en het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding (niet rauw) zal voor dit onderzoek geïnventariseerd worden door middel van de LAPS. The Lexington Attachment to Pet Scale (LAPS) is wereldwijd een veel gebruikt en grondig getest instrument dat tegenwoordig gebruikt wordt om de emotionele houding tussen mens en dier vast te stellen. De LAPS is zowel geschikt voor honden- als katteneigenaren (Douglas, 2005). Het voorgaande onderzoeksinstrument waaruit de LAPS is ontstaan, bestond uit een set van 42 vragen (Johnson et al., 1992). De LAPS is gemaakt met behulp van de schalen en items van drie voorgaande onderzoeksinstrumenten, namelijk: Companion Animal Bonding Scale (CABS), Pet Attitude Scale (PAS) en de Pet Attitude Inventory (PAI). Hieruit is de LAPS ontwikkeld met 23 korte vragen (Anderson, 2007). Door de score van de vragen op te tellen, komt er een totale score uit. Hoe hoger de score hoe positiever en sterker de houding is van de eigenaar ten opzichte van de hond. Naast de houding wordt er ook gekeken naar het gedrag van hondeneigenaren t.o.v. de hond.

1.9. Het gedrag van de hondeneigenaar

Gedrag bestaat uit alle onbewuste en bewuste handelingen, die zowel waarneembaar als niet waarneembaar zijn. Waarneembaar gedrag bestaat uit alle handelingen die echt zichtbaar zijn, denk bijvoorbeeld aan lopen of praten. Niet waarneembaar gedrag bestaat uit handelingen die niet zichtbaar zijn. Gedrag wordt zowel door erfelijkheid als door de omgeving beïnvloed (Ensie, 2015).

Het gedrag van een hondeneigenaar t.o.v. de hond is een belangrijk aspect voor het koopgedrag (Boya, Dotson & Hyatt, 2012). Het gedrag van hondeneigenaren is van belang voor bedrijven om producten hierop af te stemmen. In dit onderzoek zal er gekeken worden

of er een verschil is in het gedrag van hondeneigenaren die hun hond rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoedingen geven.

Om het gedrag van hondeneigenaren te inventariseren voor dit onderzoek, is het onderzoek van Douglas (2005) gebruikt. In het onderzoek van Douglas (2005) is gekeken naar de hechtingsrelatie tussen huisdiereigenaren en hun huisdieren. Het eerste doel was om te onderzoeken wat de mogelijke voordelen zijn van het leven in een huishouden/gezin voor een dier. Het tweede doel was om de relatie te onderzoeken tussen zelf gerapporteerde hechting (hoe hecht iemand wordt met zijn/haar huisdier) en de verschillende gedragingen van de eigenaar ten opzichte van het dier. Dus hoe beïnvloedt het gedrag van de eigenaar de band tussen de eigenaar en het dier?

De resultaten van de factoranalyse kunnen in vijf dimensies ingedeeld worden. De vijf dimensies zijn: indoor/outdoor, attention, inclusion, well-being en safety. Een hoge score op een bepaalde dimensie betekent dat:

- de hond veel binnen in huis doorbrengt, toestemming heeft om op bed te slapen bij familieleden en geen hondenhek buiten heeft waar de hond moet overnachten of een groot deel van de dag door moet brengen (Douglas, 2005).
- de hond minimaal drie keer per dag wordt uitgelaten én de eigenaar en de hond doen samen oefeningen en/of de eigenaar is bereid om te spelen met de hond. Daarnaast heeft de eigenaar met de hond een cursus gevolgd (Douglas, 2005).
- de hond vaak meereist met het gezin. Daarnaast wordt de hond betrokken bij familiegebeurtenissen (Douglas, 2005).
- de hond niet met de pot mee eet en de eigenaar is iemand die zich verdiept heeft in het krijgen van advies omtrent de hond (Douglas, 2005).
- de eigenaren de tuin omheind hebben voor de hond én het huis aangepast hebben om een zo veilig mogelijke omgeving voor het dier te creëren (Douglas, 2005).

De keuze van een hondeneigenaar voor het soort voeding is van veel factoren afhankelijk en niet alleen van het gedrag en de houding van de eigenaar ten aanzien van de verzorging van de hond. Kennis, waarden, normen, ervaringen, verhalen van anderen, de prijs, de bekendheid van het product, uiterlijk, kwaliteit, beschikbaarheid en de compleetheit van de voeding speelt een rol bij de keuze van hondenvoeding. Vanuit de gedachte dat een hond een zo natuurlijk mogelijke voeding nodig heeft, is het voeren van rauwe diervoeding een logische stap. Maar beredeneerd vanuit de risico's voor de gezondheid van mens en dier zijn hier ook nog veel vragen over. Voor fabrikanten van rauwe hondenvoeding is het daarom van belang om te weten hoe de consument denkt en wat hun gewoonten zijn. Alhoewel er al wel onderzoek is gedaan naar de motivaties van hondeneigenaren om wel of geen rauwe diervoeding te geven en er onderzoek gedaan is naar hoe hondeneigenaren denken over de verzorging en het houden van honden, zijn deze twee nog niet eerder met elkaar in verband gebracht. Vanuit deze denkwijze en inzicht is de volgende hoofdvraag opgesteld.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: *“In hoeverre is er een verband tussen wat een hond betekent voor de eigenaar en (de keuze) voor het geven van rauwe hondenvoeding?”*

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Wat voor hondenvoeding wordt er in de praktijk door hondeneigenaren aan hun hond gegeven?
2. Wat is de motivatie voor de keuze van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?
3. Is er een verschil in het gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond tussen het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?
4. Is er een verschil in de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond tussen het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?

In dit huidige onderzoek wordt onder fabrieksmatig bereide hondenvoeding voedingen beschouwd die bewerkt en dus niet vers zijn zoals brokken, blikvoer, natvoer, gebakken-, diner-, gevriesdroogde voeding of stoommaaltijden. Onder rauwe hondenvoeding worden alle vers vlees voedingen verstaan zoals KVV en BARF.

De doelstelling van dit onderzoek is om te kijken of er een verband bestaat tussen de houding en het gedrag van hondeneigenaren ten opzichte van de hond en het geven van rauwe hondenvoeding.

Met deze resultaten krijgen fabrikanten van rauwe diervoeding een beter beeld van de houding, het gedrag en de gedachten van hondeneigenaren. Fabrikanten van rauwe hondenvoeding kunnen gebruik maken van deze onderzoeksresultaten om tijdens de productontwikkeling of marketingcampagnes aan de vraag en behoefte van klanten te voldoen. Hoe mensen winkelen voor hun honden is gerelateerd aan de aard van hun relatie met honden (Boya, Dotson & Hyatt, 2012). Voor de doelgroep geeft het onderzoek een beeld van welke houdingen en gedragingen hondeneigenaren allemaal kunnen hebben en welke het meeste voorkomen bij het voeren van rauwe hondenvoeding. Daarnaast kan de doelgroep kijken wat hun eigen houding en gedrag is ten opzichte van de hond en het geven van rauwe hondenvoeding in vergelijking met de onderzoeksresultaten. Tenslotte zouden verkooppunten van rauwe hondenvoeding op de juiste manier kunnen inspelen op de diverse houdingen en gedragingen die mensen zouden kunnen hebben bij het kopen van rauwe hondenvoeding.

2. Materiaal en methode

In dit hoofdstuk wordt besproken hoe het onderzoek: *“In hoeverre is er een verband tussen wat een hond betekent voor de eigenaar en (de keuze) voor het geven van rauwe hondenvoeding?”* is uitgevoerd.

2.1. Onderzoekopzet

Het onderzoek heeft als doel om te kijken of er een verband was tussen het gedrag en de houding van de hondeneigenaar ten opzichte van de hond en het geven van rauwe hondenvoeding. Het onderzoek is uitgevoerd middels een online enquête.

De enquête is opgebouwd a.d.h.v. de deelvragen. Door middel van de resultaten van de enquête konden de deelvragen en hoofdvraag beantwoord worden. In tabel 3 is een overzicht weergegeven welke enquêtevragen gebruikt zijn per deelvraag. De enquête is door drie groepen hondeneigenaren ingevuld namelijk: hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding, fabrieksmatig bereide hondenvoeding of een combinatie van beide voedingen geven aan de hond. Voor deelvraag 2, 3 en 4 zijn de hondeneigenaren die een combinatie van beide voedingen geven aan de hond eruit gefilterd. Hiervoor is gekozen omdat er is gekeken naar het verschil in gedrag en houding tussen hondeneigenaren die alleen rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven.

Tabel 3

Overzicht deelvragen en enquête vragen

(Deel)vragen	Enquête vragen
Demografische vragen	1,2,3,4,5,6,7
Deelvraag 1: Hondenvoeding in praktijk	8,9,14
Deelvraag 2: Motivatie keuze voeding	10,11,12,13
Deelvraag 3: Gedrag hondeneigenaar	(Vraag 16) 16.1 t/m 16.15
Deelvraag 4: Houding hondeneigenaar	(Vraag 15) 15.1 t/m 15.23

2.2. Materiaal

Voor het onderzoek naar de houding van de hondeneigenaar (respondent) is gebruikt gemaakt van een standaard vragenlijst namelijk de Lexington Attachment to Pet Scale. Met deze methode is de houding, ook wel band genoemd, van de eigenaar geïnventariseerd ten opzichte van de hond. De Lexington Attachment to Pets Scale bestond uit 23 korte vragen die beantwoord konden worden met een vijf-schalige Likertschaal. De antwoordmogelijkheden bestonden uit de volgende vijf schalen: Helemaal oneens, enigszins oneens, niet oneens/niet eens, enigszins eens, helemaal eens (Anderson, 2007). Door de score (1-5) per vraag op te tellen, is de schaalscore verkregen. De totaalscore kon variëren van 23 tot 115. Hoe hoger de score hoe positiever de houding van de eigenaar was ten opzichte van de hond.

In het onderzoek van Dotson et al. (2008) is er onderzoek gedaan naar het gedrag van huisdiereigenaren en hun hechtingsrelatie bij huisdieren. Aan het onderzoek hebben 501 respondenten deelgenomen (Dotson et al., 2008). De resultaten hiervan, waarbij gedragingen van eigenaren een significante bijdrage hebben geleverd ten opzichte van de hond, zijn gebruikt voor dit huidige onderzoek om het gedrag van eigenaren ten opzichte van de hond en de keuze voor hondenvoeding te bepalen.

Uit het onderzoek van Dotson et al. (2008) is alleen de eerste sectie van de vragenlijst gebruikt. Deze sectie, “The pet in your home”, bestond uit een reeks van 85 vragen die ontwikkeld zijn om informatie te verkrijgen over het gedrag van de eigenaar naar en met hun

gezelschapsdieren. Door een statistische analyse met factorrotatie zijn van de 85 vragen negentien vragen overgebleven die een significante bijdrage hebben geleverd aan de manier hoe een hond verzorgd en gehouden moet worden (zie verder Dotson et al., 2008). Deze negentien vragen horen bij vijf verschillende thema's of factoren namelijk: 1) Indoor/outdoor, 2) attention, 3) inclusion, 4) well-being en 5) safety (Dotson et al., 2008). In bijlage 2 zijn de negentien vragen weergegeven (Dotson et al., 2008).

Van deze negentien vragen zijn er vijftien vragen uitgekozen voor dit huidige onderzoek met de hoogste betrouwbaarheid, ook wel Cronbachs alpha genoemd. Elke factor bestond uit minimaal twee en maximaal vier vragen. Daar is voor gekozen om een groot verschil in aantal vragen per factor te voorkomen. In bijlage 3 is deze vragenlijst weergegeven.

De gebruikte vragenlijst van 85 vragen van sectie één had diverse meerkeuze mogelijkheden. Om de vragen met de significante bijdrage te kunnen toepassen voor dit onderzoek, is er een zelfgekozen Likertschaal toepast met vijf keuzemogelijkheden. Er is gekozen voor een vijf-punts Likertschaal, omdat respondenten dan minder geneigd zijn om de uitersten resultaten in te vullen. Dit komt vaak voor bij een drie-punts Likertschaal. Bij een vijf-punts schaal kan dit gecorrigeerd worden door twee midden categorieën. Een zeven-puntschaal kan voor respondenten onoverzichtelijk en verwarrend zijn, daarom is er gekozen voor een vijf-punts schaal, omdat het voor respondenten makkelijker te begrijpen is. Het levert daarnaast betere en betrouwbaardere resultaten op dan een drie-punts schaal (Onderzoekdoen.nl, 2017).

De vijf-punts Likertschaal bestond uit de volgende schaalmogelijkheden: nooit, soms, neutraal, vaak en altijd. Doordat er gekozen is voor een zelfgekozen Likertschaal blijft de betekenis van de vragen hetzelfde, alleen zijn sommige vragen anders geformuleerd om de juiste antwoordmogelijkheden erop toe te kunnen passen. Van de factor indoor/outdoor zijn vraag 16.2 en 16.4 aangepast. Daarnaast is van de factor attention vraag 16.5 en 16.8 aangepast, bij de factor well-being is alleen vraag 16.12 aangepast en bij de factor safety zowel vraag 16.14 als 16.15.

Van de volledige vragenlijst zijn er vijftien vragen gekozen die beantwoord zijn door de respondenten om het gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond te inventariseren. Om tot een totaalscore te komen, zijn de vijftien item antwoorden opgeteld. De totale score varieerde van vijftien tot vijvenzeventig. Hoe hoger de score hoe positiever het gedrag van de eigenaar is ten opzichte van de hond.

De enquête bestond uit zes demografische vragen, zes vragen over het soort hondenvoeding en de keuze daarvan. Vervolgens zijn er 23 korte vragen van de Lexington Attachment to Pet Scale gebruikt om de houding van hondeneigenaren te inventariseren. Tenslotte is er een vragenlijst van 15 korte vragen gebruikt van Dotson et al. (2008) om het gedrag van hondeneigenaren te inventariseren ten opzichte van de hond en het geven van rauwe of fabrieksmatige bereide hondenvoeding.

2.3. Methode

2.3.1. Type onderzoek

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen is er gekozen voor een kwantitatief onderzoek. Er is gekozen voor een kwantitatief onderzoek, omdat de data verzameld is middels een enquête. Daarnaast is dit onderzoek nog niet eerder uitgevoerd en zijn de onderzoeksresultaten middels SPSS en Excel geanalyseerd. Het onderzoek heeft plaatsgevonden van 24 januari 2022 tot 6 februari 2022. De enquête heeft gedurende twee weken openstaan om voldoende respondenten te werven. In totaal is de enquête ingevuld door 762 hondeneigenaren.

2.3.2. Respondenten

De hondeneigenaren zijn via diverse sociale mediakanalen en persoonlijke contacten bereikt. De doelgroep voor de enquête waren alle hondeneigenaren in Nederland. Om te kijken of er een verband bestaat tussen de betekenis die mensen geven aan hun hond en het geven van rauwe diervoeding, was het ook van belang om te kijken of er een verschil is in betekenis die eigenaren geven aan hun hond bij het geven van een andere voeding. Omdat rauwe hondenvoeding nog maar een klein deel van de totale voedingsmarkt inneemt, is er meer aandacht besteed aan deze doelgroep (hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding kopen). Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, zijn deze hondeneigenaren belangrijk voor het onderzoek, omdat het onderzoek wordt uitgevoerd voor fabrikanten van rauwe hondenvoeding. Door netwerken te gebruiken van Mulder Diervoeding, fabrikant rauwe hondenvoeding, was er meer kans dat ook eigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond de enquête zouden invullen. Daarnaast zijn er ongeveer 250 hondeneigenaren benadert via de mail, die aangegeven hebben mee te willen werken aan onderzoeken vanuit Smuldier. Hiermee zijn hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding kopen in supermarkten bereikt. Ook is Facebook gebruikt om bekende netwerken in de huisdierenbranche in te schakelen om voldoende hondeneigenaren in Nederland te bereiken, ongeacht welke voeding deze hondeneigenaren geven

2.3.3. Betrouwbaarheid en validiteit

Voor de betrouwbaarheid van het huidige onderzoek is er een steekproefgrootte berekend. In 2020 waren er circa 1.6 miljoen huishoudens in Nederland met één of meerdere honden. Om de steekproefgrootte te berekenen is er een betrouwbaarheidspercentage van 95% gebruikt met een significantie van vijfprocent. Daaruit volgde dat het onderzoek minimaal 385 respondenten én een representatieve weergave van de populatie nodig had voor een betrouwbaar onderzoek (Check Market, 2020). Het huidige onderzoek is ingevuld door 762 respondenten, waardoor het minimaal aantal respondenten is gehaald.

Helaas had het onderzoek geen representatieve weergave van de populatie hondeneigenaren in Nederland die rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond. De betrouwbaarheid zal wel vergroot kunnen worden als het onderzoek een meer representatieve weergave van de populatie zal kunnen krijgen. De betrouwbaarheid van het onderzoek houdt in dat als het onderzoek nogmaals uitgevoerd wordt, dat er dezelfde uitkomsten uitkomen. Het herhaalonderzoek moet dan wel dezelfde omstandigheden hebben. Als twee mensen tegelijk een vraag lezen die gaat over de houding ten opzichte van de hond, zullen de twee mensen de vraag op dezelfde manier moeten lezen en kunnen beantwoorden of scoren.

Voor het onderzoek is er specifiek gekozen voor de Lexington Attachment to Pets Scale, omdat het instrument een wereldwijd, veel gebruikt en grondig getest instrument is dat tegenwoordig gebruikt wordt om emotionele houdingen tussen mens en dier vast te stellen. Het instrument meet door middel van de vaste vragen van de vragenlijst met de daarbij horende score die hondeneigenaren kunnen geven, hoe positief de houding is van de eigenaar ten opzichte van de hond.

De andere vragenlijst, waar gekeken wordt naar het gedrag van huisdiereigenaren en hun hechtingsrelatie bij huisdieren, is gebuikt uit het onderzoek van Dotson et al. (2008). Van de vragenlijst van Dotson zijn de vragen gebruikt die een significante bijdragen hebben geleverd in het onderzoek. Deze vragen zijn gebruikt voor dit huidige onderzoek om te kijken of die vragen ook een significant verschil aantonen tussen het gedrag van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond. Hiervoor is er door de onderzoeker zelf een veelgebruikte Likertschaal gekozen, die ook voor andere vragenlijsten is gebruikt.

Er is er een pilot uitgevoerd om de vragen te testen, wat heeft geresulteerd in een hogere validiteit. In de pilot bleek dat de mensen op dezelfde manier keken naar de vragen en ook hetzelfde aan het scoren waren. Verder heeft de schaal van de vragenlijsten te maken met de validiteit. Hierbij is het belangrijk dat er gemeten wordt, wat er gemeten moet worden. De validiteit van deze vragenlijsten met een schaal van 1 tot 5 is gecheckt op een bepaalde manier van scoren.

2.3.4. Data analyse

Voor het analyseren van de resultaten is er gebruik gemaakt van een veelgebruikte kwantitatieve dataverzamelmethode; een online enquête met alleen gesloten vragen. De resultaten van de enquête zijn in getallen, tabellen, diagrammen en grafieken weergegeven. Hiervoor is het programma SPSS en Excel voor gebruikt. Excel is gebruikt om alle resultaten van de enquête van de Google Forms te filteren en om tabellen, diagrammen en grafieken te maken. SPSS is gebruikt om de ongepaarde T-toets uit te voeren voor de enquêtevragen 15 en 16 (15.1 t/m 16.23). Hiermee is aangetoond of er een significant verschil is tussen hondeneigenaren die rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond. Ook is hiermee de t-waarde, p-waarde en het middelde berekend van het gedrag en de houding van de twee groepen hondeneigenaren ten opzichte van de hond. Daarnaast was dit een beschrijvend onderzoek, omdat er niet veel bekend was over de houding en het gedrag van hondeneigenaren ten aanzien van het geven van rauwe hondenvoeding (Merkus, 2021).

2.3.5. De procedure

Om voldoende respondenten te werven voor dit afstudeeronderzoek zijn er verschillende stappen ondernomen. Allereerst is er een vragenlijst opgesteld met vragen waarmee de onderzoeksvragen beantwoord konden worden. Vervolgens is er een online vragenlijst aangemaakt via Google Forms. Naast een link naar deze enquête is er ook een QR-code gemaakt om deel te kunnen nemen aan dit onderzoek. De QR-code en link zijn verwerkt in een afbeelding die is gedeeld op Facebook en Whatsapp. Daaropvolgend is de enquête eerst getest door de onderzoeker. Later is er een pilot uitgevoerd door verschillende mensen om te kijken of alle vragen duidelijk waren. Na deze feedback verwerkt te hebben en de enquête nogmaals getest te hebben, is het afstudeeronderzoek op 24 januari 2022 verspreid via Facebook en Whatsapp.

2.3.6. Verspreidingswijze

De enquête is via verschillende netwerken verspreid over Facebook, zie bijlage 5. Als allereerst is de enquête geplaatst op de Facebookpagina van de onderzoeker met onderaan het bericht "Delen wordt gewaardeerd". Door vele bekenden is deze enquête gedeeld en zo heeft de enquête een steeds groter bereik gekregen. De enquête is op Facebook geplaatst in de groepen Fokkers voor Fokkers (ruim 5000 leden), Hondenliefhebber Achterhoek (ruim 2000 leden) en Ik voer vers en brok (2000 leden). Via de stage bij Q-petfood heeft de onderzoeker de enquête kunnen verspreiden via de mail naar ongeveer 250 hondeneigenaren die vers vlees voeren. Deze hondeneigenaren hebben aangegeven mee te willen werken met verschillende onderzoeken. Na negen dagen is het onderzoek nogmaals gedeeld op de Facebookpagina van de onderzoeker. Daarnaast zijn bekende netwerken in de hondenwereld gevraagd om het onderzoek nogmaals te delen op hun Facebook. Er zijn ook aan het begin van en gedurende het onderzoek bekende netwerken persoonlijk of via Whatsapp benaderd om het onderzoek in te vullen en te delen. Via deze manier is de respons verhoogd.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het onderzoek weergegeven. Als eerste wordt er ingegaan op de respons en daarna op de algemene kenmerken van de respondenten. Vervolgens worden de resultaten per deelvraag weergegeven, zodat uiteindelijk antwoord gegeven kan worden op de hoofdvraag. Vanaf paragraaf 3.4 zijn de respondenten die een combinatie van beide voedingen geven eruit gefilterd.

3.1. De respons

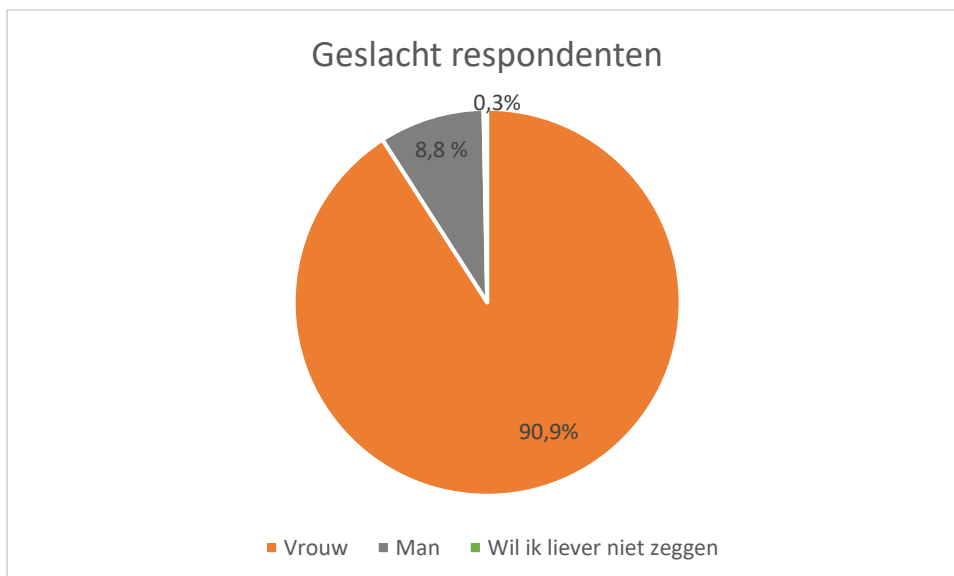
De enquête is ingevuld door 762 respondenten in veertien dagen. De enquête heeft open gestaan van 24 januari 2022 tot 6 februari 2022. Alle respondenten hebben de enquête volledig ingevuld. In bijlage 5 is het aantal respondenten per dag weergegeven. Wat opvalt is dat op de eerste dag de meeste respondenten geworven zijn. Daarnaast hebben dag één en twee de meeste respondenten geworven. Verder is er op dag tien een stijging te zien van het aantal respondenten als gevolg van het nogmaals delen van de enquête op dag negen. Vervolgens is er een sterke afname waargenomen in het aantal respondenten.

3.2. Algemene resultaten demografische factoren

De eerste vragen in de enquête waren algemene vragen over demografische factoren. Deze vragen zijn van belang om een beeld te krijgen van de respondenten. Er is in deze paragraaf gekeken naar de percentages van de belangrijkste algemene kenmerken. Van de 762 respondenten hebben 693 vrouwen (90,9%) de enquête ingevuld, zie figuur 2.

Figuur 2

Het geslacht van de respondenten (n=762)

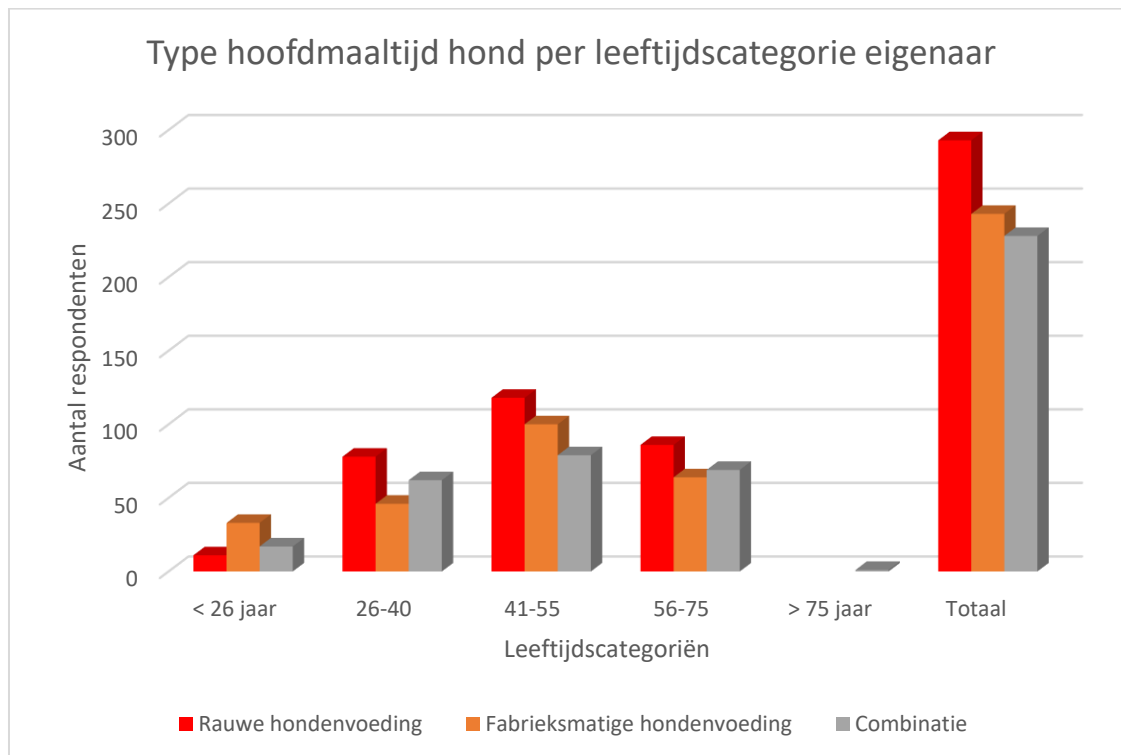
Het grootste deel van de respondenten valt in de leeftijdscategorie 41-55 jaar (n =297). Vervolgens is de leeftijdscategorie 56-75 jaar (n=287) het grootst. Wat verder opvalt is dat de jongste leeftijdscategorie <26 jaar (n=59) en de oudste leeftijdscategorie >75 jaar (n=1) het minst aantal respondenten hebben, zie figuur 3.

In totaal zijn er 293 respondenten die als hoofdmaaltijd rauwe hondenvoeding geven, 243 geven fabrieksmatig bereide hondenvoeding en 228 respondenten hebben aangegeven een combinatie van beide te geven.

Wat opvalt is dat in de leeftijdscategorie 26 tot 75 jaar het aantal respondenten die rauwe diervoeding geven als hoofdmaaltijd aan hun hond het hoogste is. Respondenten in de leeftijdscategorie jonger dan 26 jaar geven het liefst fabrieksmatige hondenvoeding, zie figuur 3.

Figuur 3

Type hoofdmaaltijd van de hond per leeftijdscategorie van de eigenaar (n=762)

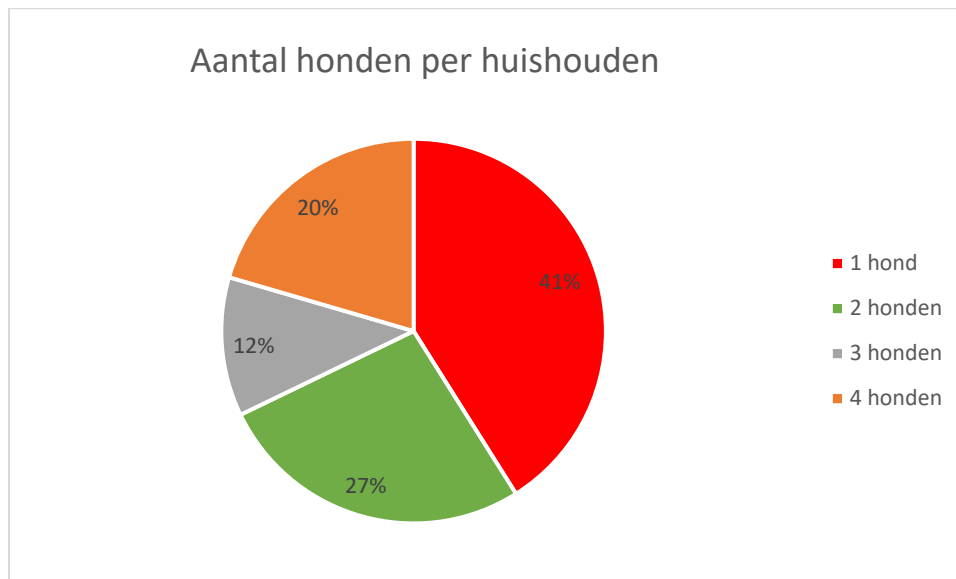

Als er gekeken wordt naar de provincies van de respondenten, komt een derde uit de provincie Gelderland (n=255). Daaropvolgend hebben "Ik woon in België" (n=83), Zuid-Holland (n=81) en Brabant (n=77) de meeste respondenten. De rest van de provincies hebben minder dan 60 respondenten. Verder woont twee derde van de respondenten binnen de bebouwde kom (n=500) en een derde buiten de bebouwde kom (n=262).

In figuur 4 is het aantal honden per huishouden weergegeven. Van de huishoudens heeft 41% één hond, 27% twee honden en 20% geeft aan vier of meer honden te hebben.

Figuur 4

Aantal honden per huishouden (n=762)

Van het totaal aantal respondenten bestaat 44,5% uit een tweepersoonshuishouden en 39,6% uit een huishouden met kinderen. De eenpersoonshuishoudens vallen in de kleinste groep met 15,9%.

Als er gekeken wordt naar de verantwoordelijkheid voor het verzorgen en voeren van de hond hebben 373 respondenten, die zelf de enquête ingevuld hebben, aangegeven zelf verantwoordelijk te zijn voor de hond. Hieronder vallen 17 mannen en 356 vrouwen. Van de respondenten geeft 37,4% aan de verantwoordelijkheid te delen en 2,8% van de respondenten (n=18) geeft aan dat de partner (n=8 de vrouw en n=10 de man) verantwoordelijk is voor de hond.

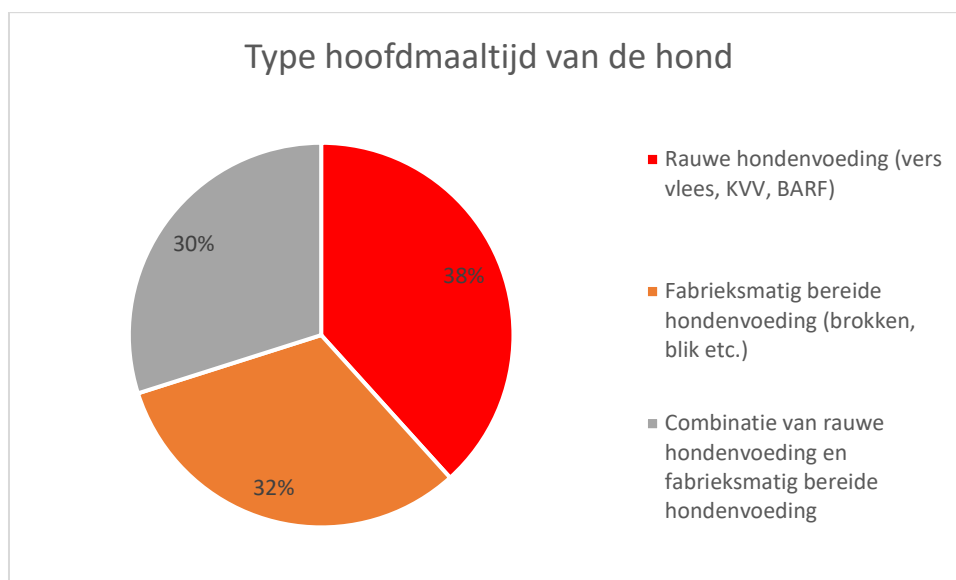
3.3. Resultaten hondenvoeding in de praktijk

De resultaten in paragraaf 3.3. horen bij de deelvraag 1: *Wat voor hondenvoeding wordt er in de praktijk door hondeneigenaren aan hun hond gegeven?*

Uit dit onderzoek (enquêtevraag 8 en 9) blijkt dat het grootste deel, namelijk 38%, van de respondenten, de hond als hoofdmaaltijd rauwe hondenvoeding geven (n=293). Verder geeft 32% van de respondenten de hond fabrieksmatig bereide hondenvoeding (n=243) en 30% geeft een combinatie van beide voedingen (N=228), zie figuur 5. Van de fabrieksmatig bereide hondenvoeding geeft 95,9% brokken, 1,7% blik of natvoer en 2,5% geeft een andere voeding zoals gebakken-, diner- of gevriesdroogde voeding of stoommaaltijden aan de hond. Op de vraag hoe vaak de hond per dag gevoerd wordt met de hoofdmaaltijd (enquêtevraag 14), blijkt dat de meeste hondeneigenaren de hond twee keer per dag voeren. Wat ook opvalt is dat hondeneigenaren die rauwe voeding geven aan de hond niet onbeperkt (kunnen) voeren, zie figuur 6.

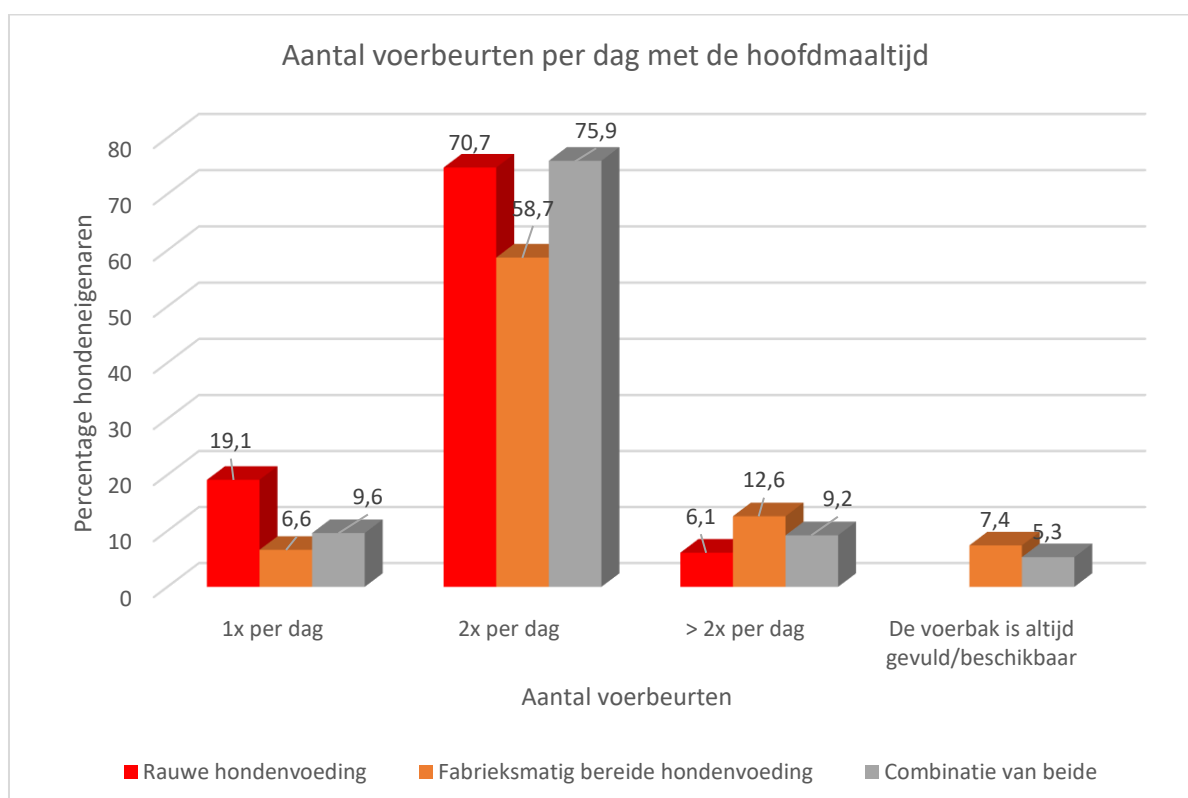
Figuur 5

Type voer van de hoofdmaaltijd van de hond (n=762)

Figuur 6

Aantal voerbeurten per dag met de hoofdmaaltijd (n=762)

Voor de rest van de resultaten is er alleen gekeken naar hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond.

3.4. Resultaten motivatie eigenaar voor keuze hondenvoeding

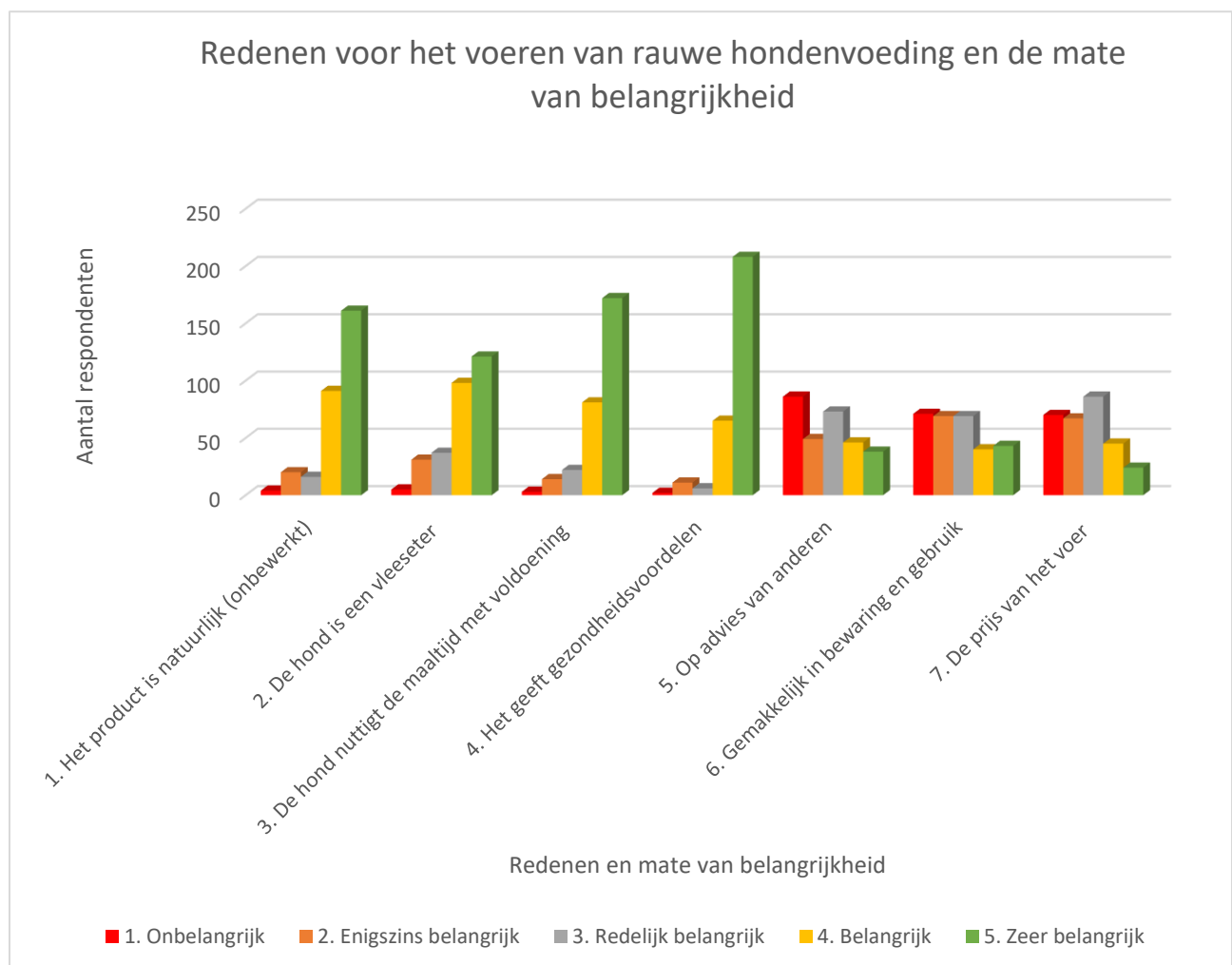
De resultaten in paragraaf 3.4. horen bij de deelvraag 2: *Wat is de motivatie voor de keuze van rauwe of fabrieksmatige bereide hondenvoeding?* In deze paragraaf zullen eerst de motivaties voor keuze van rauwe hondenvoeding toegelicht worden en de motivaties waarom hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond géén fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven. Vervolgens zullen deze motivaties toegelicht worden voor hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond.

3.4.1. Motivaties voor de keuze van rauwe hondenvoeding

Uit de resultaten van het onderzoek (enquêtevraag 10) blijkt dat reden “4. Het voeren van rauwe hondenvoeding geeft gezondheidsvoordelen” het hoogst scoort op de antwoordmogelijkheid “zeer belangrijk”. Ook de redenen “3. De hond eet met voldoening de maaltijd”, “1. Het product is natuurlijk (onbewerkt)”, en “2. De hond is een vleeseter” scoren hoog op de antwoordmogelijkheid “zeer belangrijk” en “belangrijk”. Wat ook opvalt is dat redenen “5. Op advies van anderen”, “6. Gemakkelijk in bewaring en gebruik” en “7. De prijs van het voer” als onbelangrijk worden beschouwd door hondeneigenaren die hun hond rauwe hondenvoeding geven, zie figuur 7.

Figuur 7

Reden voor het voeren van rauwe hondenvoeding als hoofdmaaltijd en de mate van belangrijkheid (n=293)

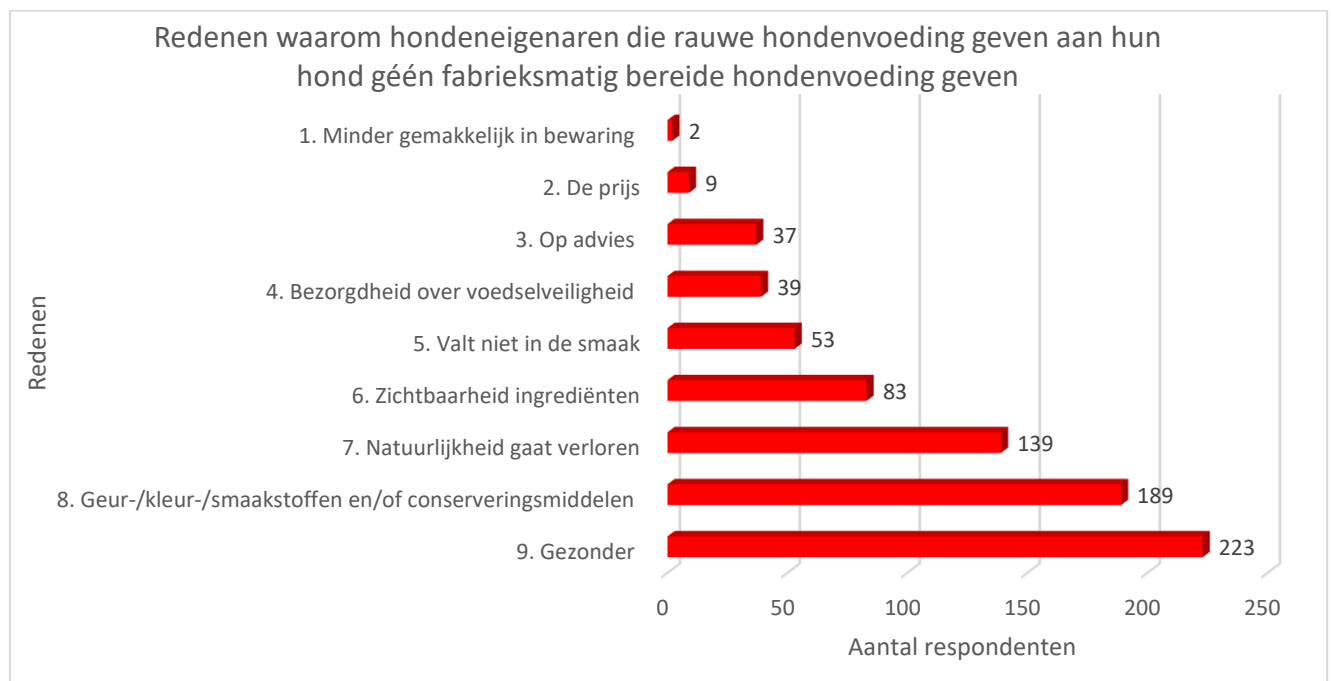
Verder blijkt uit dit onderzoek uit enquêtevraag 11 dat de drie belangrijkste reden van de respondenten om géén fabrieksmatige bereide hondenvoeding te geven (zie figuur 8), zijn:

- 1) rauwe hondenvoeding is gezonder dan fabrieksmatig bereide hondenvoeding;
- 2) er zitten geur-/kleur-/smaakstoffen en conserveringsmiddelen in;
- 3) de natuurlijkheid van het product gaat verloren door verhittingsprocessen.

Figuur 8

Redenen waarom hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven als hoofdmaaltijd aan hun hond en géén fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven (n=288).

1) Minder makkelijk in bewaring en gebruik, 2) De prijs van het product, 3) Op advies van anderen, 4) Bezorgdheid over de veiligheid- en kwaliteitscontroles van fabrieksmatig bereide hondenvoeding, 5) Mijn hond vindt fabrieksmatig bereide hondenvoeding niet lekker, 6) Aan het product is te zien welke ingrediënten erin zitten. 7) De natuurlijkheid van het product gaat verloren. 8) Er zitten geur-/kleur-/smaakstoffen en/of conserveringsmiddelen in, 9) Rauwe hondenvoeding is gezonder dan fabrieksmatig bereide hondenvoeding.

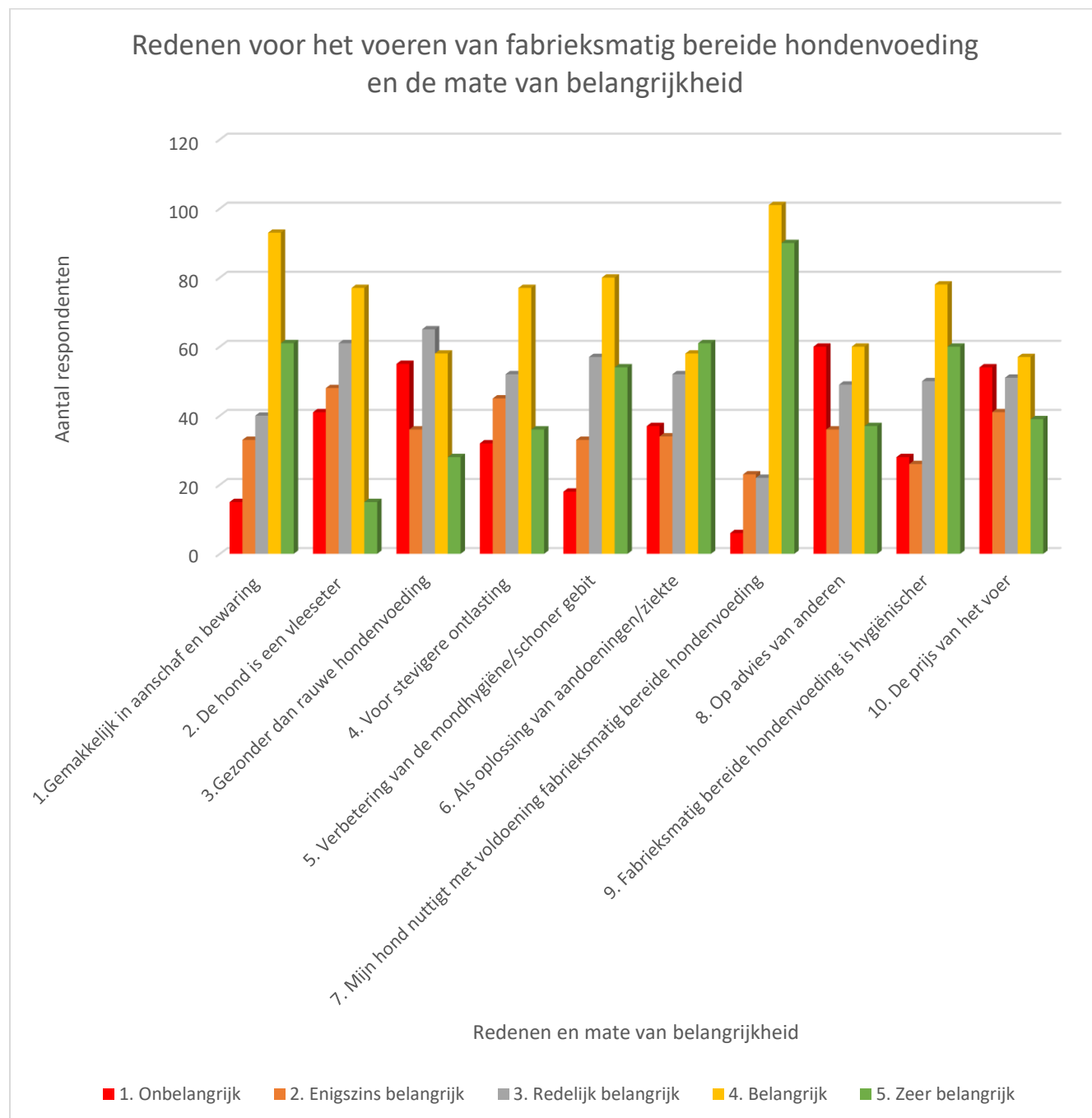
3.4.2. Motivaties voor de keuze van géén rauwe hondenvoeding

Uit de resultaten van het onderzoek (enquêtevraag 12) blijkt dat reden “7. Mijn hond nuttigt met voldoening fabrieksmatig bereide hondenvoeding” het hoogst scoort op de antwoordmogelijkheden “belangrijk én zeer belangrijk”. Daarna volgt de reden “1. Gemakkelijk in aanschaf en bewaring”. Fabrieksmatig bereide voeding wordt in het productieproces verhit, waardoor ziekteverwekkers door de hoge temperaturen gedood kunnen worden. Hierdoor kan deze voeding gemakkelijker bewaard worden (AAFCO, 2014). Als er gekeken wordt naar de antwoordmogelijkheden, dan is te zien dat antwoordoptie “4. Belangrijk” het vaakst is ingevuld door deze respondenten. Wat ook opvalt is dat bij reden “3. Gezonder dan rauwe hondenvoeding”, “8. Op advies van anderen” en “10. De prijs van het voer” zowel de antwoordmogelijkheid “onbelangrijk” als “belangrijk” bijna even hoog scoren, zie figuur 9. Uit het huidige onderzoek blijkt dat hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond de volgende drie belangrijkste redenen geven:

- 1) mijn hond nuttigt met voldoening de fabrieksmatig bereide voeding;
- 2) gemakkelijk in aanschaf en bewaring;
- 3) verbetering van de mondhygiëne/ schoner gebit.

Figuur 9

Reden voor het voeren van fabrieksmatig bereide hondenvoeding als hoofdmaaltijd en de mate van belangrijkheid (n=243)

Uit de resultaten van het huidige onderzoek (enquêtevraag 13) blijkt dat hondeneigenaren die fabrieksmatige bereide hondenvoeding als hoofdmaaltijd geven aan hun hond de drie belangrijkste redenen geven om géén rauwe hondenvoeding te geven:

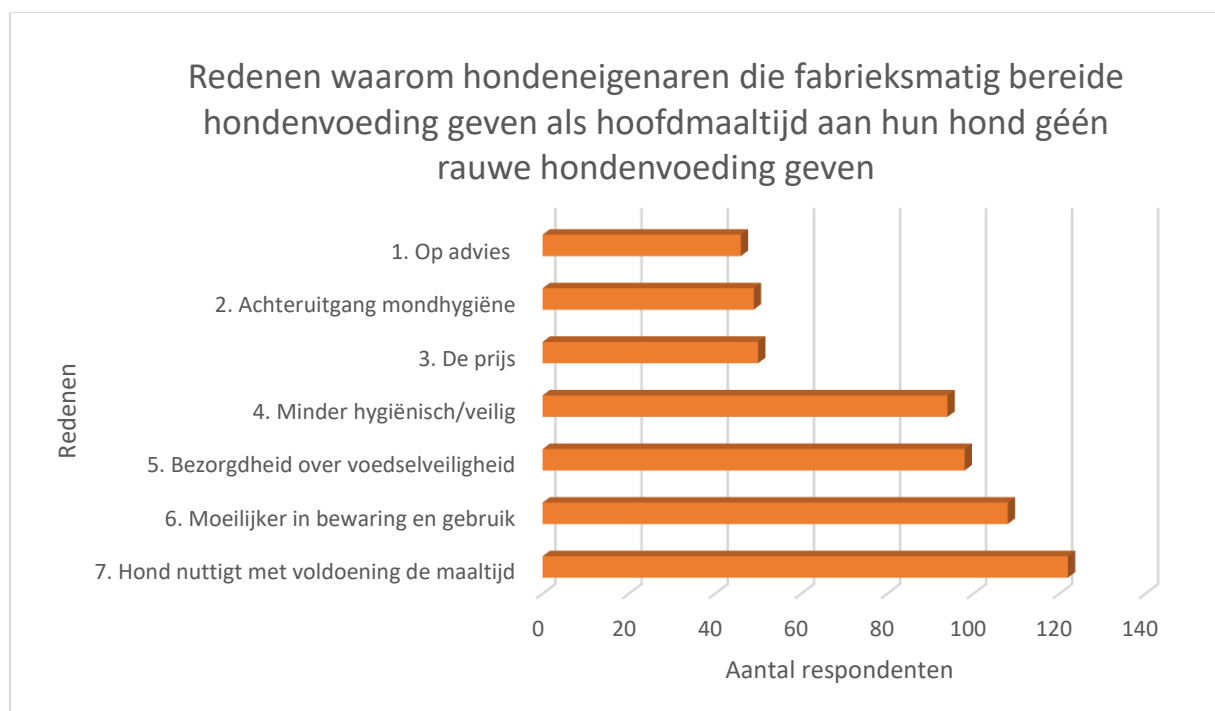
- 1) mijn hond nuttig fabrieksmatig bereide hondenvoeding met voldoening;
- 2) rauwe hondenvoeding is moeilijker in bewaring en gebruik en het kost meer bereidingstijd;
- 3) bezorgdheid over de veiligheid- en kwaliteitscontroles van rauwe hondenvoeding, zie figuur 10.

Verder valt op dat zowel bij hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven als hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven als hoofdmaaltijd de reden “Op advies van anderen” en “De prijs van het voer” weinig invloed hebben op de keuze voeding, zie figuur 8 en 10.

Figuur 10

Redenen waarom hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven als hoofdmaaltijd aan hun hond géén rauwe hondenvoeding geven (n=242).

1) Op advies van anderen, 2) Achteruitgang van mondhygiëne/minder schoon gebit, 3) De prijs van het voer, 4) Het voeren van rauwe hondenvoeding is minder hygiënsch/veilig, 5) Bezorgdheid over de veiligheid- en kwaliteitscontroles van rauwe hondenvoeding, 6) Moeilijker in bewaring en gebruik én het kost meer bereidingstijd, 7) Mijn hond nuttigt fabrieksmatig bereide hondenvoeding met voldoening).

3.5. Resultaten van het gedrag van hondeneigenaren

De resultaten in paragraaf 3.5. horen bij deelvraag 3: *Is er een verschil in het gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond tussen het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?*

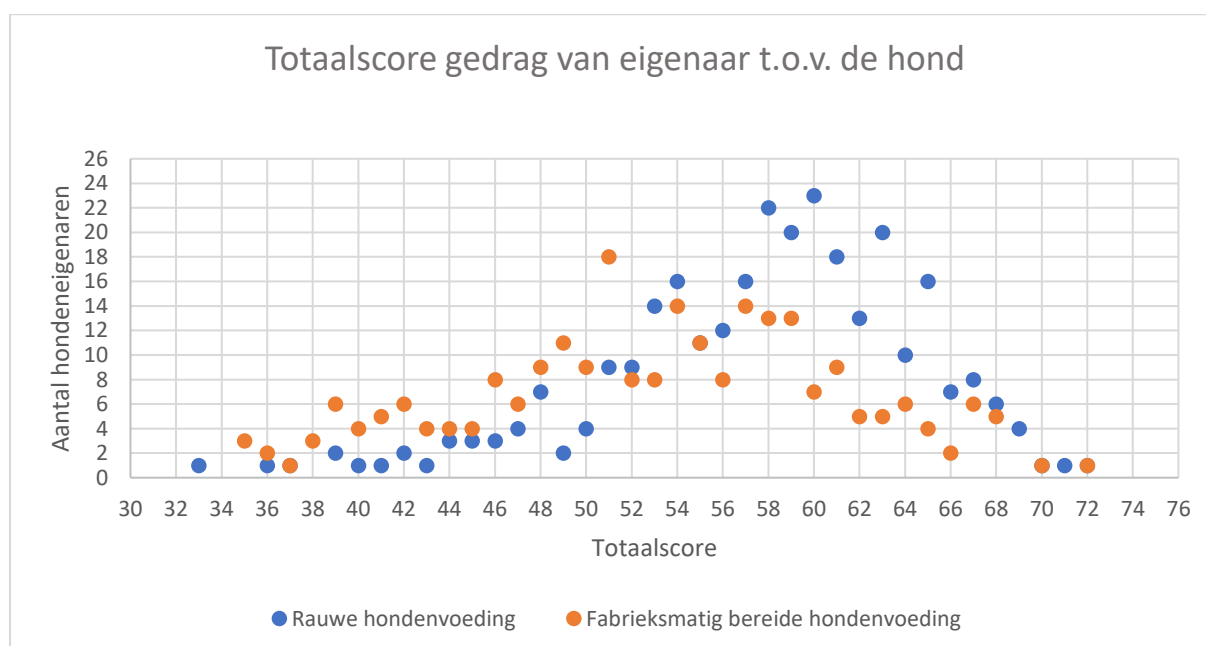
In figuur 11 is de spreiding weergegeven van de totaalscores van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond. In het figuur is te zien dat hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond als totaalscore lager scoren dan hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond. Dit is te zien bij een totaalscore lager dan 50. Bij een totaalscore hoger dan 50 is te zien dat meer hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond vaker scoren op een hogere totaalscore. Hoe hoger een hondeneigenaar scoort op een schaal van 1 tot 5, hoe sterker het gedrag van de eigenaar is ten opzichte van de hond. Het optimum van het aantal hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven is het hoogste bij een totaalscore van 53, waarbij 18 van deze hondeneigenaren de score behaald hebben. Het optimum van het aantal hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven ligt bij een totaalscore van 60, waarbij 23 hondeneigenaren deze score behaald hebben.

Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond scoren een hogere totaalscore, omdat deze eigenaren meer contact hebben met de hond én de hond meer betrekken bij dagelijkse- en familieactiviteiten. Verder gaat de hond vaker mee op reis of op vakantie. Ook hebben deze hondeneigenaren een groter aanpassingsvermogen om de buitenomgeving (tuin) veilig te maken voor de hond.

Het verschil in gemiddelde van het gedrag van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond ($\bar{x} = 57,7; s = 6,70$) en hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond ($\bar{x} = 53,2; s = 8,01$) is significant ($t(472) = -7,08; p < .001$). Hoe hoger de totaal score hoe positiever en sterker het gedrag van de eigenaar is ten opzichte van de hond. In bijlage 8 is de output van de gemiddelde totaalscore voor het gedrag van hondeneigenaren ten opzichte van de hond weergegeven.

Figuur 11

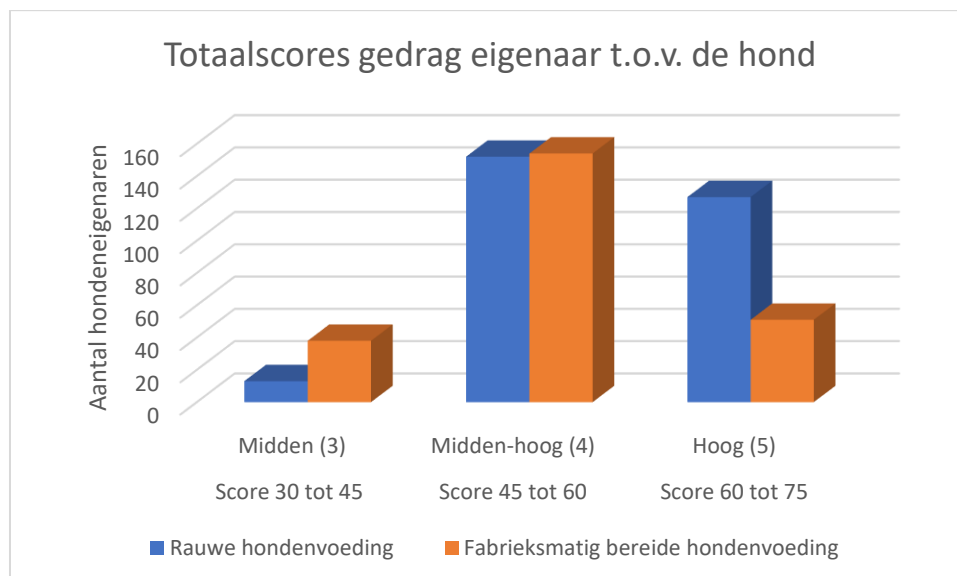
Totaalscore van van het gedrag van alle hondeneigenaren t.o.v. de hond (rauwe hondenvoeding is n=293 en fabrieksmatig bereide hondenvoeding is n=243)

Om een beter overzicht te creëren, zijn in figuur 12 de totaalscores van het gedrag van de hondeneigenaren in de clusters midden, midden-hoog en hoog ingedeeld. De grenswaarden van deze clusters zijn door de student zelf opgesteld d.m.v. de schaalscores. De grenswaarden zijn als volgt opgesteld: indien een hondeneigenaar bij alle vijftien vragen een score van “3” zou invullen, dan zal deze hondeneigenaar gemiddeld scoren. Voor de schaalscore 3 is de grenswaarde 45 gekozen (15 vragen x schaalscore 3). Voor elke schaalscore is op deze manier de grenswaarde opgesteld, zie figuur 12. De schaalscore “1” laag en “2” laag-midden zijn hier niet van toepassing, omdat de laagste totaalscore 33 is, zie figuur 11. Deze totaalscore valt in het cluster midden (score 30 tot 35). Wat opvalt is dat zowel de eigenaren die rauwe hondenvoeding geven en de eigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven ongeveer even hoog scoren in het cluster midden-hoog. Daarnaast scoren er meer hondeneigenaren die fabrieksmatige hondenvoeding geven hoger in het cluster midden. Tevens scoren hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven het hoogst in het cluster hoog, zie figuur 12. De respondenten die in de enquête aangegeven hebben een combinatie van beide voedingen te geven, is buiten beschouwing gelaten.

Figuur 12

Totaalscores van het gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond weergegeven in clusters (rauwe hondenvoeding is n=293 en fabrieksmatig bereide hondenvoeding is n=243)

Om te kijken of er een verschil is tussen de vragen die gesteld zijn over het gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond en het geven van rauwe of fabrieksmatige bereide hondenvoeding, is de ongepaarde T-toets uitgevoerd voor enquête vraag 16. De ongepaarde T-toets is uitgevoerd om te kijken of er significante verschillen aanwezig zijn tussen het gedrag van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond. Deze enquêtevraag bestaat uit de subvragen 16.1 t/m 16.15. Van de 15 vragen hebben 9 vragen een significant verschil aangetoond. In tabel 4 zijn de vragen met een significant verschil in het groen weergegeven en de hoogste gemiddeldes daarvan zijn dikgedrukt gemaakt. In bijlage 7 is de SPSS output van de ongepaarde T-toets van de enquêtevragen 16.1 tot 16.15 weergegeven.

Tabel 4

Alle vragen over het gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond waarbij de p- en t-waarde, het gemiddelde en de significantie weergegeven is

Enquête vraag	t- waarde	p- waarde	Gemiddelde Fabrieksmatig hondenvoeding	Gemiddelde Rauwe hondenvoeding	Significant verschil?
Indoor/outdoor					
16.1. De hond woont in huis	-0,435	0,625	4,86	4,88	Geen significant verschil aangetoond
16.2. In een dag van 24 uur is de hond altijd buiten geweest	1,717	0,086	3,92	3,68	Geen significant verschil aangetoond
16.3. Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt de hond bij mij of een familielid op bed	-4,740	<0,001	1,81	2,44	Significant verschil aangetoond
16.4. Bij zeer warm, koud of slecht weer (regen, storm) blijft de hond binnen/ gaat niet naar buiten	-0,419	0,675	2,39	2,44	Geen significant verschil aangetoond
Attention					
16.5. De hond wordt meerdere keren per dag uitgelaten. Bij boerderij honden gaat een persoon meerdere keren per dag mee met de hond om zijn/haar behoefte te doen	-1,371	0,171	4,67	4,75	Geen significant verschil aangetoond
16.6. De hond gaat mee als iemand in het huishouden oefeningen doet (lopen, joggen, hardlopen etc.)	-0,938	0,349	3,27	3,39	Geen significant verschil aangetoond
16.7. Als de hond erg vies is, wordt de hond gewassen	0,242	0,809	3,27	3,24	Geen significant verschil aangetoond
16.8. Traint u wekelijks met de hond? (socialisatie, gehoorzaamheid, trucjes etc.)	-2,184	0,029	3,55	3,79	Significant verschil aangetoond
Inclusion					
16.9. Als ik/wij reis/reizen, gaat de hond mee (van de nee locatie naar een andere locatie)	-5,131	<0,001	3,11	3,72	Significant verschil aangetoond
16.10. Bij het plannen van ene reis zoek(en) ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties als de hond mee gaat	-6,356	<0,001	3,38	4,19	Significant verschil aangetoond
16.11. De hond wordt betrokken bij familie-evenementen	-3,262	0,001	3,35	3,69	Significant verschil aangetoond
Well-being					
16.12. De hond eet met de pot mee	-2,724	0,007	4,50	4,68	Significant verschil aangetoond
16.13. Ik/wij verdiep/verdiepen mij/ons in informatie over honden uit boeken, van andere hondeneigenaren of van experts (over bijv. gedrag/welzijn/voeding of gezondheid van de hond)	-6,827	<0,001	3,26	3,95	Significant verschil aangetoond
Safety					
16.14. Is uw tuin volledig omheind (dicht) voor uw hond(en)?	-3,702	<0,001	4,33	4,74	Significant verschil aangetoond
16.15. Ik/wij heb/hebben ons huis en/of onze tuin veranderd door het veiliger te maken voor de hond(en)	-3,957	<0,001	3,52	4,14	Significant verschil aangetoond

Wat opvalt is dat bij alle significante verschillen die zijn aangetoond, de gemiddelde score per vraag hoger is van de hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond. De vijf vragen met het grootste verschil in gemiddelde van hoog naar laag tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven en de spreiding (standaarddeviatie) daarvan, zijn in tabel 5 weergegeven. In de tabel is te zien dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond meer rekening houden met de hond. Hondeneigenaren letten bij het plannen van de reis meer op huisdiervriendelijke accommodaties, verdiepen zich meer in informatie over de hond en hebben het huis of de tuin veiliger gemaakt voor de hond. Daarnaast slaapt de hond vaker bij een familielid op bed en nemen deze eigenaren hun hond vaker mee tijdens het reizen.

Tabel 5

Top 5 vragen met het grootste verschil in gemiddelde tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond (zie gegevens uit tabel 4 en bijlage 7).

Top 5	Vraag over het gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond	Type hondenvoeding per vraag	Gemiddelde	Spreiding
1	Bij het plannen van een reis zoek(en) ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties als de hond mee gaat	Rauwe hondenvoeding	4,19	± 1,343
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	3,38	± 1,419
2	Ik/wij verdiep/verdiepen mij/ons in informatie over honden uit boeken, van andere hondeneigenaren of van experts (over bijv. gedrag/welzijn/voeding of gezondheid)	Rauwe hondenvoeding	3,95	± 1,026
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	3,26	± 1,336
3	Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt de hond bij mij of een familielid op bed	Rauwe hondenvoeding	2,44	± 1,661
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	1,81	± 1,417
4	Ik/wij heb/hebben ons huis en/of onze tuin veranderd door het veiliger te maken voor de hond(en)	Rauwe hondenvoeding	4,14	± 1,646
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	3,52	± 1,936
5	Als ik/wij reis/reizen, gaat de hond mee (van de ene locatie naar een andere locatie)	Rauwe hondenvoeding	3,72	± 1,343
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	3,11	± 1,419

3.6. Resultaten van de houding van hondeneigenaren

De resultaten in paragraaf 3.6. horen bij de deelvraag 4: *Is er een verschil in de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond tussen het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?*

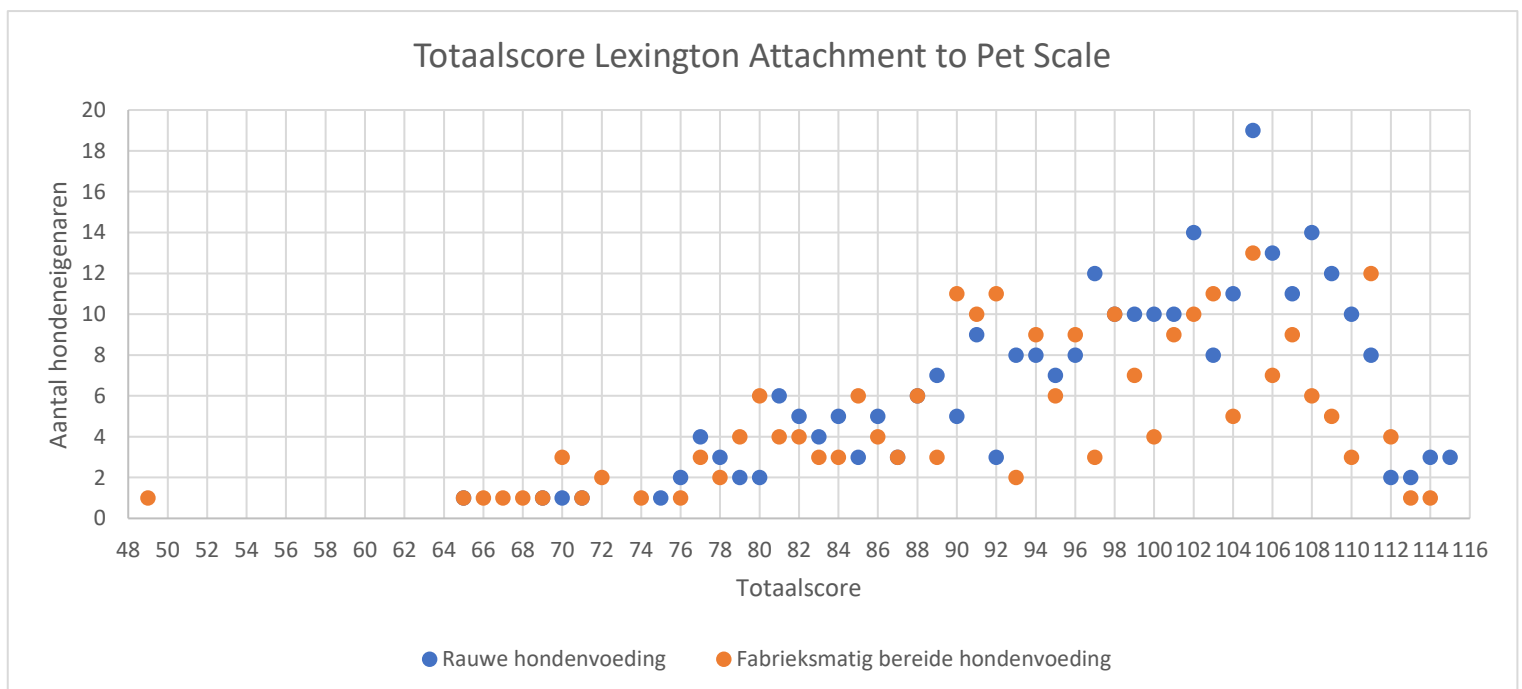
In figuur 13 is de spreiding weergegeven van de totaalscores van de houding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond. De houding van de eigenaar is geïnventariseerd door middel van het gebruik van de Lexington Attachment to Pets Scale, waarbij 23 vragen beantwoord zijn met een score van 1 tot 5. Hoe hoger een hondeneigenaar scoort op een schaal van 1 tot 5, hoe

sterker de houding van de eigenaar is ten opzichte van de hond. Uit deze resultaten is te zien dat hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan hun hond ook als totaalscore lager scoren dan hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven. Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond hebben meer gevoelens voor de hond, praten meer over de gevoelens voor de hond met andere mensen en de hond wordt vaker als familielid beschouwd.

Het verschil in gemiddelde van de totaalscore voor de houding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond ($\bar{x} = 97,9; s = 10,2$) en hondeneigenaren die fabrieksmatige bereide hondenvoeding geven aan hun hond ($\bar{x} = 95,2; s = 11,5$) is significant ($t(534) = -2,94; p.003$). In bijlage 8 is de output van de gemiddelde totaalscore voor de houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond weergegeven.

Figuur 13

Totaalscore voor de houding van alle hondeneigenaren t.o.v. de hond (rauwe hondenvoeding is $n=293$ en fabrieksmatig bereide hondenvoeding is $n=243$)

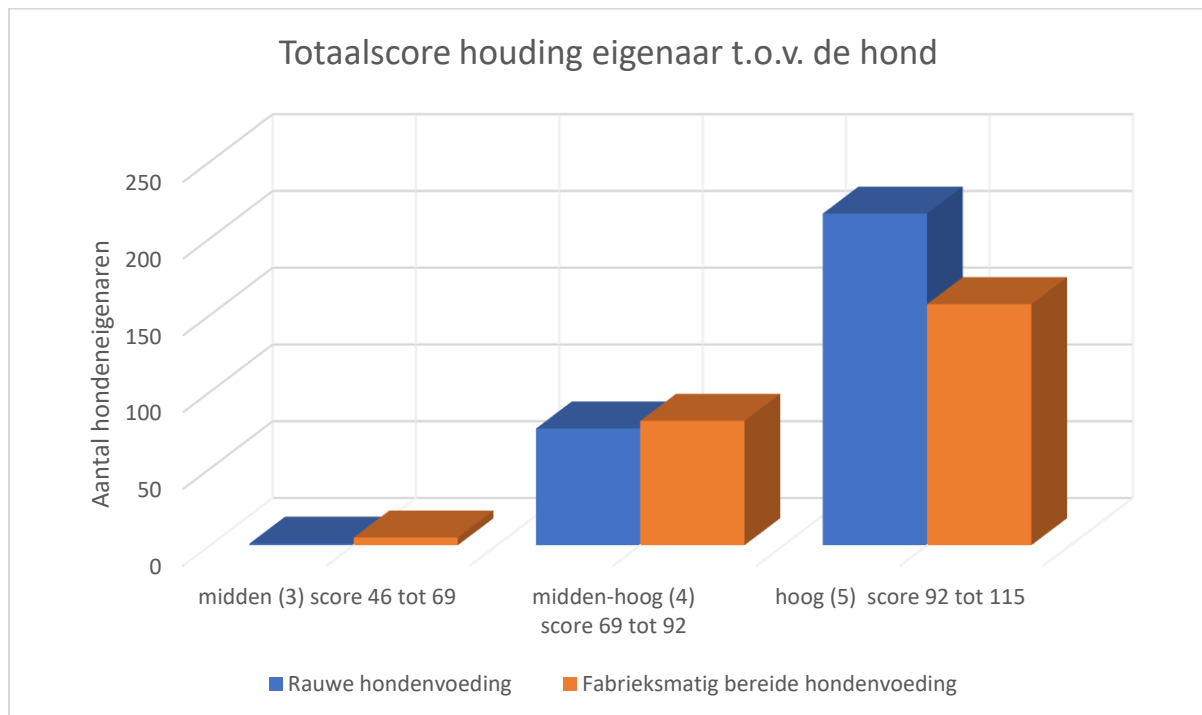

Om een beter overzicht te creëren, zijn in figuur 14 de totaalscores in clusters ingedeeld. Deze grenswaarden zijn door de student zelf opgesteld d.m.v. de schaalscores. De grenswaarden zijn als volgt opgesteld: indien een hondeneigenaar bij alle drieëntwintig vragen een score van “3” zou invullen, dan zal deze hondeneigenaar gemiddeld scoren. Voor de schaalscore 3 is de grenswaarde 69 opgesteld (23 vragen x score 3). Voor elke schaalscore is op deze manier de grenswaarde gekozen, zie figuur 14. De schaalscore “1” laag en “2” laag-midden zijn hier niet van toepassing, omdat de laagste totaalscore 49 is, zie figuur 13. Deze totaalscore valt in de cluster midden (score 46 tot 69).

Verder is te zien dat zowel eigenaren die rauwe hondenvoeding als fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven ongeveer even hoog scoren in het cluster midden-hoog. Daarnaast scoren er meer hondeneigenaren die fabrieksmatige hondenvoeding geven in het cluster midden. Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven scoren ruim het hoogst in het cluster hoog, zie figuur 14.

Figuur 14

Totaalscores van de houding van de eigenaar t.o.v. de hond weergegeven in clusters (rauwe hondenvoeding is n=293 en fabrieksmatig bereide hondenvoeding is n=242)

Om te kijken of er een verschil is in de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond en het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding is de ongepaarde T-toets uitgevoerd voor enquêtevraag 15. Enquêtevraag 15 ging over de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond. De ongepaarde T-toets is uitgevoerd om te kijken of er significante verschillen aanwezig zijn tussen de houding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond. Deze vraag bestaat uit de subvragen 15.1 t/m 15.23. Van de 23 vragen hebben 12 vragen een significant verschil aangetoond. In tabel 6 zijn de vragen met een significant verschil in het groen weergegeven en de hoogste gemiddeldes daarvan zijn dikgedrukt gemaakt. Bij vraag 15.8 *"Ik denk dat mijn hond gewoon een huisdier is"* scoren hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven gemiddeld hoger dan hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven. Verder zijn bij alle vragen die een significant verschil aangetoond hebben, de gemiddeldes van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond hoger. In bijlage 6 is de SPSS output van de ongepaarde T-toets van de enquêtevragen 15.1.1 tot 15.23 weergegeven.

Tabel 6

Alle vragen over de houding van de eigenaar t.o.v. de hond waarbij de p- en t-waarde, het gemiddelde en de significantie weergegeven is

Enquête vraag	t- waarde	p-waarde	Gemiddelde Fabrieksmatig hondenvoeding	Gemiddelde Rauwe hondenvoeding	Significant verschil?
15.1. Mijn hond betekent meer voor mij dan een van mijn vrienden	-1,804	0,072	3,95	4,10	Geen significant verschil aangetoond
15.2. Heel vaak vertrouw ik op mijn hond	-0,167	0,867	4,25	4,26	Geen significant verschil aangetoond
15.3. Ik geloof dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden	-3,612	<,001	2,93	3,32	Significant verschil aangetoond
15.4. Mijn hond is mijn beste vriend	-0,447	0,655	4,23	4,27	Geen significant verschil aangetoond
15.5. Heel vaak worden mijn gevoelens voor mensen beïnvloed door de manier waarop ze op mijn hond(en) reageren.	-4,056	<,001	3,45	3,87	Significant verschil aangetoond
15.6. Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij loyaler is naar mij dan de meeste mensen in mijn leven	-1,650	0,099	3,52	3,70	Geen significant verschil aangetoond
15.7. Ik vind het leuk om foto's van mijn hond(en) aan anderen te laten zien	-1,370	0,171	3,99	4,12	Geen significant verschil aangetoond
15.8. Ik denk dat mijn hond gewoon een huisdier is	2,145	0,032	3,02	2,76	Significant verschil aangetoond
15.9. Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij mij nooit veroordeelt	-0,577	0,564	4,09	4,15	Geen significant verschil aangetoond
15.10. Mijn hond weet wanneer ik mijn slecht/niet goed voel	-3,017	0,003	4,23	4,44	Significant verschil aangetoond
15.11. Ik praat vaak met andere mensen over mijn hond(en)	-3,207	0,001	3,97	4,22	Significant verschil aangetoond
15.12. Mijn hond begrijpt mij	-0,639	0,523	3,78	3,83	Geen significant verschil aangetoond
15.13. Ik geloof dat liefde voor mijn hond(en) me helpt gezond te blijven	-2,696	0,007	4,17	4,37	Significant verschil aangetoond
15.14. Honden verdienen net zoveel respect als mensen	-2,488	0,013	4,30	4,48	Significant verschil aangetoond
15.15. Mijn hond(en) en ik hebben een zeer hechte relatie	-1,240	0,108	4,47	4,54	Geen significant verschil aangetoond
15.16. Ik zou bijna alles doen om voor mijn hond(en) te zorgen	-3,301	0,001	4,46	4,65	Significant verschil aangetoond
15.17. Ik speel vaak met mijn hond(en)	0,462	0,664	4,35	4,31	Geen significant verschil aangetoond
15.18. Ik beschouw mijn hond(en) als een belangrijk gezelschap	-1,550	0,122	4,65	4,73	Geen significant verschil aangetoond
15.19. Mijn hond(en) maakt mij blij	-1,032	0,302	4,79	4,83	Significant verschil aangetoond
15.20. Ik heb het gevoel dat mijn hond(en) deel uitmaakt van het gezin	-2,419	0,016	4,71	4,82	Significant verschil aangetoond
15.21. Ik ben erg gehecht aan mijn hond(en)	-1,806	0,072	4,77	4,84	Significant verschil aangetoond
15.22. Het hebben van een hond draagt bij aan mijn geluk	-2,658	0,008	4,66	4,79	Significant verschil aangetoond
15.23. Ik beschouw mijn hond als een vriend	-1,819	0,070	4,42	4,54	Geen significant verschil aangetoond

De vijf vragen met het grootste verschil in gemiddelde van hoog naar laag tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven en de spreiding (standaarddeviatie) daarvan, zijn weergegeven in tabel 7. Hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven, vinden vaker dat hun hond 'gewoon' een huisdier is. Daarnaast geven hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven vaker aan dat hun gevoelens beïnvloed worden door de manier waarop mensen op hun hond reageren. Tevens geloven deze hondeneigenaren ook dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden en praten deze hondeneigenaren ook vaak met andere mensen over hun hond. Tenslotte geven hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond aan, dat de hond weet wanneer de eigenaar zich slecht of niet goed voelt.

Tabel 7

Top 5 vragen met het grootste verschil in gemiddelde tussen de houding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond (zie gegevens uit tabel 6 en bijlage 6)

Top 5	Vraag over de houding van de eigenaar t.o.v. de hond	Type hondenvoeding per vraag	Gemiddelde	Spreiding
1	Heel vaak worden mijn gevoelens voor mensen beïnvloed door de manier waarop ze op mijn hond(en) reageren.	Rauwe hondenvoeding	3,87	± 1,115
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	3,45	± 1,263
2	Ik geloof dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden	Rauwe hondenvoeding	3,32	± 1,176
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	2,93	± 1,300
3	Ik denk dat mijn hond gewoon een huisdier is	Rauwe hondenvoeding	2,76	± 1,425
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	3,02	± 1,356
4	Ik praat vaak met andere mensen over mijn hond(en)	Rauwe hondenvoeding	4,22	± 0,849
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	3,97	± 0,960
5	Mijn hond weet wanneer ik mijn slecht/niet goed voel	Rauwe hondenvoeding	4,44	± 0,722
		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding	4,23	± 0,857

4. Discussie

Dit onderzoek is uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de mens-dierrelatie en rauwe hondenvoeding. Tijdens dit onderzoek is onderzocht of er een verband bestaat tussen wat een hond betekent voor de eigenaar en de keuze voor het geven van rauwe hondenvoeding. Om antwoord te krijgen op de hoofdvraag van dit onderzoek is er een online enquête uitgezet onder hondeneigenaren in Nederland.

4.1. Onderzoeksgroep

Aan dit onderzoek hebben 762 respondenten deelgenomen. Een groot deel van de respondenten bleek uit de provincie Gelderland te komen, daarmee is de onderzoeksgroep voor wat betreft de verdeling over de provincies in Nederland minder representatief, want Gelderland staat op de vierde plek met het aantal inwoners per provincie (AlleCijfers.nl, 2022). Daarentegen blijkt uit onderzoek van de Pet Monitor (2018) dat Oost-Nederland het hoogste percentage huishoudens met een hond heeft. Van het aantal huishoudens heeft 23,3% een hond. Dat een groot deel van de respondenten uit Gelderland komt kan ook te maken hebben met de netwerken van de onderzoeker. Hierdoor kunnen de resultaten meer gelinkt zijn aan de provincie Gelderland. Naast Gelderland waren Zuid-Holland en Brabant de twee grootste provincies van Nederland met de meeste respondenten. Dit komt overeen met het aantal inwoners per provincie. Zuid-Holland staat op de eerste plaats met het grootste aantal inwoners per provincie (AlleCijfers.nl, 2022), maar heeft het laagste percentage huishoudens met een hond (Pet Monitor, 2018). Noord-Brabant staat op de derde plaats met het aantal inwoners per provincie (AlleCijfers.nl, 2022), maar Zuid-Nederland heeft na Oost-Nederland het hoogste percentage huishoudens met een hond (22,3%).

Van de 762 respondenten was 90,6% vrouw. Van het totaal aantal inwoners in Nederland bestaat 50,3% uit vrouwen (AlleCijfers.nl, 2022). Er zijn geen respondenten geweest die gestopt zijn met het maken van de enquête, waardoor de enquête een goede opbouw heeft gehad en de vragenlijst de aandacht van de respondenten tot aan het einde heeft kunnen vasthouden. Echter, er is tijdens het verwerken van de resultaten opgevallen dat vraag 9 en 13 van de enquête zijn ingevuld door 242 van de 243 hondeneigenaren die fabrieksmatige hondenvoeding geven aan de hond. Enquêtevraag 11 is ingevuld door 288 van de 293 hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond, terwijl de rest van alle vragen wel door alle respondenten zijn ingevuld. Waarschijnlijk hebben de instellingen van de enquête voor deze vragen niet goed gestaan, waardoor een paar vragen niet door 100% van de respondenten zijn beantwoord. Het betreft echter een percentage van 1,3 procent. Dit percentage is vele malen lager dan in het onderzoek van Morgan et al. (2017) waar 7,1% van de respondenten de enquête niet volledig ingevuld hebben. Het is niet te verwachten dat dit grote gevolgen heeft gehad voor de resultaten.

Uit dit huidige onderzoek blijkt dat de grootste leeftijdscategorie bestaat uit mensen tussen de 41 en 75 jaar. Wat opvalt is dat in de leeftijdscategorie 26 tot 75 jaar het aantal respondenten die rauwe hondenvoeding als hoofdmaaltijd geven het hoogste is. Uit het onderzoek van Morgan et al. (2017) was het grootste aantal respondenten tussen de 51 en 60 jaar oud en bestond 82,3% uit vrouwen. Uit het onderzoek van Morelli et al. (2019)(n=218) bestond 82% van de respondenten uit vrouwen en waren de meeste respondenten tussen de 21 en 40 jaar oud. De grootste leeftijdscategorie van het onderzoek van Morelli et al. (2019) is jonger dan de grootste leeftijdscategorie van het huidige onderzoek. Het huidige onderzoek en het onderzoek van Morgan et al. (2017) zijn voor wat betreft de leeftijdscategorie grotendeels vergelijkbaar. Daarnaast is het percentage vrouwen (90,6%) dat de huidige enquête ingevuld heeft vele malen hoger dan de andere

onderzoeken. Er kan niet geconcludeerd worden of het aantal vrouwen of mannen representatief is, omdat er niet bekend is hoeveel mannen of vrouwen een hond hebben.

4.2. Hondenvoeding in de praktijk

In het onderzoek is er aandacht besteed aan hoe de respondenten in de praktijk hun honden voeren.

Voor het huidige onderzoek konden de respondenten onderverdeeld worden in drie groepen: mensen die rauwe hondenvoeding (n=293; 38,5%), fabrieksmatig bereide hondenvoeding (n=243; 31,9%) of een combinatie van beide voedingen geven (n=228; 29,9%). Van de hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond, geeft het merendeel (95,9%) brokken en 1,7% blik- of natvoer.

Uit een ander onderzoek over de bewaring en opslag van huisdiervoer (n=1545 hondeneigenaren) bleek dat 72,7% fabrieksmatig bereide hondenvoeding en 27,3% rauwe hondenvoeding geeft aan de hond. Van de fabrieksmatig bereide hondenvoeding gaf 68,8% droogvoer en 3,9% natvoer (Morelli et al., 2021). Het verschil tussen het huidige onderzoek en het onderzoek van Morelli et al. (2021) is dat het percentage hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond uit het onderzoek van Morelli aanzienlijk hoger is, wat meer overeenkomt met de totale hondenvoedingsmarkt. In het huidige onderzoek is er specifiek geselecteerd op hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond. Daarnaast is de enquête uitgezet in groepen waar deze doelgroep zich in bevindt, waardoor het aantal hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond hoger is dan hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven. Echter liggen de resultaten uit de enquête van het huidige onderzoek voor de categorie type voeding (rauw, fabrieksmatig of een combinatie) dichtbij elkaar, want elke categorie bevat bijna een derde van de respondenten. Ook komt overeen dat de meerderheid van de eigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geeft, brokken voert.

In de Verenigde Staten wordt geschat dat de markt van de rauwe hondenvoeding maar een klein deel van de totale hondenvoedingsmarkt is. De “Us Pet Market Outlook 2021” geeft aan dat het segment vers voer voor huisdieren bestaat uit 4% van de totale verkoop in de Verenigde Staten (Wall, 2021). Dit blijkt ook uit het onderzoek van Morelli et al. (2021). Hierdoor zou het aantal respondenten die de hond fabrieksmatig bereide voeding geven ook veel hoger moeten liggen. Dit resultaat is daardoor niet volledig representatief ten opzichte van het aantal hondeneigenaren in Nederland, omdat de groep rauwe hondenvoeding oververtegenwoordigd was. De resultaten zullen met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. Er zijn geen cijfers bekend over hoeveel hondeneigenaren in Nederland rauwe hondenvoeding geven aan de hond. Ook van het segment vers vlees in Nederland zijn geen cijfers over te vinden. Het zou niet waarschijnlijk zijn dat de verdeling in Nederland is zoals uit het huidige onderzoek is gekomen.

Verder heeft iedere respondent aangegeven hoe vaak de hond met de hoofdmaaltijd gevoerd wordt. Uit het huidige onderzoek blijkt dat de meeste hondeneigenaren de hond tweemaal per dag met de hoofdmaaltijd voeren. Uit het onderzoek van Morelli et al. (2021) blijkt dat van de hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven 75,2% tweemaal, 5,9% éénmaal en 18,9% driemaal of vaker per dag de hoofdmaaltijd aan de hond geven. Van de hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven, geeft 48,8% tweemaal, 5,0% éénmaal, 24,5% driemaal of vaker per dag de hoofdmaaltijd aan de hond. Van de respondenten geeft 22,5% de voorkeur om onbeperkte voeding te geven. De meerderheid van deze hondeneigenaren voedt de hond gewoonlijk tweemaal per dag (Morelli et al., 2021). Dit resultaat komt overeen met het huidige onderzoek. Het resultaat uit het huidige onderzoek waarbij éénmaal per dag rauwe hondenvoeding wordt gegeven aan de hond

(19,1%) is aanzienlijk hoger dan het onderzoek van Morelli et al. (2021), terwijl vaker dan tweemaal per dag bij zowel rauwe als fabrieksmatig bereide hondenvoeding lager is in het huidige onderzoek. Het onbeperkt voeren bij fabrieksmatige bereide voeding is ook lager in het huidige onderzoek. In het onderzoek van Morelli et al. (2021) lag het percentage één keer per dag voeren lager bij hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond. Dit kan mogelijk verklaard worden omdat de steekproef van het aantal hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond anders was (27,5%) in vergelijking met het huidige onderzoek (38,5%).

4.3. Motivatie keuze hondenvoeding

In het onderzoek is er aandacht besteed aan de motivaties voor keuze van rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding.

Uit de resultaten van het huidige onderzoek (n=293) blijkt dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond het zeer belangrijk vinden dat de voeding gezondheidsvoordelen biedt (71%), de hond de maaltijd met voldoening nuttigt (58,7%), de voeding natuurlijk en onbewerkt is (54,9%) en de hond een vleeseter is (41,3%).

Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond vinden de volgende drie redenen het belangrijkste om géén fabrieksmatig bereide voeding te geven: rauwe hondenvoeding is gezonder (76,1%), in fabrieksmatig bereide hondenvoeding zitten geur-/kleur-/smaakstoffen en conserveringsmiddelen (65%) en de natuurlijkheid van het product gaat verloren door verhittingsprocessen (47,4%). De percentages zijn berekend aan de hand van het totaal aantal hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond. De respondenten hebben hierbij wel de mogelijkheid gehad om maximaal drie opties te kiezen. Wat opvalt is dat de redenen die hondeneigenaren van rauwe hondenvoeding geven allemaal te maken hebben met de natuurlijkheid van het product.

Vergeleken met andere onderzoeken blijkt dat er vele overeenkomsten zijn met het huidige onderzoek. Uit het onderzoek van Morelli et al. (2019) blijkt dat rauwe hondenvoeding voor meerdere gezondheidsvoordelen zorgt, waaronder een glanzende vacht (79,4%), een toename van spiermasse (52,8%) en schonere tanden (41,7%). Dit komt overeen met het resultaat van het huidige onderzoek. Van de respondenten (Morelli et al., 2019) geeft 26% aan het vleesetende karakter van de hond te respecteren en 49,9% geeft aan dat het huisdier een voorkeur geeft aan een dieet met rauwe dierlijke producten (n=1588) (Morgan et al., 2017). Uit dit huidige onderzoek blijkt dat respondenten het “belangrijk” tot “zeer belangrijk” ervaren dat de hond een vleeseter is, wat overeenkomt met het resultaat van Morgan et al. (2017).

Uit het onderzoek van Morgan et al. (2017) waren de twee meest voorkomende redenen dat het voeren van een dieet met rauwe dierlijke producten gezonder (77,4%) en natuurlijker (71,4%) is, wat overeenkomt met een van de belangrijkste redenen van dit huidige onderzoek. De optie “Ik probeer geen bewerkte voedingsmiddelen te consumeren en ik wil ook niet dat mijn huisdier het consumeert” scoorde lager (35,2%) in vergelijking met het resultaat van het huidige onderzoek. Uit onderzoek van Morelli et al. (2021) blijkt 67% van de hondeneigenaren de conserveringsmiddelen in fabrieksmatig bereide voedingen als potentieel gezondheidsrisico te zien voor huisdieren. Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven letten meer op de toevoegingsmiddelen en de gezondheid van de voeding voor de hond.

Uit het huidige onderzoek blijkt dat de prijs van hondenvoeding door beide groepen hondeneigenaren tot “onbelangrijk” wordt beschouwd. Wat opvalt is dat hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding kopen de prijs van het voer toch belangrijker vinden dan hondeneigenaren die rauwe hondenvoedingen kopen voor de hond. Uit onderzoek van de Human-Animal Bond Institute (2022b) blijkt dat hondeneigenaren die een sterkere band

hebben met het huisdier minder prijsgevoelig zijn. Verder blijkt uit onderzoek in de Verenigde Staten dat 77% van de eigenaren van gezelschapsdieren in het algemeen meer geld uitgeeft aan hun huisdier (Human-Animal Bond Institute, 2022a). Dit komt tevens overeen met het resultaat van het huidige onderzoek waarbij hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven een positievere en sterkere band hebben met de hond én minder prijsgevoelig zijn. Echter, de enquête is uitgezet van 24 januari tot 6 februari 2022. In januari 2022 heeft er een grote prijsstijging plaatsgevonden van ongeveer negen procent op de verwerking van vlees (WUR, 2022). De diervoeding is flink duurder geworden en het aantal huisdieren is behoorlijk gegroeid in de pandemie. Ook is de vraag naar luxere diervoeding groter geworden (Vermeulen, 2022). Deze prijsstijging was pas kort van toepassing in de periode dat de hondeneigenaren de enquête ingevuld hebben. Het kan zijn dat hondeneigenaren hier na enige tijd een andere mening over krijgen. Hierdoor kunnen eigenaren bewuster naar prijzen gaan kijken, waardoor de resultaten van dit onderzoek als het nu herhaald zou worden anders kunnen zijn.

De redenen van hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond hebben vooral te maken met gemak in aanschaf, bewaring en gebruik, zoals verwacht was. Fabrieksmatig bereide voedingen zijn makkelijker te doseren en mee te nemen, blijkt uit het huidige onderzoek. Hieruit is af te leiden dat hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven meer letten op gemak en tijd voor het voeren van de hond ten opzichte van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond.

4.3. Gedrag van hondeneigenaren

In het onderzoek is er aandacht besteed aan de verschillen in het gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond bij het geven van rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding. Uit het huidige onderzoek blijkt dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven een positievere en sterkere band hebben met de hond.

In de enquête hebben respondenten vijftien vragen beantwoord waarmee het gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond geïnterviewd kon worden. De respondenten konden antwoorden met een schaal van 1 (nooit) tot 5 (altijd). Hoe hoger de score hoe positiever het gedrag van eigenaar is ten opzichte van de hond. Van de vijftien vragen zijn er negen vragen met een significant verschil aangetoond tussen het gedrag van de twee groepen hondeneigenaren (rauw en fabrieksmatig). Wat opvalt is dat alle negen gemiddeldes van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven hoger zijn. Een eigenaar die rauwe hondenvoeding geeft aan de hond besteed meer tijd en aandacht aan de hond door middel van de aanschaf en bereiding van de maaltijd. Daarentegen denken mensen die fabrieksmatig bereide voeding geven makkelijker, door bijvoorbeeld een bak brokken uit de zak te scheppen en daarna al klaar zijn met het voeren van de hond, blijkt uit het huidige onderzoek.

Alle vragen die een significant verschil aantonen, hebben te maken met de betrokkenheid of contact met de hond. *Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven, geven de hond vaker toestemming om bij een familielid op bed te slapen, trainen vaker wekelijks met de hond, tijdens het reizen gaat de hond vaker mee, bij het plannen van een reis wordt er vaker gekeken naar huisdiervriendelijke accommodaties, de hond wordt vaker betrokken bij familie-evenementen, de hond eet vaker met de pot mee, hondeneigenaren verdiepen zich vaker meer in informatie over de hond, de tuin is vaker omheind en het huis of de tuin wordt vaker veranderd door het veiliger te maken voor de hond.*

Daarnaast valt op dat alle vragen van de factoren inclusion, well-being en safety een significant verschil hebben aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven.

Tijdens het onderzoek van Human-Animal Bond Research Institute (2022b) zijn een aantal dezelfde vragen gesteld met dezelfde antwoordmogelijkheden. Uit het huidige onderzoek is gebleken dat er een significant verschil is aangetoond bij het op bed slapen van de hond bij een familielid tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding ($\bar{x}=2.44$) of fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=1.81$) geven aan de hond. Er is geconstateerd dat mensen die het bed delen met de hond, meer kans hebben om emotioneel betrokken te zijn bij de hond, meer bereid zijn om speciale regelingen te treffen voor de huisvesting van de hond en meer bereid zijn om boodschappen aan de hond te besteden (Dotson en Hyatt, 2003). In het onderzoek van Human-Animal Bond Research Institute (2022) was het gemiddelde een 3.9 waarbij de hond toestemming heeft om op bed te liggen. Dit gemiddelde is hoger dan de twee gemiddeldes van de twee groepen van het huidige onderzoek. Dit kan komen doordat bij het huidige onderzoek gevraagd werd of de hond bij een familie lid op bed mocht slapen als een familielid naar bed ging en bij het onderzoek van HABRI ging het om de toestemming voor de hond om op bed te liggen. Het significante verschil tussen de twee groepen eigenaren zou verklaard kunnen worden doordat hondeneigenaren die de hond rauwe hondenvoeding geven meer (emotioneel) betrokken zijn bij de hond, waardoor de band ook sterker is tussen de eigenaar en de hond. Ook is er een significant verschil aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding ($\bar{x}=3.72$) en fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=3.11$) geven bij het meenemen van de hond tijdens het reizen. Uit het onderzoek van HABRI (2022b) was het gemiddelde op deze vraag een 3.30. Wat opvalt is dat dit gemiddelde hoger is dan het gemiddelde van de hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven en lager is dan de hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond. Ook hier ligt het gemiddelde van de hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond hoger, wat te verklaren is door de sterkere band die deze hondeneigenaren hebben met de hond.

Voor de totaalscores van de hondeneigenaren die rauwe of fabrieksmatige bereide hondenvoeding geven aan de hond was een spreidingsdiagram gemaakt, om in één overzicht de verschillen tussen de hondeneigenaren te kunnen zien. Echter, de spreidingsdiagrammen (en de clusters) zijn gemaakt aan de hand van het totaal aantal hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding ($n=293$) en fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($n=243$) geven. Het is niet te verwachten dat dit grote gevolgen heeft gehad voor de resultaten.

Uit het spreidingsdiagram is op te maken dat één hondeneigenaar die rauwe hondenvoeding geeft aan de hond de laagste totaalscore heeft, wat een afwijking is ten opzichte van de resultaten van dit onderzoek. Verder is op te maken dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven vaker scoren op een hogere totaalscore van gedrag. Dit is te zien bij een totaalscore hoger dan 52. Bij een totaalscore lager dan 52 scoren hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond vaker. Dit is te verklaren aan de hand van de gemiddeldes van de rauwe hondenvoeding ($\bar{x}=57.7$) en fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=53.2$). Tussen de gemiddelde totaalscores van het gedrag tussen de twee groepen hondeneigenaren zitten grotere verschillen dan tussen de gemiddelde totaalscores van de houding tussen deze twee groepen. Daarnaast is de spreiding tussen de resultaten van het gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond groter dan de spreiding tussen de resultaten van de houding tussen deze twee groepen. Bij zowel de spreiding van de resultaten van het gedrag als de houding van de hondeneigenaren, is de spreiding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven grotendeels kleiner. Dit kan mogelijk verklaard worden, omdat er minder grote verschillen zitten tussen het gedrag en de houding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond.

Het gedrag van de hondeneigenaar bestaat uit bewuste en onbewuste handelingen, die zowel waarneembaar als niet waarneembaar zijn. Deze handelingen zijn belangrijk voor de relatie tussen de hond en de eigenaar, maar ook voor het winkel- en koopgedrag (Boya, Dotson & Hyatt, 2012). De bovengenoemde resultaten geven duidelijk weer dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond een positievere en betere band met het huisdier hebben, omdat de hond meer betrokken wordt bij (dagelijkse) activiteiten en handelingen van de eigenaar.

4.4. Houding van hondeneigenaren

In het onderzoek is er aandacht besteed aan de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond bij het geven van rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding. Uit het huidige onderzoek blijkt dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond een positievere en sterkere band hebben met de hond.

In de enquête hebben respondenten 23 vragen beantwoord waarmee de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond geïnterviewd kon worden. De respondenten konden antwoorden met een schaal van 1 (helemaal oneens) tot 5 (helemaal eens). Hoe hoger de score hoe positiever de houding is van de eigenaar ten opzichte van de hond. Van de 23 vragen zijn er twaalf vragen met een significant verschil aangetoond tussen het gedrag van de twee groepen hondeneigenaren. Wat opvalt is dat bij één van de twaalf vragen het gemiddelde van de hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven het hoogst is. De vraag die hierbij hoort is: "Ik denk dat mijn huisdier gewoon een huisdier is". Deze vraag past bij het resultaat waarbij hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven een zwakkere band hebben met de hond. Uit dit huidige onderzoek blijkt dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven, de hond vaker als een gezinslid beschouwen. Uit het onderzoek van HABRI (2022b) geeft 2% aan het huisdier gewoon als huisdier te zien.

Bij de andere elf vragen die een significant verschil hebben aangetoond, ligt de gemiddelde score per vraag hoger bij hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond. Deze vragen gaan meer over het gevoel dat hondeneigenaren bij de hond hebben, waarbij de hond meer als gezinslid beschouwd zal worden. *Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven, geloven meer dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden, vaak worden de gevoelens van de eigenaar beïnvloed door de manier waarop mensen op mijn hond reageren, de hond weet vaker wanneer de eigenaar zich slecht/niet goed voelt, de eigenaar praat vaker met andere mensen over zijn/haar hond, de liefde voor de hond helpt de eigenaar gezond te blijven, honden verdienen net zoveel respect als mensen, de eigenaar doet er bijna alles aan om voor mijn hond te zorgen, de hond maakt de eigenaar vaker blij, de eigenaar heeft het gevoel dat de hond deel uitmaakt van het gezin, de eigenaar is vaker gehecht aan de hond, de eigenaar vindt dat het hebben van de hond vaker bijdraagt aan het hebben van geluk.*

Tijdens het onderzoek van Human-Animal Bond Research Institute (2022b) zijn een aantal dezelfde vragen gesteld met dezelfde antwoordmogelijkheden van de schaal 1 tot 5. In het huidige onderzoek is bij de vraag "Mijn hond is mijn beste vriend" geen significant verschil aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe ($\bar{x}=4.27$) of fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=4.23$) geven aan de hond. Het onderzoek van HABRI (2022b) scoort een gemiddelde van 4.1, wat betekent dat het huidige onderzoek wel hoger scoort. Ook blijkt uit onderzoek van HABRI (2022b) dat 9% van de hondeneigenaren de hond als vriend zien. Dit is een laag percentage wat zou kunnen verklaren dat er ook geen significant verschil is aangetoond tussen de twee groepen hondeneigenaren in het huidige onderzoek.

Op de vraag “Heel vaak worden mijn gevoelens voor mensen beïnvloed door de manier waarop ze op mijn hond reageren” is een significant verschil aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven ($\bar{x}=3.87$) en fabrieksmatige bereide hondenvoeding ($\bar{x}=3.45$) geven. Het onderzoek van HABRI (2022b) scoort een gemiddelde van 3.7, wat tussen de twee gemiddeldes van het huidige onderzoek in ligt. Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven zijn emotioneel meer betrokken bij de hond, wat de reden zou kunnen zijn dat het gemiddelde van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond hoger is.

Op de vraag “Mijn hond weet wanneer ik mij slecht/niet goed voel” is een significant verschil aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe ($\bar{x}=4.44$) of fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=4.23$) geven aan de hond. Uit het onderzoek van HABRI (2022b) scoren respondenten een gemiddelde van 4.1, wat lager is dan het huidige onderzoek. Dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond meer gevoelens hebben voor de hond en meer praten over de gevoelens voor de hond met andere mensen zou het significante verschil kunnen verklaren.

Op de vraag “Mijn hond en ik hebben een zeer hechte relatie” is gebleken dat er wel een verschil, maar geen significant verschil is aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe ($\bar{x}=4.54$) en fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=4.47$) geven. Dit is een opvallend resultaat, want uit het onderzoek is gebleken dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond een positievere en sterke band hebben met de hond, waardoor bij deze vraag ook een significant verschil verwacht zou worden. Voor de gehechtheid met de hond maakt het dus niet uit of rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding wordt gegeven. Een verklaring hiervoor kan zijn dat mensen die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond wel denken dat zij als eigenaar een zeer hechte relatie hebben met de hond. Als er naar het totale huidige onderzoek gekeken wordt, blijken deze hondeneigenaren in totaal lager te scoren op de vragen over het gedrag en de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond. Het onderzoek van HABRI (2022b) scoort een gemiddelde van 4.4, wat net iets lager is dan de gemiddeldes van het huidige onderzoek. Daarnaast zegt 90% van de eigenaren van gezelschapsdieren wereldwijd een hechte relatie met hun huisdier te hebben (HABRI, 2022b).

Op de vraag “Ik zou bijna alles doen om voor mijn hond te zorgen” is een significant verschil in de score aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe ($\bar{x}=4.65$) en fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=4.46$) geven aan de hond. Het onderzoek van HABRI (2022b) scoort een gemiddelde van 4.5, wat tussen de twee gemiddeldes van het huidige onderzoek in ligt. De hogere gemiddelde score van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond zou verklaard kunnen worden doordat hondeneigenaren die deze voeding geven meer tijd en aandacht besteden aan de hond, meer emotioneel betrokken te zijn bij de hond en daarom alles over hebben voor hun hond, blijkt uit het huidige onderzoek.

Op de vraag “Ik speel vaak met mijn hond” is geen significant verschil in score aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe ($\bar{x}=4.31$) of fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=4.35$) geven aan de hond. Wat opvalt is dat het gemiddelde van de hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven iets hoger is dan hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven. Er zou verwacht worden dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven een hogere gemiddelde score hebben, aangezien deze eigenaren de hond meer betrekken bij (dagelijkse) activiteiten en meer ondernemen met de hond. Het onderzoek van HABRI (2022b) scoort een gemiddelde van 4.4, wat hoger is dan de gemiddeldes uit het huidige onderzoek. Het woord ‘vaak’ kan door respondenten anders begrepen worden, waardoor dit resultaat met voorzichtigheid geïnterpreteerd zou moeten worden.

Op de vraag “Ik heb het gevoel dat mijn hond deel uitmaakt van het gezin” is een significant verschil in score aangetoond tussen hondeneigenaren die rauwe ($\bar{x}=4.82$) en fabrieksmatig bereide hondenvoeding ($\bar{x}=4.71$) geven aan de hond. Het onderzoek van HABRI (2022b) scoort een gemiddelde van 4.6 wat een lager gemiddelde is dan de twee gemiddeldes uit het huidige onderzoek. Uit het huidige onderzoek blijkt dat hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven de hond eerder als een “gewoon huisdier” zien terwijl hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond meer emotioneel betrokken kunnen zijn bij de hond en het huisdier eerder als “familielid” beschouwen. Uit het onderzoek van HABRI (2022b) blijkt dat wereldwijd 95% van de eigenaren van gezelschapsdieren hun huisdier als een onderdeel van het gezin beschouwd.

In de top 5 van de grootste significante verschillen tussen het gedrag van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding en fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven, valt op dat de vraag “*Ik denk dat mijn hond gewoon een huisdier is*” in dit rijtje staat. Hieruit blijkt dat er bij deze vraag een groter verschil is in hoe beide groepen hondeneigenaren denken over hun hond.

Net zoals bij de totaalscores van het gedrag van de hondeneigenaar is er voor de houding van de hondeneigenaar ook een spreidingsdiagram gemaakt en zijn de totaalscores in clusters ingedeeld. Uit het spreidingsdiagram is op te maken dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven vaker scores met een hogere totaalscore. Dit kan verklaard worden doordat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven een positievere en sterkere band hebben met de hond.

Uit de clusters van de totaalscore van de houding is ook op te maken dat hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond het vaakst scoren in het cluster hoog (score 92-115), terwijl beide gemiddeldes ($\bar{x}= 97.9$) van rauwe en ($\bar{x}= 95.2$) van fabrieksmatig bereide hondenvoeding in dit cluster vallen. Wat opvalt is dat er maar kleine verschillen zijn tussen de gemiddeldes van de hondeneigenaren die rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond. Daarnaast scoren hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven wel vaker op een hogere totaalscore, maar deze groep bestaat ook uit iets meer hondeneigenaren ($n=50$). Dit zal niet tot grote verschillen leiden, maar hierdoor zijn de twee groepen niet volledig gelijk aan elkaar.

Daarnaast is het opvallend dat er bijna geen hondeneigenaren scoren in het cluster midden. Het cluster midden-hoog (69-92) bevat bijna evenveel hondeneigenaren die rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven. Het aantal hondeneigenaren in het cluster midden-hoog (score 45-60) is aanzienlijk hoger bij de cluster die gaat over het gedrag. Dit komt doordat het gemiddelde van de totaalscore van het gedrag in deze cluster ligt en de maximaal haalbare score 75 was. De maximaal haalbare score bij de houding was 115. Door een verschillende verdeling van de y-as bij beide figuren, kunnen de figuren een vertekend beeld geven indien de figuren met elkaar vergeleken worden.

4.5. Gebruikte methodiek

Om voldoende respondenten te krijgen voor een betrouwbaar onderzoek is er een streekproefgrootte berekend. Deze steekproefgrootte is ruim bereikt, alleen is de weergave van de respondenten niet volledig representatief ten opzichte van het aantal hondeneigenaren in Nederland. Idealer zou zijn als er ook meer hondeneigenaren waren geweest uit andere delen van Nederland. Voor een vervolgonderzoek zou de enquête langer uitgezet kunnen worden. Vooraf zou er ook gekeken kunnen worden naar het aantal hondeneigenaren per regio, om een representatief beeld te creëren.

Het kwantitatieve onderzoek middels de online enquête zat goed in elkaar, want er is geen respondent geweest die de enquête niet volledig heeft afgemaakt. Indien de enquête

nogmaals gebruikt zal worden, zullen er kleine aanpassingen gedaan kunnen worden om de enquête nog duidelijker te maken. De volgende enquêtevragen zouden aangepast kunnen worden: bij enquêtevraag 1 'Wat is uw geslacht?' zou er een optie anders toegevoegd kunnen worden. Enquêtevraag 4 'Woont u binnen of buiten de bebouwde kom?' zou verkeerd geïnterpreteerd kunnen worden, want wat geldt voor binnen en wat geldt voor buiten de bebouwde kom? Enquêtevraag 11 'Waarom voert u géén fabrieksmatig bereide hondenvoeding? Kruis maximaal 3 opties aan': bij deze vraag had nog een 'anders' optie toegevoegd kunnen worden, zodat mensen met een andere mening dit ook in kunnen vullen. Voor dit onderzoek is hiervoor niet gekozen, omdat open vragen met veel respondenten moeilijk te verwerken zijn. Voor enquêtevraag 13 geldt hetzelfde. Enquêtevraag 15.17 'Ik speel vaak met mijn hond(en)' kan specifiekier beschreven worden, want hoe interpreteren mensen vaak? Echter, dit is wel een standaard vraag uit de Lexington Attachment to Pets Scale. Enquêtevraag 16.12 'De hond eet met de pot mee' kan ook specifiekier beschreven worden, want hoe interpreteren mensen 'met de pot mee-eten'? Het kan zijn dat mensen bedoelen dat de hond de volledige maaltijd krijgt, een deel of alleen het eten wat over is. Desondanks was dit is een standaard vraag. Bij enquêtevraag 16.14 'Is uw tuin volledig omheind (dicht) voor uw hond?' kan het zijn dat de respondent geen tuin heeft. Dit zijn mensen die bijvoorbeeld in een flat wonen. Er zou daarom een extra uitleg bij gezet kunnen worden. Bijvoorbeeld indien u geen tuin heeft, kruis score 1 aan. Tenslotte zou het interessant zijn om bij een vervolg onderzoek te kijken naar het verschil in persoonlijke kenmerken tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven aan de hond. Hierbij zouden de persoonlijke kenmerken aan dimensies gekoppeld kunnen worden.

4.6. Betekenis voor de praktijk

Mulder Diervoeding en Q-Petfood kunnen aan de hand van de resultaten van dit onderzoek meer inzicht krijgen over waar de gevoelens van de consument liggen. Dit is belangrijk om te weten voor marketingcampagnes, waarbij er bijvoorbeeld gedacht kan worden aan bijpassende muziek. Welke houding en welk gedrag hondeneigenaren vertonen die rauwe hondenvoeding kopen, is van belang voor de productontwikkeling en marketingcampagnes. De aard van de relatie tussen hondeneigenaren en de hond is gerelateerd aan hoe hondeneigenaren producten of hondenvoeding kopen voor de hond. De aard van de relatie is tijdens dit onderzoek onderzocht aan de hand van het gedrag en de houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond.

5. Conclusie en aanbevelingen

In dit onderzoek is gezocht naar een antwoord op de vraag: 'In hoeverre is er een verband tussen wat een hond betekent voor de eigenaar en (de keuze) voor het geven van rauwe hondenvoeding?' Hiervoor is een kwantitatief onderzoek uitgevoerd door middel van een online enquête die gemaakt is met het programma Google Forms. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het verschil in gedrag en houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond bij het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding. Met deze resultaten kunnen fabrikanten in de toekomst beter inspelen op het gedrag en de houding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding kopen voor de hond op het gebied van marketing en productontwikkeling. Daarnaast kan dit onderzoek gebruikt worden voor de kennisontwikkeling in het vakgebied Human-Animal Interaction.

5.1. Conclusies

Deelvraag 1: Wat voor hondenvoeding wordt er in de praktijk door hondeneigenaren aan hun hond gegeven?

Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat 38,5% van de respondenten de hond rauwe hondenvoeding geven. Van de drie groepen type voedingen is dit de grootste groep, maar deze groepen liggen dichtbij elkaar. Verder wordt er fabrieksmatig bereide hondenvoeding en een combinatie van beide voedingen gegeven. Van de fabrieksmatig bereide hondenvoeding geeft meer dan 95% van de hondeneigenaren brokken aan de hond. Een heel klein deel van de respondenten geeft blik- of natvoer of andere voedingen in de vorm van gebakken-, diner-, gevriesdroogde voeding of stoommaaltijden.

Deelvraag 2: Wat is de motivatie voor de keuze van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?

Motivatie vanuit hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven.

Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat er meerdere redenen zijn voor hondeneigenaren om rauwe hondenvoeding te kopen. Een veelvoorkomende reden om rauwe hondenvoeding te kopen is dat hondeneigenaren denken dat rauwe voeding gezondheidsvoordelen oplevert voor de hond. De andere twee redenen om rauwe voeding te geven aan de hond is dat de hond de maaltijd met voldoening nuttigt en dat de voeding natuurlijk (onbewerkt) is.

Er zijn meerdere motivaties gegeven door hondeneigenaren om géén fabrieksmatig bereide hondenvoeding te geven. Een veelvoorkomende motivatie is dat hondeneigenaren rauwe hondenvoeding gezonder vinden. De andere twee motivaties zijn dat er geur-/kleur-/smaakstoffen en/of conserveringsmiddelen in fabrieksmatig bereide hondenvoeding zitten én dat de natuurlijkheid van deze hondenvoeding verloren gaat.

Motivatie vanuit hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven.

Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat er meerdere redenen zijn voor hondeneigenaren om fabrieksmatig bereide hondenvoeding te kopen. Een veelvuldige reden om fabrieksmatig bereide hondenvoeding te kopen is dat hondeneigenaren het belangrijk vinden dat deze voeding met voldoening gegeten wordt door de hond. De andere twee redenen om fabrieksmatig bereide hondenvoeding te geven is dat de voeding gemakkelijk aan te schaffen en te bereiden is. Verder vinden deze hondeneigenaren dat de voeding een verbetering van de mondhygiëne/ schoner gebit geeft.

Er zijn meerdere motivaties gegeven door hondeneigenaren om géén rauwe hondenvoeding te geven. Een herhaaldelijke motivatie die deze hondeneigenaren geven is dat de hond fabrieksmatig bereide hondenvoeding met voldoening nuttigt, waardoor de voeding niet

aangepast hoeft te worden. De andere twee motivaties die gegeven worden zijn dat rauwe hondenvoeding moeilijker is in bewaring, gebruik en het kost meer bereidingstijd. Verder geven deze hondeneigenaren aan bezorgd te zijn over de veiligheid- en kwaliteitscontroles van rauwe hondenvoeding.

Deelvraag 3: *Is er een verschil in het gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond tussen het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?*

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er een significant verschil zit in het gedrag van hondeneigenaren die rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven. Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond hebben een positievere en sterkere band ten opzichte van de hond dan hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven.

Deelvraag 4: *Is er een verschil in de houding van de eigenaar ten opzichte van de hond tussen het geven van rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding?*

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er ook een significant verschil zit in de houding van hondeneigenaren die rauwe of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven. Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan hun hond hebben ook een positievere en sterkere band ten opzicht van de hond dan hondeneigenaren die fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven.

Hoofdvraag: *“In hoeverre is er een verband tussen wat een hond betekent voor de eigenaar en (de keuze) voor het geven van rauwe hondenvoeding?”*

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat er een verband is tussen de betekenis die de eigenaar geeft aan de hond en het geven van rauwe hondenvoeding. Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond hebben een positievere en sterkere band met de hond, doordat deze hondeneigenaren meer contact hebben met de hond, de hond meer betrekken bij dagelijkse activiteiten en meer praten over de gevoelens voor de hond. Ook wordt de hond vaker als gezinslid gezien in plaats van ‘gewoon’ een huisdier. Deze hondeneigenaren willen graag een goede voeding voor de hond wat natuurlijk en onbewerkt is en zien graag hun hond genieten van de maaltijd. Het resultaat is alleen niet volledig representatief voor heel Nederland, omdat de groep rauwe hondenvoeding oververtegenwoordigd was. De resultaten zullen met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden.

5.2. Praktijkrelevantie en aanbevelingen

Voor fabrikanten van rauwe hondenvoeding zijn de resultaten over het gedrag, de houding en de motivatie voor de keuzes van rauwe hondenvoeding relevant om een beter beeld te creëren van de hondeneigenaren. Daarnaast is het relevant om aan de vraag en behoefte van de klanten te kunnen voldoen. Mulder Diervoeding en Q-Petfood kunnen gebruik maken van deze onderzoeksresultaten om de productontwikkeling en marketingcampagnes beter af te stemmen op de houding en het gedrag van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding kopen voor hun hond. Hoe mensen producten of hondenvoeding kopen voor hun honden is gerelateerd aan de aard van hun relatie met deze dieren (Boya, Dotson & Hyatt, 2012).

Tijdens marketingcampagnes kan er ingespeeld worden op de gevoelens en liefde van de eigenaren voor de honden. Voor de productontwikkeling kan er nagedacht worden over kleine snack varianten van rauwe hondenvoeding, wat bijvoorbeeld meegenomen kan worden tijdens het trainen en het reizen. Ook speelt de liefde en gehechtheid voor het huisdier een grote rol, waardoor er gedacht kan worden aan rauwe hondenvoeding in een vorm van een hart of kleine hartjes voor bijvoorbeeld bijzondere feestdagen of gelegenheden. Dit kan ook weer gebruikt worden voor marketingcampagnes. Daarnaast

hebben deze hondeneigenaren aangegeven de prijs voor de voeding minder belangrijk te vinden, wat ook toegepast kan worden tijdens de productontwikkeling.

Uit het onderzoek is het volgende naar voren gekomen over de houding en het gedrag van hondeneigenaren ten opzichte van de hond bij het geven van rauwe hondenvoeding. De 'P' staat voor productontwikkeling en de 'M' staat voor marketingcampagnes. Met deze initialen wordt hieronder aangegeven waarvoor de volgende punten gebruikt kunnen worden.

Hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond hebben aangegeven:

- dat de gevoelens van de hondeneigenaar voor mensen worden beïnvloed door de manier waarop de mensen op de hond(en) reageren (M)
- vaak met andere mensen over hun hond(en) te praten (M/P)
- erin te geloven dat liefde voor de hond helpt de eigenaar gezond te blijven (M/P)
- dat honden net zoveel respect verdienen als mensen (M)
- bijna alles te doen om voor de hond(en) te zorgen (M/P)
- dat de hond(en) deel uitmaken van het gezin (M/P)
- erg gehecht te zijn aan de hond(en) (M/P)
- dat het hebben van een hond bijdraagt aan het geluk van de eigenaar (M/P)
- de prijs voor de voeding minder belangrijk te vinden (M/P)
- wekelijks te trainen met de hond (P)
- de hond mee te nemen tijdens het reizen (P/M)
- de hond te betrekken bij familie-evenementen (M)
- de natuurlijkheid van het product (onbewerkt) erg belangrijk te vinden (P/M)
- voor deze keuze te hebben gekozen, omdat de eigenaren denken dat rauwe voeding gezondheidsvoordelen oplevert (P/M)
- het belangrijk te vinden om de hond te zien genieten van de maaltijd (P/M)

Toekomstige onderzoeksinspanningen zouden zich kunnen richten op vergelijkingen tussen hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond en hondeneigenaren die geen rauwe hondenvoeding geven aan de hond waarbij hondeneigenaren in dimensies ingedeeld kunnen worden aan de hand van persoonlijke kenmerken. Daarnaast kunnen toekomstige onderzoeksinspanningen zich richten op het verkrijgen van een meer representatieve groep door niet specifiek te selecteren op hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding geven aan de hond, maar zich geheel moet richten op alle hondeneigenaren in Nederland. Als gevolg zouden de resultaten representatiever moeten worden.

Voor een vervolgonderzoek zouden hondeneigenaren in zeven onderliggende dimensies ingedeeld kunnen worden die het concept van hondengezelschap vormen, namelijk een symbiotische relatie, hond gericht zelfconcept, antropomorfisme, activiteit/jeugd, grenzen, speciale aankopen en bereidheid om zich aan te passen (Dotson & Hyatt, 2008). Deze dimensies hebben invloed op het consumentengedrag en winkelgedrag van hondeneigenaren. Voor de fabrikanten die rauwe hondenvoeding produceren en verkopen zouden de dimensies en persoonlijke kenmerken van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding kopen van belang kunnen zijn om daar marketingcampagnes en de productontwikkeling op af te kunnen stemmen.

Op korte termijn kan Q-Petfood en Mulder Diervoeding zich richten op de resultaten van dit onderzoek over het gedrag, de houding en de motivaties van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding kopen. Op lange termijn kunnen deze fabrikanten zich ook gaan richten op dimensies en persoonlijke kenmerken van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding kopen voor de hond. Ook kan er met persoonlijke kenmerken en dimensies nog specifieker ingespeeld worden op het consumenten-, koop-, en winkelgedrag van deze hondeneigenaren. Tenslotte kan dit vervolg onderzoek bij dragen aan de kennisontwikkeling van het vakgebied Human Animal Interaction.

Bronnenlijst

AAFCO. (2014). AAFCO Dog and Cat Food Nutrient Profiles. Proposed Revisions Edited per Comments for 2014 Official Publication. Geraadpleegd, van https://www.aafco.org/Portals/0/SiteContent/Regulatory/Committees/Pet-Food/Reports/Pet_Food_Report_2013_Midyear-Proposed_Revisions_to_AAFCO_Nutrient_Profiles.pdf

AlleCijfers.nl. (2022, 17 juni). *Ranglijst van het aantal inwoners per provincie in Nederland*. Geraadpleegd op 27 juni 2022, van <https://allecijfers.nl/ranglijst/aantal-inwoners-per-provincie-in-nederland/>

Anderson, D.C. (2007). *Assessing the Human-Animal Bond*. Purdue University Press West Lafayette, Indiana. Geraadpleegd, van <https://studylib.net/doc/8689210/companion-animal-bonding-scale--cabs>

Boissy, A., Manteuffel, G., Jensen, M. B., Moe, R. O., Spruijt, B., Keeling, L. J., Winckler, C., Forkman, B. R., Dimitrov, I., Langbein, J., Bakken, M., Veissier, I., & Aubert, A. (2007). *Assessment of positive emotions in animals to improve their welfare*. *Physiology and Behaviour*(92(3)), 375-397

Bond JC., Lindburg DG. (1990). *Carcass feeding of captive cheetahs (Acinonyx jubatus): the effects of a naturalistic feeding program on oral health and psychological well-being*. *Appl Anim Behav Sci*. 26(4):373–382. Geraadpleegd, van [https://doi.org/10.1016/0168-1591\(90\)90036-D](https://doi.org/10.1016/0168-1591(90)90036-D) [Crossref](#), [Google Scholar](#)

Bosch, G., Hagen-Plantinga, E.A., & Hendriks, W.H. (2012, 21 november). *Dietary nutrient profiles of wild wolves: insights for optimal dog nutrition?* *British journal of nutrition*. Geraadpleegd op 24-09-2021, van <https://www.cambridge.org/core/journals/british-journal-of-nutrition/article/dietary-nutrient-profiles-of-wild-wolves-insights-for-optimal-dog-nutrition/6698A301900EEDF10E49B062A2BD9ED8>

Bowen, J. (2019). *An Analytical Chemistry Look at What's Really In It's Name*. Geraadpleegd op 13-09-2021, van https://apha.confex.com/apha/2019/meetingapi.cgi/Session/57196?filename=2019_Session57196.html&template=Word

Brown S. *The canine ancestral diet*. (2010). In: Brown S., *Unlocking the Canine Ancestral Diet*. Washington (DC): Dogwise Publishing: 5–11. Geraadpleegd, van [Google Scholar](#)

CBS. (2021, 16 augustus). *Particuliere huishoudens naar samenstelling en grootte, 1 januari*. Geraadpleegd op 13-09-2021, van [StatLine - Particuliere huishoudens naar samenstelling en grootte, 1 januari \(cbs.nl\)](#)

Check Market. (2020, 11 februari). *Steekproefcalculator*. Geraadpleegd op 6 december 2021, van <https://nl.checkmarket.com/steekproefcalculator/>

Coleman, J. A., Green, B., Garthe, R. C., Worthington, E. L., Barker, S. B., & Ingram, K. M. (2016). The Coleman Dog Attitude Scale (C-DAS): *Development, refinement, validation, and reliability*. *Applied Animal Behaviour Science*, 176, 77–86. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2016.01.003>

Coleman, K. J., Rosenberg, D. E., Conway, T. L., Sallis, J.F., Saelens, B. E., Frank, L. D., & Cain, K. (2008). Physical activity, weight status, and neighborhood characteristics of dog walkers. *Preventive Medicine*, 47(3), 309-312. <https://doi:10.1016/j.ypmed.2008.05.007>

- Cooper, J. J., C. Ashton, S. Bishop, R. West, D. S. Mills, and R. J. Young. 2003. *Clever Hounds: Social Cognition in the Domestic Dog (Canis familiaris)*. Applied Animal Behaviour Science. Geraadpleegd op 4-11-2021, van [Clever hounds: social cognition in the domestic dog \(Canis familiaris\) - ScienceDirect](#)
- Cutt, H., Giles-Corti, B., Knuiman, M., & Burke, V. (2007). Dog ownership, health and physical activity: A critical review of the literature. *Health & Place*, 13(1), 261-272
<https://doi:10.1016/j.healthplace.2006.01.003>
- De Onderzoekers (z.d.). Tricomponent attitudemodel. Geraadpleegd op 28 december 2021, van <http://de-onderzoekers.nl/theorie-technieken/houding/onderzoek-naar-houding-tricomponent-attitudemodel/>
- Depauw S, Bosch G, Hesta M et al. (2012). *Fermentation of animal components in strict carnivores: a comparative study with cheetah fecal inoculum*. *J Anim Sci*. 90(8):2540–2548. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.2527/jas.2011-4377> [Crossref](#), [Google Scholar](#)
- Dibevo. (2020, 17 september). *Nieuwe cijfers: meer dan 27 miljoen huisdieren in Nederland*. Geraadpleegd op 13-09-2021, van <https://dibevo.nl/nieuws/nieuwe-cijfers-meer-dan-27-miljoen-huisdieren-in-nederland>
- Dibevo. (2021). *Coronacrisis zorgt voor piek in huisdierbezit*. Geraadpleegd op 13-09-2021, van <https://dibevo.nl/pers/coronacrisis-zorgt-voor-piek-in-huisdierbezit>
- Dillitzer N, Becker N, Kienzle E. (2011). *Intake of minerals, trace elements and vitamins in bone and raw food rations in adult dogs*. *Br J Nutr.*;106(S1):S53–56. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.1017/S0007114511002765> [Crossref](#), [Google Scholar](#)
- Dotson, M.J. & Hyatt, E.M. (2008). *Understanding dog-human companionship*. *Journal of Business Research*, 61(5), 457-466. Geraadpleegd op 9-11-2021, van <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2007.07.019>
- Douglas, D.K. (2005). *Benefits to pets from the human-animal bond: A study of pet owner behaviors and their relation to attachment*. Wichita State University. Geraadpleegd op 9-11-2021, van <https://soar.wichita.edu/bitstream/handle/10057/651/d05007.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
- Elmas, M. (2019, 27 mei). *Van DOGTV tot crematie van huisdieren: hoe humanisering de zaken van onze harige vrienden doet groeien*. Geraadpleegd op 01-10-2021, van <https://www.smartcompany.com.au/entrepreneurs/humanisation-driving-boom-pet-industry/>
- Ekowolf. (z.d.). *Carnivoor of Omnivoor*. Ekowolf Natuurlijke Diervoeding. Geraadpleegd op 19 oktober 2021, van <https://www.ekowolf.nl/bibliotheek/carnivoor-of-omnivoor>
- Euromonitor International (2018, juni). *Pet care in the Netherlands*. Geraadpleegd op 15-09-2021, van <https://www.euromonitor.com/pet-care-in-the-netherlands/report>
- Ensie. (2015, 10 april). *Gedrag*. Ensie.nl. Geraadpleegd op 28 december 2021, van <https://www.ensie.nl/redactie-ensie/gedrag>
- Farrugia, C. (2021, 18 augustus). *Wet Or Dry Dog Food? What's The Better Choice?* Dog Food Heaven. Geraadpleegd op 10 januari 2022, van <https://dogfoodheaven.com/wet-or-dry-dog-food/>
- FEDIAF. (2018, augustus). *Nutritional Guidelines*. The European Pet Food Industry. Geraadpleegd op 17-09-2021, van

<file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/FEDIAF%20Nutritional%20Guidelines%20for%20Complete%20and%20Complementary%20Pet%20Food%20for%20Cats%20and%20Dogs.pdf>

FEDIAF. (2019, april). *History of pet food manufacturing*. Fediaf.org. Geraadpleegd op 17-09-2021, van [history of pet food manufacturing - FEDIAF](#)

Forges-Larose, et al. (2020, 15 april). *Pet owner's perception of cat and dog behaviors at mealtime*. Diana-Petfood.Com. Geraadpleegd op 4 november 2021, van <https://www.diana-petfood.com/nam-en/publications/pet-owners-perception-of-cat-and-dog-behaviors-at-mealtime/>

Freeman LM, Michel KE. *Evaluation of raw food diets for dogs*. (2001). J Am Vet Med Assoc. 218(5):705–709. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.2460/javma.2001.218.705> [Crossref](#), [Google Scholar](#)

Fredriksson-Ahomaa MF, Helkkila T, Pernu N et al. (2017). *Raw meat-based diets in dogs and cats*. Vet Sci. 4(4):33. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.3390/vetsci4030033> [Crossref](#), [Google Scholar](#)

Gaston RJ. (2001). *Differing opinions of raw food diet research*. J Am Vet Med Assoc. 218(10):1554. Geraadpleegd, van [Google Scholar](#)

Gruben, M. (2018, 4 oktober). *Ons huisdier, ons kind: we behandelen ons huisdier steeds 'humaner'*. Geraadpleegd op 01-10-2021, van <https://www.ad.nl/binnenland/ons-huisdier-ons-kind-we-behandelen-ons-huisdier-steeds-humaner~af6be462/>

Handlin, L., Hydbring-Sandberg, E., Nilsson, A., Ejdeback, M., Jansson, A., & Uvnas-Moberg, K. (2011). Short-Term Interaction between Dogs and Their Owners: Effects on Oxytocin, Cortisol, Insulin and Heart Rate-An Exploratory Study. *Anthrozoos*, 24(3), 301-315. <https://doi.org/10.2752/175303711x13045914865385>

Hagen-Plantinga, E.A. (2011). *To BARF or not to BARF*. Mcvoordieren.nl. Geraadpleegd op 6-9-2021, van <https://mcvoordieren.nl/wp-content/uploads/2020/09/Barflezing-2.pdf>

Hare, B., Brown, M., Williamson, C. & Tomasello, M. (2002). *The Domestication of Social Cognition in Dogs*. *Science*, 298, 1634-1636. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.1126/science.1072702>

Harrison, F (1918). *Note Upon the Roman Agronomists*. Roman Farm Management. New York: The Macmillan Company. pp. 1–14

Hill SR. (2010) *Changing the metabolism of dogs (Canis familiaris) and cats (Felis catus) at rest and during exercise by manipulation of dietary macronutrients*. PhD thesis in nutritional science, Massey University, New Zealand. Geraadpleegd, van https://mro.massey.ac.nz/bitstream/handle/10179/1832/02_whole.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Holmberg M, Rosendal T, Engvall EO, Ohlson A, Lindberg A. (2015). *Prevalence of thermophilic Campylobacter species in Swedish dogs and characterization of C. jejuni isolates*. *Acta Vet Scand*. 57(1):19. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.1186/s13028-015-0108-0> [Crossref](#), [Google Scholar](#)

Human-Animal Bond Research Institute. (2022a, maart 16). *Survey of U.S. Pet Owners*. HABRI. Geraadpleegd op 31 mei 2022, van <https://habri.org/pet-owners-survey/#2021-survey>

Human-Animal Bond Research Institute. (2022b, 16 mei). *International Survey of Pet Owners & Veterinarians*. HABRI. Geraadpleegd op 25 mei 2022, van <https://habri.org/international-hab-survey/>

Instituut voor Antrozoölogie. (z.d.). *Onderzoek*. Geraadpleegd op 22-09-2021, van <https://instituutvoorantrozoologie.nl/onderzoek/>

Johnson, T. P., Garrity, T. F., & Stallones, L. (1992). *Psychometric Evaluation of the Lexington Attachment to Pets Scale (LAPS)*. *Anthrozoös*, 5(3), 160–175. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.2752/089279392787011395>

Johnson W, Sinning C. (2001). *Differing opinions of raw food diet research*. *J Am Vet Med Assoc*. 218(10):1553–1554. Geraadpleegd, van [Google Scholar](#)

Khuly P. (2013, 5 november). *Are dogs carnivores? Here's what new research says*. Geraadpleegd op 9-12-2021, van <http://www.vetstreet.com/our-pet-experts/are-dogs-carnivores-heres-what-new-research-says?page=2>

LICG. (z.d.-a.). *De sociale rol van huisdieren*. Geraadpleegd op 01-10-2021, van <https://www.licg.nl/de-sociale-rol-van-huisdieren>

LICG. (z.d.-b). *Voeding hond*. Geraadpleegd op 14 september 2021, van <https://www.licg.nl/honden/voeding-hond-algemeen/>

Merkus, J. (2021, 12 november). *Het verschil tussen kwantitatief en kwalitatief onderzoek (met voorbeelden)*. Scribbr. Geraadpleegd op 29 november 2021, van <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/kwalitatief-vs-kwantitatief-onderzoek/>

Ministerie LNV (2007, oktober). *Nota Dierenwelzijn*. Geraadpleegd op 22-09-2021, van <https://edepot.wur.nl/118502>

Morelli, G., Bastianello, S., Catellani, P. et al (2019, 4 March). *Raw meat-based diets for dogs: survey of owners' motivations, attitudes and practices*. *BMC Vet Res* 15, 74 (2019). <https://doi.org/10.1186/s12917-019-1824-x>

Morelli, G., Stefanutti, D., Ricci, R. (2021). *A Survey among Dog and Cat Owners on Pet Food Storage and Preservation in the Households*. *Animals* 2021, 11, 273. <https://doi.org/10.3390/ani11020273>

Morgan, S.K., Willis, S. & Shepherd, M.L. (2017). *Survey of owner motivations and veterinary input of owners feeding diets containing raw animal products*. Geraadpleegd op 7-9-2021, van <https://peerj.com/articles/3031/>

Onderzoekdoen.nl. (2017, 1 juli). *5-punts en 7-punts likert schaal, waarom kiezen voor welke likert schaal?* Geraadpleegd op 29 november 2021, van <https://www.onderzoekdoen.nl/enquete-onderzoek/likert-schaal/>

Peterson RO., Ciucci P. (2003). *The wolf as a carnivore*. In: Mech LDBotani L (ed). *Wolves: Behaviour, Ecology, and Conservation*. Chicago: University of Chicago Press; 104–130. Geraadpleegd, van [Google Scholar](#)

Pet Monitor (2018). *Ondernemen in het digitale tijdperk*. Geraadpleegd op 1 juli 2022, van <file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/Pet%20Monitor%202018.pdf>

RIVM (z.d.-a). *Maatregelen om voedselinfecties te voorkomen*. Geraadpleegd op 9 december 2021, van <https://www.rivm.nl/voedselinfecties/maatregelen-om-voedselinfecties-te-voorkomen>

- RIVM. (z.d.-b). *Risicogroepen*. Geraadpleegd op 27 september 2021, van <https://www.rivm.nl/ziek-doordier/risicogroepen>
- RVO. (2021, 22 september). *Dierenwelzijn*. Geraadpleegd op 01-10-2021, van <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/dieren/dierenwelzijn>
- Siebeck A. (2005). *Traditional bone broth in modern health and disease*. Townsend Letter, The Examiner of Alternative Medicine. Geraadpleegd, van <http://www.townsendletter.com/FebMarch2005/broth0205.htm>.
- Schlesinger DP, Joffe DJ. (2011). *Raw food diets in companion animals: a critical review*. Can Vet J. 52(1):50–54. Geraadpleegd, van [Google Scholar](#)
- SurveyMonkey, z.d. Koopgedrag meten, begrijpen en beïnvloeden. Geraadpleegd op 17 december 2021, van <https://nl.surveymonkey.com/mp/buying-behavior/>
- Stevenson, A. (2017, mei). History of the Pet Food Industry. Wikivet. Geraadpleegd op 10 januari 2022, van https://en.wikivet.net/History_of_the_Pet_Food_Industry_-_Nutrition
- Talentenbranche. (z.d.). *Werkgelegenheid en toekomstperspectief in de huisdierenzorg Branche*. Geraadpleegd op 01-10-2021, van <https://www.talentenbranche.com/Huisdierenzorgbranche-werkgelegenheid.html>
- Trendrapport. (z.d.). *Personalisering*. Geraadpleegd op 17 november 2021, van <https://trendrapport.s-bb.nl/vgg/groen/humanisering/personalisering/>
- Universiteit Utrecht. (z.d.). *One Welfare*. Faculteit diergeneeskunde. Geraadpleegd op 4 november 2021, van <https://www.uu.nl/organisatie/faculteit-diergeneeskunde/over-de-faculteit/departement-population-health-sciences/dier-in-wetenschap-en-maatschappij/themas/one-welfare>
- Van Bree FPJ., Bokken GCAM., Mineur R., et al. (2018). *Zoonotic bacteria and parasites found in raw meat-based diets for cats and dogs*. Vet Record. 182(2):50. Geraadpleegd, van <https://doi.org/10.1136/vr.104535> [Crossref](#), [Google Scholar](#)
- Van Dale. (z.d.). *Attitude*. Geraadpleegd op 10 november 2021, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/attitude#.YYuWr2DMJPY>
- Van den Dungen, M.A.C. & Hilgers, G.M. (2006, 5 juli). *Honden- en kattenbezitters: wat willen én moeten ze weten?* Platform Verantwoord Huisdierenbezit. Geraadpleegd op 20 januari 2022, van <https://edepot.wur.nl/117003>
- Vermeulen, J. (2021, 14 september). *Gezondheid en duurzaamheid ook grote thema's bij huisdiervoeding*. Levensmiddelen krant. Geraadpleegd op 17-09-2021, van <https://www.levensmiddelenkrant.nl/levensmiddelenkrant/nieuws/gezondheid-en-duurzaamheid-ook-grote-themas-bij-huisdiervoeding>
- Voerwijzer.com. (2019, 27 juni). *Het beste hondenvoer*. Geraadpleegd op 14-09-2021, van <https://www.voerwijzer.com/het-beste-hondenvoer/>
- WUR (2022, 20 mei). Opnieuw recordstijgingen prijzen rundvlees. Geraadpleegd op 27 mei 2022 van, [https://www.agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2424&themaID=3596§orID=2419#:~:text=De%20prijzen%20af%20vleesverwerking%20op,met%2043%20punten%20\(39%25\).](https://www.agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2424&themaID=3596§orID=2419#:~:text=De%20prijzen%20af%20vleesverwerking%20op,met%2043%20punten%20(39%25).)

Bijlage

Bijlage 1: Lexington Attachment to Pets Scale

Geef aan in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over de relatie met uw hond.

Itemvragen	Likertschaal				
	1 Helemaal oneens	2 Enigszins Oneens	3 Niet oneens/ niet eens	4 Enigszins eens	5 Helemaal eens
1. Mijn hond betekent meer voor mij dan een van mijn vrienden					
2. Heel vaak vertrouw ik op mijn hond					
3. Ik geloof dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden					
4. Mijn hond is mijn beste vriend					
5. Heel vaak worden mijn gevoelens voor mensen beïnvloed door de manier waarop ze op mijn hond reageren.					
6. Ik hou van mijn hond omdat hij/zij loyaler is naar mij dan de meeste mensen in mijn leven					
7. Ik vind het leuk om foto's van mijn hond aan anderen te laten zien					
8. Ik denk mijn hond gewoon een huisdier is					
9. Ik hou van mijn hond omdat hij/zij mij nooit veroordeelt					
10. Mijn hond weet wanneer ik mij slecht/ niet goed voel					
11. Ik praat vaak met andere mensen over mijn hond					
12. Mijn hond begrijpt mij					
13. Ik geloof dat liefde voor mijn hond me helpt gezond te blijven					
14. Honden verdienen net zoveel respect als mensen					
15. Mijn hond en ik hebben een zeer hechte relatie					
16. Ik zou bijna alles doen om voor mijn hond te zorgen					
17. Ik speel vaak met mijn hond					
18. Ik beschouw mijn hond als een belangrijk gezelschap					
19. Mijn hond maakt mij blij					
20. Ik heb het gevoel dat mijn hond deel uitmaakt van het gezin					
21. Ik ben erg gehecht aan mijn hond					
22. Het hebben van een hond draagt bij aan mijn geluk					
23. Ik beschouw mijn hond als een vriend					

* Opmerking: Eindscores kunnen worden berekend door de antwoorden op alle items bij elkaar op te tellen

Bijlage 2: 19 vragen met significante bijdrage uit resultaten wetenschappelijk onderzoek (met vertaling naar het Nederlands)

Factor	Item
Indoor/Outdoor	- The pet lives in the house Het huisdier woont in huis
	- In a 24 hour day, the pet is never outside In een dag van 24 uur is het huisdier nooit buiten
	- When I/we go to sleep, the pet sleeps on the bed, with me or a family member Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt het huisdier bij mij of een familielid op bed
	- In very hot or cold weather, the pet stays indoors Bij zeer warm of koud weer blijft het huisdier binnen
	- In bad weather (rain, storms), the pet stays indoors Bij slecht weer (regen, storm) blijft het huisdier binnen
	- The pet spends most of its time inside, wherever it wants to go Het huisdier brengt het grootste deel van de tijd binnen door, waar het ook heen wil
	When family members are home, the pet is always in the house with someone Als gezinsleden thuis zijn, is het huisdier altijd bij iemand in thuis
	- The dog does not have an outside doghouse De hond heeft buiten geen hondenhok
Attention	- The dog is walked regularly De hond wordt regelmatig uitgelaten De hond wordt meerdere keren per dag uitgelaten - (erf honden uitzondering maken)*
	- The dog goes along when someone in the household exercises (walk, jog, run, etc.) De hond gaat mee als iemand in het huishouden oefeningen doet (lopen, joggen, hardlopen etc)
	-The pet is bathed regularly Het huisdier wordt regelmatig gewassen Als de hond erg vies is wordt de hond gewassen
	- The pet has received training (socialization, obedience, tricks, etc.) Het huisdier heeft een training gevolgd (met de eigenaar) (socialisatie, gehoorzaamheid, trucjes, etc.)
	Traint u wekelijks met de hond?

Inclusion	- When planning a trip, I/we look for pet-friendly accommodations Bij het plannen van een reis zoek ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties
	- When I/we travel, the pet goes along Als ik/wij reis/reizen, gaat het huisdier mee
	- The pet is included in family events Het huisdier wordt betrokken bij familie-evenementen
Well-being	- The pet does not get scraps from the table Het huisdier krijgt geen restjes van de tafel / Het huisdier eet niet met de pot mee
	- I/we have looked for advice about the pet, from books, other pet owners, or experts Ik/wij heb/hebben gezocht naar advies over het huisdier, uit boeken, van andere eigenaren van gezelschapsdieren of experts
Safety	- Our yard is completely fenced in Onze tuin is volledig omheind
	- I/we have changed our home or yard to make it safer for the pet Ik/wij heb/hebben ons huis of onze tuin veranderd om het veiliger te maken voor het huisdier

(Douglas, 2005):

Bijlage 3: 15 vragen met significante bijdrage voor enquête

Gedrag van de eigenaar ten opzichte van de hond

Geef voor onderstaande vragen aan hoe vaak dat bij u voorkomt of van toepassing is.

Factor		Item	Liket schaal				
			1 Nooit	2 Soms	3 Neutraal	4 Vaak	5 Altijd
Indoor/ Outdoor	1	De hond woont in huis					
	2	In een dag van 24 uur is de hond altijd buiten geweest					
	3	Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt de hond bij mij of een familielid op bed					
	4	Bij zeer warm, koud of slecht weer (regen, storm) blijft de hond binnen*					
Attention	1	De hond wordt meerdere keren per dag uitgelaten. *Bij erf honden gaat een persoon ook meerdere keren per dag mee met de hond naar het hondenloket					
	2	De hond gaat mee als iemand in het huishouden oefeningen doet (lopen, joggen, hardlopen etc)					
	3	Als de hond erg vies is wordt de hond gewassen					
	4	Traint u wekelijks met de hond? (socialisatie, gehoorzaamheid, trucjes, etc.)					
Inclusion	1	Bij het plannen van een reis zoek ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties					
	2	Als ik/wij reis/reizen, gaat de hond mee					
	3	De hond wordt betrokken bij familie-evenementen					
Well-being	1	De hond eet niet met de pot mee					
	2	Ik/wij heb/hebben gezocht naar advies over de hond, uit boeken, van andere eigenaren van gezelschapsdieren of experts					
Safety	1	Is uw tuin volledig omheind voor uw hond(en)?					
	2	Ik/wij heb/hebben ons huis of onze tuin veranderd door het veiliger te maken voor de hond					

* Opmerking: Eindscores kunnen worden berekend door de antwoorden op alle items bij elkaar op te tellen.

Bijlage 4: Enquête mens-dierrelatie en rauwe diervoeding

Afstudeeronderzoek mens-dierrelatie en (rauwe) hondenvoeding

Beste hondeneigenaar,

Bedankt voor het openen van mijn afstudeeronderzoek!

Voor mijn afstudeeronderzoek voor de opleiding Diergezondheid en Management aan de Aeres Hogeschool Dronten doe ik onderzoek naar het gedrag en de houding van hondeneigenaren ten opzichte van de hond en het geven van rauwe of niet rauwe hondenvoeding. De doelgroep voor de enquête zijn alle hondeneigenaren.

De enquête bestaat uit 16 hoofdvragen en de invultijd bedraagt ongeveer 5-8 minuten. De antwoorden zijn niet naar een persoon te herleiden en worden vertrouwelijk verwerkt. Door het invullen van de enquête zal u mij erg helpen met mijn afstudeeronderzoek!

Alvast bedankt voor uw deelname!

**Vereist*

Demografische factoren

1. 1. Wat is uw geslacht? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Vrouw
☐ Man
☐ Wil ik liever niet zeggen

2. 2. Wat is uw leeftijdscategorie? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ < 26 jaar
☐ 26-40 jaar
☐ 41-55 jaar
☐ 56-75 jaar
☐ >75 jaar

3. 3. In welke provincie woont u? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Gelderland
- ☐ Overijssel
- ☐ Drenthe
- ☐ Groningen
- ☐ Flevoland
- ☐ Friesland
- ☐ Utrecht
- ☐ Brabant
- ☐ Limburg
- ☐ Zeeland
- ☐ Noord-Holland
- ☐ Zuid-Holland
- ☐ Ik woon in België
- ☐ Ik woon niet in Nederland en België

4. 4. Woont u binnen of buiten de bebouwde kom? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Binnen de bebouwde kom
- ☐ Buiten de bebouwde kom

5. 6. Hoeveel honden heeft u thuis? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ 1 hond
- ☐ 2 honden
- ☐ 3 honden
- ☐ 4 of meer honden

6. 5. In wat voor huishouden woont u? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Eenpersoonshuishouden *Ga naar vraag 8*
- ☐ Tweepersoonshuishouden *Ga naar vraag 7*
- ☐ Huishouden met kinderen *Ga naar vraag 7*

Verantwoordelijkheid

7. 7. Wie in uw huishouden is het meest verantwoordelijk voor het verzorgen en voeren van uw hond(en)? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Ikzelf
- ☐ Mijn partner
- ☐ Mijn vader
- ☐ Mijn moeder
- ☐ (Indien bij vraag 4 ingevuld 'huishouden met kinderen') Eén van de kinderen
- ☐ We delen de verantwoordelijkheid
- ☐ Iemand anders in het gezin

Hondenvoeding

De volgende vragen zullen over het soort hondenvoeding en de keuze voor hondenvoeding gaan

8. 8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Rauwe hondenvoeding (vers vlees KVV/ BARF) *Ga naar vraag 10*
- ☐ Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)
- ☐ Combinatie van rauwe hondenvoeding en fabrieksmatig bereide hondenvoeding
Ga naar vraag 14

Hondenvoeding

9. 9. Welke fabrieksmatig bereide voeding voert u voornamelijk aan uw hond? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Brokken *Ga naar vraag 12*
- ☐ Blik- of natvoer *Ga naar vraag 12*
- ☐ Anders zoals gebakken-, diner-, gevriesdroogde voeding of stoommaaltijden
Ga naar vraag 12

Ga naar vraag 12

Rauwe hondenvoeding

Draai uw telefoonscherm om alle antwoordmogelijkheden in beeld te laten verschijnen

10. Hieronder zijn enkele redenen genoemd voor het voeren van rauwe hondenvoeding. Geef aan in welke mate u onderstaande redenen belangrijk vindt. *

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1. Onbelangrijk	2. Enigszins belangrijk	3. Redelijk belangrijk	4. Belangrijk	5. Zeer belangrijk
Het product is natuurlijk (onbewerkt; geen conserveringsmiddelen of geur-/kleur- of smaakstoffen)	☐	☐	☐	☐	☐
De hond is een vleeseter (vroeger aten dieren ook rauw vlees)	☐	☐	☐	☐	☐
De hond nuttigt met voldoening de maaltijd	☐	☐	☐	☐	☐
Het geeft gezondheidsvoordelen (gezonde/glanzende vacht; minder/stevigere ontlasting; verbetering immuunsysteem; schoner gebit; als oplossing van aandoeningen etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Op advies van anderen (fokkers, dierenarts of bekenden etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Gemakkelijk in bewaring en gebruik	☐	☐	☐	☐	☐
De prijs van het voer	☐	☐	☐	☐	☐

11. 11. Waarom voert u géén fabrieksmatig bereide hondenvoeding? Kruis maximaal 3 opties aan

Vink alle toepasselijke opties aan.

- ☐ Er zitten geur-/kleur-/smaakstoffen en/of conserveringsmiddelen in
- ☐ De natuurlijkheid van het product gaat verloren door verhittingsprocessen
- ☐ Bezorgdheid over de veiligheid- en kwaliteitscontroles van fabrieksmatig bereide hondenvoeding
- ☐ Aan het product is niet te zien welke ingrediënten (grondstoffen) erin zitten
- ☐ Rauwe hondenvoeding is gezonder dan fabrieksmatig bereide voeding
- ☐ Op advies van anderen (fokker; dierenarts; bekenden etc.)
- ☐ Mijn hond vindt fabrieksmatig bereide voeding niet lekker
- ☐ Minder gemakkelijk in bewaring en gebruik
- ☐ Om de prijs van het voer

Ga naar vraag 14

**Fabrieksmatig
bereide
hondenvoeding**

Draai uw telefoonscherm om alle
antwoordmogelijkheden in beeld te laten verschijnen

12. Hieronder zijn enkele redenen genoemd voor het voeren van fabrieksmatig bereide hondenvoeding. Geef aan in welke mate u onderstaande redenen belangrijk vindt.

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1. Onbelangrijk	2. Enigszins belangrijk	3. Redelijk belangrijk	4. Belangrijk	5. Zeer belangrijk
Het voer is gemakkelijk in aanschaf/ bewaring en gebruik	☐	☐	☐	☐	☐
De hond is een vleeseter	☐	☐	☐	☐	☐
Fabrieksmatig bereide hondenvoeding is gezonder dan rauwe hondenvoeding	☐	☐	☐	☐	☐
Voor stevigere ontlasting	☐	☐	☐	☐	☐
Verbetering van de mondhygiëne/ schoner gebit	☐	☐	☐	☐	☐
Als oplossing van aandoeningen/ziekte (bv. verteringsproblemen of allergieën)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn hond nuttigt met voldoening fabrieksmatig bereide hondenvoeding	☐	☐	☐	☐	☐
Op advies van anderen (fokker, dierenarts, bekenden etc)	☐	☐	☐	☐	☐
Fabrieksmatige hondenvoeding is hygiënischer (minder risico's)	☐	☐	☐	☐	☐

De prijs van het voer

☐
☐
☐
☐
☐

13. 13. Waarom voert u géén rauwe hondenvoeding? Kruis maximaal 3 opties aan *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- ☐ Op advies van anderen (fokker/dierenarts/bekenden etc)
- ☐ Mijn hond nuttigt fabrieksmatig bereide hondenvoeding met voldoening
- ☐ Moeilijker in bewaring en gebruik én het kost meer bereidingstijd
- ☐ Bezorgdheid over de veiligheid- en kwaliteitscontroles van rauwe hondenvoeding
- ☐ Het is duurder om rauwe diervoeding te bewaren (energiekosten, vriezer, koelkast)
- ☐ Het voeren van rauwe hondenvoeding is minder hygiënisch/veilig (meer risico's)
- ☐ Achteruitgang mondhygiëne/ minder schoon gebit
- ☐ Om de prijs van het voer

Voertijd

14. 14. Hoe vaak wordt de hond per dag gevoerd met de hoofdmaaltijd? *

Markeer slechts één ovaal.

- ☐ Een keer per dag
- ☐ Twee keer per dag
- ☐ Meer dan twee keer per dag
- ☐ De voerbak is altijd gevuld/beschikbaar, dus de hond kan eten wanneer hij/zij dat wil

De houding van de eigenaar t.o.v. de hond

15. 15. Geef aan in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over de relatie met uw hond(en). Het invullen van deze korte vragen gaat vrij snel!

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1 - Helemaal oneens	2 - Enigszins Oneens	3 - Niet oneens/ niet eens	4 - Enigszins eens	5 - Helemaal eens
1. Mijn hond betekent meer voor mij dan een van mijn vrienden	☐	☐	☐	☐	☐
2. Heel vaak vertrouw ik op mijn hond	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik geloof dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden	☐	☐	☐	☐	☐
4. Mijn hond is mijn beste vriend	☐	☐	☐	☐	☐
5. Heel vaak	☐	☐	☐	☐	☐

worden mijn
gevoelens
voor
mensen
beïnvloed
door de
manier
waarop ze
op mijn
hond(en)
reageren

6. Ik hou van
mijn hond,
omdat hij/zij
loyaler is
naar mij dan
de meeste
mensen in
mijn leven

☐
☐
☐
☐
☐

7. Ik vind
het leuk om
foto's van
mijn
hond(en)
aan anderen
te laten zien

☐
☐
☐
☐
☐

8. Ik denk
dat mijn
hond
gewoon een
huisdier is

☐
☐
☐
☐
☐

De houding van de eigenaar t.o.v. de hond

16. *

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1 - Helemaal oneens	2 - Enigszins oneens	3 - Niet oneens/niet eens	4 - Enigszins eens	5 - Helemaal eens
9. Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij mij nooit veroordeelt	☐	☐	☐	☐	☐
10. Mijn hond weet wanneer ik mij slecht/niet goed voel	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ik praat vaak met andere mensen over mijn hond(en)	☐	☐	☐	☐	☐
12. Mijn hond begrijpt mij	☐	☐	☐	☐	☐

13. Ik geloof
dat liefde
voor mijn
hond(en) me
helpt
gezond te
blijven

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

14. Honden
verdienen
net zoveel
respect als
mensen

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

15. Mijn
hond(en) en
ik hebben
zeer hechte
relatie

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

16. Ik zou
bijna alles
doen om
voor mijn
hond(en) te
zorgen

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Houding van de eigenaar t.o.v. de hond

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1 - Helemaal oneens	2 - Enigszins oneens	3 - Niet oneens/ niet eens	4 - Enigszins eens	5 - Helemaal eens
17. Ik speel vaak met mijn hond(en)	☐	☐	☐	☐	☐
18. Ik beschouw mijn hond(en) als een belangrijk gezelschap	☐	☐	☐	☐	☐
19. Mijn hond(en) maakt mij blij	☐	☐	☐	☐	☐
20. Ik heb het gevoel dat mijn hond(en) deel uitmaakt van het gezin	☐	☐	☐	☐	☐
21. Ik ben	☐	☐	☐	☐	☐

erg gehecht
aan mijn
hond(en)

22. Het
hebben van
een hond
draagt bij
aan mijn
geluk

☐☐☐☐☐

23. Ik
beschouw
mijn hond
als een
vriend

☐☐☐☐☐

Het gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond

18. 16. Beantwoord de volgende korte vragen op basis van uw gedrag ten opzichte van uw hond(en). Geef voor onderstaande vragen aan hoe vaak dat bij u voorkomt of van toepassing is. Deze korte vragen zijn nog sneller te beantwoorden!

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1 - Nooit	2 - Soms	3 - Neutraal	4 - Vaak	5 - Altijd
1. De hond woont in huis	☐	☐	☐	☐	☐
2. In een dag van 24 uur is de hond altijd buiten geweest	☐	☐	☐	☐	☐
3. Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt de hond bij mij of een familielid op bed	☐	☐	☐	☐	☐
4. Bij zeer warm, koud of slecht weer (regen, storm) blijft de hond binnen/ gaat niet naar buiten	☐	☐	☐	☐	☐

Gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond

19.

Markeer slechts één ovaal per rij.

1 - Nooit 2 - Soms 3 - Neutraal 4 - Vaak 5 - Altijd

1. De hond wordt meerdere keren per dag uitgelaten. Bij boerderij honden gaat een persoon meerdere keren per dag mee met de hond om zijn/haar behoefte te doen

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. De hond gaat mee als iemand in het huishouden oefeningen doet (lopen, joggen, hardlopen etc.)

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

3. Als de hond erg vies is wordt de hond gewassen

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

4. Traint u wekelijks met de hond? (socialisatie, gehoorzaamheid, trucjes, etc.)

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Het gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond

20. *

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1 - Nooit	2 - Soms /af en toe	3 - Neutraal	4 - Vaak	5 - Altijd
1. Als ik/wij reis/reizen, gaat de hond mee (van de ene locatie naar een andere locatie)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Bij het plannen van een reis zoek(en) ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties als de hond mee gaat	☐	☐	☐	☐	☐
3. De hond wordt betrokken bij familie-evenementen	☐	☐	☐	☐	☐

Het gedrag van de eigenaar t.o.v. de hond

21.

Markeer slechts één ovaal per rij.

1 - Nooit 2 - Soms 3 - Neutraal 4 - Vaak 5 - Altijd

1. De hond eet met de
pot mee

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. Ik/wij
verdiep/verdiepen
mij/ons in informatie
over honden uit
boeken, van andere
hondeneigenaren of
van experts (over bijv.
gedrag/welzijn/voedin
g of gezondheid van
de hond)

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Het gedrag t.o.v. de hond

22. *

Markeer slechts één ovaal per rij.

	1 - Nee	5 - Ja
1. Is uw tuin volledig omheind (dicht) voor uw hond(en)?	☐	☐
2. Ik/wij heb/hebben ons huis en/of onze tuin veranderd door het veiliger te maken voor de hond(en)	☐	☐

Einde
enquête

Ik wil u vriendelijk bedanken voor uw tijd én het invullen van de vragen.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

Bijlage 5: Aantal respondenten per dag gedurende 14 dagen

Dag	Datum	Geplaats op/ gedeeld via	Aantal respondenten
Dag 1	24-01-2022	✓ Facebookpagina student* ✓ Gedeeld door bekend netwerk* hondenwereld ✓ Geplaatst op "Fokker voor Fokkers" door bekend netwerk* ✓ Geplaatst op "Hondenliefhebbers* Achterhoek" door bekend netwerk	249
Dag 2	25-01	✓ Enquête gedeeld via de mail naar 250 hondeneigenaren die vers vlees voeren	192
Dag 3	26-01		45
Dag 4	27-01		29
Dag 5	28-01	✓ Zelf gedeeld in de Facebook groep "Ik voer vers en brok"*	89
Dag 6	29-01		16
Dag 7	30-01		7
Dag 8	31-01		11
Dag 9	01-02	✓ Nogmaals gedeeld op de Facebookpagina van de student* ✓ Nogmaals gedeeld door bekend netwerk hondenwereld*	25
Dag 10	02-02		83
Dag 11	03-02		9
Dag 12	04-02		4
Dag 13	05-02		2
Dag 14	06-02		3
Totaal			762

* Door vele hondeneigenaren en bekenden is deze enquête gedeeld en zo heeft de enquête een steeds groter bereik gekregen

Bijlage 6: SPSS output ongepaarde T-toets enquêtevraag 15

Vraag 15.1: Mijn hond betekent meer voor mij dan een van mijn vrienden

Group Statistics											
		8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean				
15. [1. Mijn hond betekent meer voor mij dan een van mijn vrienden]		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)		243	3,95	1,031	,066				
		Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)		293	4,10	,916	,054				

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
15. [1. Mijn hond betekent meer voor mij dan een van mijn vrienden]	Equal variances assumed	1,679	,196	-1,804	534	,036	,072	-,152	,084	-,317	,014
	Equal variances not assumed			-1,784	488,785	,038	,075	-,152	,085	-,319	,015

Vraag 15.2: Heel vaak vertrouw ik op mijn hond

Group Statistics											
		8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean				
15. [2. Heel vaak vertrouw ik op mijn hond]		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)		243	4,25	,847	,054				
		Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)		293	4,26	,778	,045				

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
15. [2. Heel vaak vertrouw ik op mijn hond]	Equal variances assumed	1,463	,227	-,167	534	,434	,867	-,012	,070	-,150	,126
	Equal variances not assumed			-,166	497,307	,434	,868	-,012	,071	-,151	,127

Vraag 15.3: Ik geloof dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden

Group Statistics											
		8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean				
15. [3. Ik geloof dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden]		Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)		243	2,93	1,300	,083				
		Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)		293	3,32	1,176	,069				

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
15. [3. Ik geloof dat honden dezelfde rechten en privileges moeten hebben als gezinsleden]	Equal variances assumed	3,106	,079	-3,612	534	<,001	<,001	-,387	,107	-,597	-,176
	Equal variances not assumed			-3,579	493,560	<,001	<,001	-,387	,108	-,599	-,174

Vraag 15.4: Mijn hond is mijn beste vriend

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [4. Mijn hond is mijn beste vriend]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,23	,948	,061
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,27	,863	,050

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
15. [4. Mijn hond is mijn beste vriend]	Equal variances assumed	2,714	,100	-.447	534	,327	,655	-.035	,078	-.189	,119
	Equal variances not assumed			-.444	495,177	,329	,658	-.035	,079	-.190	,120

Vraag 15.5: Heel vaak worden mijn gevoelens voor mensen beïnvloed door de manier waarop ze op mijn hond(en) reageren.

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [5. Heel vaak worden mijn gevoelens voor mensen beïnvloed door de manier waarop ze op mijn hond(en) reageren]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,45	1,263	,081
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,87	1,115	,065

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
15. [5. Heel vaak worden mijn gevoelens voor mensen beïnvloed door de manier waarop ze op mijn hond(en) reageren]	Equal variances assumed	10,458	,001	-4,104	534	<,001	<,001	-.422	,103	-.624	-.220
	Equal variances not assumed			-4,056	487,233	<,001	<,001	-.422	,104	-.626	-.217

Vraag 15.6: Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij loyaler is naar mij dan de meeste mensen in mijn leven

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [6. Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij loyaler is naar mij dan de meeste mensen in mijn leven]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,52	1,290	,083
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,70	1,199	,070

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
15. [6. Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij loyaler is naar mij dan de meeste mensen in mijn leven]	Equal variances assumed	2,915	,088	-1,650	534	,050	,099	-.178	,108	-.389	,034
	Equal variances not assumed			-1,639	500,264	,051	,102	-.178	,108	-.391	,035

Vraag 15.7: Ik vind het leuk om foto's van mijn hond(en) aan anderen te laten zien

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [7. Ik vind het leuk om foto's van mijn hond(en) aan anderen te laten zien]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,99	1,068	,069
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,12	1,027	,060

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
15. [7. Ik vind het leuk om foto's van mijn hond(en) aan anderen te laten zien]	Equal variances assumed	,162	,688	-1,370	534	,086	,171	-,124	,091	-,303	,054
	Equal variances not assumed			-1,365	507,974	,086	,173	-,124	,091	-,303	,055

Vraag 15.8: Ik denk dat mijn hond gewoon een huisdier is

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [8. Ik denk dat mijn hond gewoon een huisdier is]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,02	1,356	,087
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	2,76	1,425	,083

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
15. [8. Ik denk dat mijn hond gewoon een huisdier is]	Equal variances assumed	3,491	,062	2,145	534	,016	,032	,259	,121	,022	,497
	Equal variances not assumed			2,155	524,054	,016	,032	,259	,120	,023	,496

Vraag 15.9: Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij mij nooit veroordeelt

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [9. Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij mij nooit veroordeelt]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,09	1,077	,069
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,15	1,008	,059

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
15. [9. Ik hou van mijn hond, omdat hij/zij mij nooit veroordeelt]	Equal variances assumed	,148	,701	-,577	534	,282	,564	-,052	,090	-,229	,125
	Equal variances not assumed			-,574	501,785	,283	,566	-,052	,091	-,230	,126

Vraag 15.10: Mijn hond weet wanneer ik mijn slecht/niet goed voel

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [10. Mijn hond weet wanneer ik mij slecht/niet goed voel]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,23	,857	,055
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,44	,722	,042

Independent Samples Test										
Levene's Test for Equality of Variances					t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference Lower Upper
15. [10. Mijn hond weet wanneer ik mij slecht/niet goed voel]	Equal variances assumed	2,570	,110	-3,017	534	,001	,003	-,206	,068	-,340 -,072
	Equal variances not assumed			-2,969	474,571	,002	,003	-,206	,069	-,342 -,070

Vraag 15.11: Ik praat vaak met andere mensen over mijn hond(en)

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [11. Ik praat vaak met andere mensen over mijn hond(en)]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,97	,960	,062
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,22	,849	,050

Independent Samples Test										
Levene's Test for Equality of Variances					t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference Lower Upper
15. [11. Ik praat vaak met andere mensen over mijn hond(en)]	Equal variances assumed	,954	,329	-3,207	534	<,001	,001	-,251	,078	-,404 -,097
	Equal variances not assumed			-3,170	487,906	<,001	,002	-,251	,079	-,406 -,095

15.12: Mijn hond begrijpt mij

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [12. Mijn hond begrijpt mij]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,78	,962	,062
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,83	1,015	,059

Independent Samples Test										
Levene's Test for Equality of Variances					t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference Lower Upper
15. [12. Mijn hond begrijpt mij]	Equal variances assumed	,575	,448	-,639	534	,261	,523	-,055	,086	-,224 ,114
	Equal variances not assumed			-,642	524,545	,260	,521	-,055	,086	-,223 ,113

15.13: Ik geloof dat liefde voor mijn hond(en) me helpt gezond te blijven

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [13. Ik geloof dat liefde voor mijn hond(en) me helpt gezond te blijven]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,17	,825	,053
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,37	,819	,048

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference
15. [13. Ik geloof dat liefde voor mijn hond(en) me helpt gezond te blijven]	Equal variances assumed	,188	,665	-2,697	534	,004	,007	-,192	,071
	Equal variances not assumed			-2,696	514,451	,004	,007	-,192	,071

15.14: Honden verdienen net zoveel respect als mensen

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [14. Honden verdienen net zoveel respect als mensen]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,30	,901	,058
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,48	,761	,044

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference
15. [14. Honden verdienen net zoveel respect als mensen]	Equal variances assumed	8,368	,004	-2,528	534	,006	,012	-,182	,072
	Equal variances not assumed			-2,488	475,058	,007	,013	-,182	,073

15.15: Mijn hond(en) en ik hebben een zeer hechte relatie

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [15. Mijn hond(en) en ik hebben zeer hechte relatie]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,47	,670	,043
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,54	,694	,041

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference
15. [15. Mijn hond(en) en ik hebben zeer hechte relatie]	Equal variances assumed	,360	,549	-1,240	534	,108	,215	-,074	,059
	Equal variances not assumed			-1,245	521,974	,107	,214	-,074	,059

15.16: Ik zou bijna alles doen om voor mijn hond(en) te zorgen

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [16. Ik zou bijna alles doen om voor mijn hond (en) te zorgen]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,46	,723	,046
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,65	,592	,035

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
15. [16. Ik zou bijna alles doen om voor mijn hond (en) te zorgen]	Equal variances assumed	14,933	<,001	-3,362	534	<,001	<,001	-,191	,057	-,303	-,079
	Equal variances not assumed			-3,301	466,784	<,001	,001	-,191	,058	-,305	-,077

15.17: Ik speel vaak met mijn hond(en)

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [17. Ik speel vaak met mijn hond(en)]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,35	,747	,048
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,31	,826	,048

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
15. [17. Ik speel vaak met mijn hond(en)]	Equal variances assumed	1,044	,307	,462	534	,322	,644	,032	,069	-,103	,166
	Equal variances not assumed			,466	529,984	,321	,641	,032	,068	-,102	,165

15.18: Ik beschouw mijn hond(en) als een belangrijk gezelschap

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [18. Ik beschouw mijn hond(en) als een belangrijk gezelschap]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,65	,578	,037
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,73	,490	,029

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
15. [18. Ik beschouw mijn hond(en) als een belangrijk gezelschap]	Equal variances assumed	8,896	,003	-1,574	534	,058	,116	-,073	,046	-,163	,018
	Equal variances not assumed			-1,550	476,136	,061	,122	-,073	,047	-,165	,019

15.19: Mijn hond(en) maakt mij blij

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [19. Mijn hond(en) maakt mij blij]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,79	,453	,029
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,83	,400	,023

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p		
15. [19. Mijn hond(en) maakt mij blij]	Equal variances assumed	4,100	,043	-1,044	534	,148	,297	-,039	,037
	Equal variances not assumed			-1,032	487,400	,151	,302	-,039	,037

15.20: Ik heb het gevoel dat mijn hond(en) deel uitmaakt van het gezin

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [20. Ik heb het gevoel dat mijn hond(en) deel uitmaakt van het gezin]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,71	,552	,035
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,82	,414	,024

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p		
15. [20. Ik heb het gevoel dat mijn hond(en) deel uitmaakt van het gezin]	Equal variances assumed	23,310	<,001	-2,483	534	,007	,013	-,104	,042
	Equal variances not assumed			-2,419	440,738	,008	,016	-,104	,043

15.21: Ik ben erg gehecht aan mijn hond(en)

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [21. Ik ben erg gehecht aan mijn hond(en)]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,77	,519	,033
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,84	,400	,023

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p		
15. [21. Ik ben erg gehecht aan mijn hond(en)]	Equal variances assumed	13,124	<,001	-1,850	534	,032	,065	-,073	,040
	Equal variances not assumed			-1,806	449,266	,036	,072	-,073	,041

15.22: Het hebben van een hond draagt bij aan mijn geluk

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [22. Het hebben van een hond draagt bij aan mijn geluk]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,66	,576	,037
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,79	,506	,030

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		Mean Difference		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p			Lower	Upper
15. [22. Het hebben van een hond draagt bij aan mijn geluk]	Equal variances assumed	18,217	<,001	-2,690	534	,004	,007	-,126	,047	-,218	-,034
	Equal variances not assumed			-2,658	486,077	,004	,008	-,126	,047	-,219	-,033

15.23: Ik beschouw mijn hond als een vriend

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
15. [23. Ik beschouw mijn hond als een vriend]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,42	,800	,051
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,54	,728	,043

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		Mean Difference		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Two-Sided p			Lower	Upper
15. [23. Ik beschouw mijn hond als een vriend]	Equal variances assumed	3,552	,060	-1,819	534	,035	,070	-,120	,066	-,250	,010
	Equal variances not assumed			-1,803	495,018	,036	,072	-,120	,067	-,251	,011

Bijlage 7: SPSS output ongepaarde T-toets enquêtevraag 16

Factor indoor/outdoor

16.1: De hond woont in huis

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [1. De hond woont in huis]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,86	,460	,030
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,88	,499	,029

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances					t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Significance		Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
						One-Sided p	Two-Sided p			Lower	Upper
16. [1. De hond woont in huis]	Equal variances assumed	,611	,435	-,489	534	,312	,625	-,020	,042	-,103	,062
	Equal variances not assumed			-,493	528,082	,311	,622	-,020	,042	-,102	,061

16.2: In een dag van 24 uur is de hond altijd buiten geweest

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [2. In een dag van 24 uur is de hond altijd buiten geweest]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,92	1,590	,102
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,68	1,722	,101

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances					t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Significance		Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
						One-Sided p	Two-Sided p			Lower	Upper
16. [2. In een dag van 24 uur is de hond altijd buiten geweest]	Equal variances assumed	7,464	,007	1,705	534	,044	,089	,246	,144	-,037	,530
	Equal variances not assumed			1,717	527,902	,043	,086	,246	,143	-,035	,527

16.3: Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt de hond bij mij of een familielid op bed

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [3. Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt de hond bij mij of een familielid op bed]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	1,81	1,417	,091
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	2,44	1,661	,097

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [3. Als ik/wij ga/gaan slapen, slaapt de hond bij mij/ van een familielid op bed]	Equal variances assumed	36,264	<,001	-4,670	534	<,001	<,001	-,630	,135	-,895	-,365
	Equal variances not assumed			-4,740	533,575	<,001	<,001	-,630	,133	-,892	-,369

16.4: Bij zeer warm, koud of slecht weer (regen, storm) blijft de hond binnen/ gaat niet naar buiten

Group Statistics				
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?				
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [4. Bij zeer warm, koud of slecht weer (regen, storm) blijft de hond binnen/ gaat niet naar buiten]				
Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	2,39	1,477	,095
Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	2,44	1,464	,086

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [4. Bij zeer warm, koud of slecht weer (regen, storm) blijft de hond binnen/ gaat niet naar buiten]	Equal variances assumed	,249	,618	-,419	534	,338	,675	-,053	,128	-,304	,197
	Equal variances not assumed			-,419	514,250	,338	,676	-,053	,128	-,304	,197

Factor attention

16.5: De hond wordt meerdere keren per dag uitgelaten. Bij boerderij honden gaat een persoon meerdere keren per dag mee met de hond om zijn/haar behoefte te doen

Group Statistics				
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?				
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [1. De hond wordt meerdere keren per dag uitgelaten. Bij boerderij honden gaat een persoon meerdere keren per dag mee met de hond om zijn/haar behoefte te doen]				
Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,67	,793	,051
Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,75	,663	,039

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [1. De hond wordt meerdere keren per dag uitgelaten. Bij boerderij honden gaat een persoon meerdere keren per dag mee met de hond om zijn/haar behoefte te doen]	Equal variances assumed	6,763	,010	-1,394	534	,082	,164	-,088	,063	-,211	,036
	Equal variances not assumed			-1,371	472,468	,086	,171	-,088	,064	-,213	,038

16.6: De hond gaat mee als iemand in het huishouden oefeningen doet (lopen, joggen, hardlopen etc.)

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [2. De hond gaat mee als iemand in het huishouden oefeningen doet (lopen, joggen, hardlopen etc.)]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,27	1,499	,096
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,39	1,414	,083

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Mean Difference		
16. [2. De hond gaat mee als iemand in het huishouden oefeningen doet (lopen, joggen, hardlopen etc.)]	Equal variances assumed	3,226	,073	-,938	534	,174	,349	-,118	,126
	Equal variances not assumed			-,932	503,604	,176	,352	-,118	,127

16.7: Als de hond erg vies is, wordt de hond gewassen

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [3. Als de hond erg vies is wordt de hond gewassen]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,27	1,304	,084
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,24	1,404	,082

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Mean Difference		
16. [3. Als de hond erg vies is wordt de hond gewassen]	Equal variances assumed	3,706	,055	,242	534	,404	,809	-,029	,118
	Equal variances not assumed			,244	527,124	,404	,807	-,029	,117

16.8: Traint u wekelijks met de hond? (socialisatie, gehoorzaamheid, trucjes etc.)

Group Statistics

8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [4. Traint u wekelijks met de hond? (socialisatie, gehoorzaamheid, trucjes, etc.)]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,55	1,339	,086
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,79	1,228	,072

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t		t-test for Equality of Means		95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.			Significance One-Sided p	Mean Difference		
16. [4. Traint u wekelijks met de hond? (socialisatie, gehoorzaamheid, trucjes, etc.)]	Equal variances assumed	5,202	,023	-2,202	534	,014	-,028	-,244	,111
	Equal variances not assumed			-2,184	496,862	,015	-,029	-,244	,112

Factor inclusion

16.9: Als ik/wij reis/reizen, gaat de hond mee (van de nee locatie naar een andere locatie)

Group Statistics					
	8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [1. Als ik/wij reis/reizen, gaat de hond mee (van de ene locatie naar een andere locatie)]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,11	1,419	,091
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,72	1,343	,078

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [1. Als ik/wij reis/reizen, gaat de hond mee (van de ene locatie naar een andere locatie)]	Equal variances assumed	6,408	,012	-5,157	534	<,001	<,001	-,617	,120	-,851	-,382
	Equal variances not assumed			-5,131	504,410	<,001	<,001	-,617	,120	-,853	-,380

16.10: Bij het plannen van ene reis zoek(en) ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties als de hond mee gaat

Group Statistics					
	8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [2. Bij het plannen van een reis zoek(en) ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties als de hond mee gaat]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,38	1,636	,105
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,19	1,247	,073

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [2. Bij het plannen van een reis zoek(en) ik/wij naar huisdiervriendelijke accommodaties als de hond mee gaat]	Equal variances assumed	70,022	<,001	-6,515	534	<,001	<,001	-,812	,125	-1,057	-,567
	Equal variances not assumed			-6,356	445,667	<,001	<,001	-,812	,128	-1,063	-,561

16.11: De hond wordt betrokken bij familie-evenementen

Group Statistics					
	8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [3. De hond wordt betrokken bij familie-evenementen]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,35	1,235	,079
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,69	1,198	,070

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [3. De hond wordt betrokken bij familie-evenementen]	Equal variances assumed	1,131	,288	-3,262	534	<,001	,001	-,344	,105	-,551	-,137
	Equal variances not assumed			-3,253	509,742	<,001	,001	-,344	,106	-,551	-,136

Factor well-being

16.12: De hond eet met de pot mee

Group Statistics				
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?				
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [1. De hond eet met de pot mee]				
Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,50	,878	,056
Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,68	,645	,038

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [1. De hond eet met de pot mee]	Equal variances assumed	20,200	<,001	-2,801	534	,003	,005	-,185	,066	-,314	-,055
	Equal variances not assumed			-2,724	434,753	,003	,007	-,185	,068	-,318	-,051

16.13: Ik/wij verdiep/verdiepen mij/ons in informatie over honden uit boeken, van andere hondeneigenaren of van experts (over bijv. gedrag/welzijn/voeding of gezondheid van de hond)

Group Statistics				
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?				
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [2. Ik/wij verdiep/verdiepen mij/ons in informatie over honden uit boeken, van andere hondeneigenaren of van experts (over bijv. gedrag/welzijn/voeding of gezondheid van de hond)]				
Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,26	1,336	,086
Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	3,95	1,026	,060

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [2. Ik/wij verdiep/verdiepen mij/ons in informatie over honden uit boeken, van andere hondeneigenaren of van experts (over bijv. gedrag/welzijn/voeding of gezondheid van de hond)]	Equal variances assumed	48,479	<,001	-6,827	534	<,001	<,001	-,697	,102	-,898	-,496
	Equal variances not assumed			-6,664	447,734	<,001	<,001	-,697	,105	-,903	-,492

Factor safety

16.14: Is uw tuin volledig omheind (dicht) voor uw hond(en)?

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [1. Is uw tuin volledig omheind (dicht) voor uw hond(en)?]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	4,33	1,501	,096
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,74	,987	,058

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [1. Is uw tuin volledig omheind (dicht) voor uw hond(en)?]	Equal variances assumed	63,283	<,001	-3,842	534	<,001	<,001	-,416	,108	-,628	-,203
	Equal variances not assumed			-3,702	403,559	<,001	<,001	-,416	,112	-,636	-,195

16.15: Ik/wij heb/hebben ons huis en/of onze tuin veranderd door het veiliger te maken voor de hond(en)

Group Statistics					
8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
16. [2. Ik/wij heb/hebben ons huis en/of onze tuin veranderd door het veiliger te maken voor de hond(en)]	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	3,52	1,936	,124
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KWI BARF)	293	4,14	1,646	,096

Independent Samples Test											
Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance One-Sided p	Two-Sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
16. [2. Ik/wij heb/hebben ons huis en/of onze tuin veranderd door het veiliger te maken voor de hond(en)]	Equal variances assumed	59,230	<,001	-4,016	534	<,001	<,001	-,621	,155	-,925	-,317
	Equal variances not assumed			-3,957	477,123	<,001	<,001	-,621	,157	-,930	-,313

Bijlage 8: SPSS output gemiddelde totaalscore van de houding en het gedrag

Gemiddelde totaalscore van het gedrag en de houding van hondeneigenaren die rauwe hondenvoeding of fabrieksmatig bereide hondenvoeding geven

Group Statistics

	8. Welk type voer krijgt uw hond het vaakst als hoofdmaaltijd?	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
TotaalScorehouding	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	95,1811	11,47546	,73615
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KVV/ BARF)	293	97,9352	10,19061	,59534
TotaalScoreGedrag	Fabrieksmatig bereide hondenvoeding (brokken, blik etc.)	243	53,1564	8,00724	,51366
	Rauwe hondenvoeding (vers vlees KVV/ BARF)	293	57,7270	6,69649	,39121

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Significance		Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
						One-Sided p	Two-Sided p			Lower	Upper
TotaalScorehouding	Equal variances assumed	3,237	,073	-2,941	534	,002	,003	-2,75408	,93636	-4,59348	-,91469
	Equal variances not assumed			-2,909	488,788	,002	,004	-2,75408	,94676	-4,61430	-,89387
TotaalScoreGedrag	Equal variances assumed	11,489	<,001	-7,197	534	<,001	<,001	-4,57058	,63509	-5,81817	-3,32300
	Equal variances not assumed			-7,079	472,432	<,001	<,001	-4,57058	,64568	-5,83934	-3,30183

Bijlage 9: Checklist schriftelijk rapporteren

Checklist Schriftelijk Rapporteren

Naam: Daphne Schilderink

Klas: 4DG

*De beoordelingscriteria die met een * zijn aangegeven, zijn 'killing points'. Wanneer de beoordelaar daarvan meer dan vijf heeft aangekruist, dien je het rapport/verslag op alle onvoldoende onderdelen te verbeteren. In het afstudeerwerkstuk zijn geen 'killing points' toegestaan.*

1. Het taalgebruik

- ☒ Bevat niet meer dan drie grammaticale, spel- en typefouten per duizend woorden; het rapport/verslag is dan afgekeurd*
- ☒ Heeft een actieve schrijfstijl*
- ☒ Is zakelijk, formeel en objectief *
- ☒ Is coherent (verwijs- en verbindingswoorden)*
- ☒ Heeft een adequate interpunctie*
- ☒ Bevat niet de persoonlijke voornaamwoorden 'ik/ mij/me, jij/je/jou, jullie, u, wij/we/ons' *
- ☒ Is doelgroepgericht*
- ☒ Heeft een uniforme stijl*

2. De ordening

- ☒ Het verslag/rapport heeft een logisch opbouw
- ☒ Elk hoofdstuk heeft een logische alineastructuur
- ☒ Elk hoofdstuk kent een introductie (m.u.v. H.1)

3. Het rapport/verslag

- ☒ Is vrij van plagiaat*
- ☒ De pagina's zijn genummerd*
- ☒ Heeft een uniforme opmaak

4. De omslag

- ☒ Bevat de titel
- ☒ Vermeldt de auteur(s)

5. De titelpagina/het titelblad

- ☒ Heeft een specifieke titel*
- ☒ Vermeldt de auteur(s)*
- ☒ Vermeldt de plaats en de datum*
- ☒ Vermeldt de opdrachtgever(s)*

6. Het voorwoord:

- ☒ Bevat de persoonlijke aanleiding tot het schrijven van het rapport/verslag
- ☒ Bevat persoonlijke bedankjes (persoonlijke voornaamwoorden toegestaan)

7. De inhoudsopgave:

- ☒ Vermeldt alle genummerde onderdelen van het rapport/verslag*
- ☒ Vermeldt de samenvatting en de bijlage(n)
- ☒ Is overzichtelijk/gestructureerd
- ☒ Heeft een correcte paginaverwijzing

8. De samenvatting:

- ☒ Is een verkorte versie van het gehele rapport/verslag
- ☒ Bevat de conclusies
- ☒ Bevat suggesties voor verder onderzoek
- ☒ Bevat geen persoonlijke mening
- ☒ Staat direct na de inhoudsopgave

9. De inleiding

- ☒ Is hoofdstuk 1*
- ☒ Beschrijft het kader/de context en de aanleiding*
- ☒ Geeft inhoudelijke relevante achtergrondinformatie*
- ☒ Bevat de probleemstelling/de onderzoeksvraag*
- ☒ Vermeldt het doel*
- ☒ Bevat een leeswijzer voor het rapport/verslag*

10. Materiaal en methode

- ☒ Beschrijft de gevolgde onderzoeksmethode
- ☒ Motiveert de keuze voor de gevolgde onderzoeksmethode
- ☒ Past bij de probleemstelling/de onderzoeksvraag*
- ☒ Beschrijft de variabelen/eenheden
- ☒ Beschrijft de methode van data-analyse

11. De (opmaak van de) kern

- ☒ De hoofdstukken en de (sub)paragrafen met maximaal drie niveaus zijn genummerd*
- ☒ De hoofdstukken en (sub)paragrafen hebben een passende titel
- ☒ Een hoofdstuk beslaat ten minste één pagina
- ☒ Een nieuw hoofdstuk begint op een nieuwe pagina
- ☒ De zinnen lopen door (geen 'enter' binnen een alinea gebruiken)
- ☒ De figuren zijn (door)genummerd en hebben een passende titel (boven de figuur)*
- ☒ De tabellen zijn (door)genummerd en hebben een passende titel (boven de tabel)*
- ☒ Tabellen en figuren zijn zelfstandig te begrijpen
- ☒ In de tekst zijn er verwijzingen naar figuren en/of tabellen*
- ☒ De tekst bevat verwijzingen naar de desbetreffende bijlage(n)
- ☒ De tekst is ook zonder verwijzingen te begrijpen

12. De discussie

- ☒ Vermeldt de interpretatie(s) van de resultaten
- ☒ Bevat een vergelijking met relevante literatuur
- ☒ Geeft de valide argumentatie weer
- ☒ Evalueert de gevolgde onderzoeksmethode
- ☒ Bevat een kritische reflectie op de eigen bevindingen

13. De conclusies en aanbevelingen

- ☒ Bevatten antwoord(en) op de onderzoeksvraag
- ☒ Zijn gebaseerd op relevante feiten
- ☒ Bevatten geen nieuwe informatie*

14. De bronvermelding

- ☒ Verwijzingen in de tekst zijn conform de APA-normen*
- ☒ De bronnenlijst is conform de APA-normen*

15. De bijlagen

- ☒ Zijn genummerd
- ☒ Zijn voorzien van een passende titel
- ☒ Bevatten geen eigen analyse
- ☒ Zijn overzichtelijk weergegeven